

Handläggare
Elin Olaisson
Peter SvenssonTill
Socialnämnden
2017-01-31

Verksamhetsberättelse VB 2016 för Socialnämnden

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner verksamhetsberättelsen för 2016.
2. Socialnämnden överlämnar verksamhetsberättelsen till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden återredovisar 39,6 mnkr avseende ej utnyttjade medel för mottagande av nyanlända.

Gillis Hammar
FörvaltningschefPeter Svensson
Administrativ chefJenny Swärd
AvdelningschefVeronica Wolgast Karlberg
Avdelningschef

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	9
1. Ett Stockholm som håller samman	9
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	9
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	14
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	49
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	52
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	54
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	54
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	55
2.5 Stockholms miljö är giftfri	56
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	56
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	56
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	57
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	61
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	65
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	65
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	67
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	71
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	73
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	75
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	79
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	87
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	90
Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar	91
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	91
Särskilda satsningar.....	94
Resultatenheter	95
Investeringar.....	95
Försäljningar av anläggningstillgångar	95

Ombudgeteringar.....	95
Medel för lokaländamål.....	95
Analys av balansräkning	95
Övrigt	96
Synpunkter och klagomål.....	96

Bilagor

Bilaga 1: Uppgifter begärda av SLK

Bilaga 2: Balansräkning 2016

Bilaga 3: Resultaträkning 2016

Bilaga 4: Nyckeltal

Bilaga 5: Uppföljning Jämställdhets- och mångfaldsplan

Bilaga 6: Uppföljningsrapport för internkontrollplanen

Bilaga 7: Incidentrapportering

Sammanfattande analys

Förvaltningens verksamheter har under året arbetat i enlighet med kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål och med kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena samt nämndens egna mål. Förvaltningens arbete bidrar till Stockholms utveckling till en jämställd och jämlik stad. Med fokus på utveckling av kunskap och kompetens och med allt mer evidensbaserade metoder och arbetssätt arbetar nämnden med förebyggande och tidiga insatser för stockholmare och brukare. Arbete med barns rättigheter präglar socialtjänstens arbete och socialnämnden medverkar till jämlika uppväxtvillkor till barn i Stockholm. Personer som får insatser genom stadens socialtjänst får verktyg att hantera sin livssituation så att de kan leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar.

Förvaltningen når i huvudsak upp till målen och indikatorerna. Nedan redovisas några frågor som varit aktuella under året.

Implementeringen av handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare fortsätter. Ett förstärkningsteam som ska fungera som resurs för de stadsdelsförvaltningar vars barn- och ungdomsvård har vakanta tjänster och/eller upplever arbetstoppar har inrättats och började arbeta i april. Intresset är stort och teamet har haft fler förfrågningar än man kunnat tacka ja till under året. Introduktionsutbildningar för nyanställda socialsekreterare och biståndshandläggare har vidareutvecklats liksom ledarutvecklingsprogram och uppföljning av medarbetarnas upplevelse av sin arbetssituation.

Utvecklingsarbetet för att förändra utseendet på formulären för BBIC (barns behov i centrum) utifrån den reviderade versionen av BBIC är nu färdigt och de nya formulären togs i bruk i maj. Stockholms stad är därmed bland de första i landet med att byta ut den gamla versionen av BBIC mot den nya. Statistiksystemet IoF fortsätter att utvecklas för att få fram jämförbar statistik ur stadens verksamhetssystem Paraplyet. Det är nu möjligt att ta fram statistik gällande antalet anmälningar och ansökningar.

De stadsövergripande resultaten från Stockholmsenkäten år 2016 har publicerats. Resultaten visar på en positiv utveckling bland unga i Stockholms stad när det gäller rökning, alkoholkonsumtion och brottslighet. Narkotikakonsumtionen är relativt oförändrad med en svag tendens till ökning bland de som använder narkotika mer frekvent. Den psykiska ohälsan har ökat något, i synnerhet bland flickor.

Utbildningar och projektverksamhet bidrar till att vidareutveckla socialtjänsten så att alla stockholmare ska ha möjlighet att leva ett självständigt liv. Under året har avdelningen för stadsövergripande sociala frågor genomfört utbildningar för 1 122 personer inom socialtjänsten inom området barn och unga, 220 inom missbruk, 210 inom ekonomiskt bistånd och 1 190 personer inom funktionsnedsättning (inklusive kompetenshöjningar via statliga stimulansmedel) samt socialpsykiatri.

Under året har socialnämndens organisations- och föreningsutskott beviljat cirka 112 mnkr i bidrag till ideella föreningar som bedriver verksamheter inom socialtjänstens område. Under året har nämndens första idéburna offentliga partnerskap (IOP) tecknats med BRIS om stödgruppsverksamhet för barn och unga placerade i familjehem. Arbete med fler IOP pågår.

Barns delaktighet är ett viktigt tema i den sociala barnavården och flera projekt med olika typer av modeller för att öka barns delaktighet. Socialförvaltningen har gjort utbildningsfilmer om att hålla samtal med barn som kommer användas i stadens utbildningar för

socialsekreterare och exempelvis inom enheten för ensamkommande använder man sig av arbetssättet "ung delaktighet". Under året har utbildningssatsningar gjorts på modellen "signs-of-safety", som ger verktyg för att kunna öka barns delaktighet och trygghet i utredningar.

Den nya Bosättningslagen, som trädde i kraft i mars 2016, slår fast kommunernas ansvar att ta emot personer som har fått uppehållstillstånd. Under året har 1 544 personer (735 hushåll) tagits emot och flyttat in i en tillfällig bostad. Förvaltningen har ett nära samarbete med SHIS (Stiftelsen hotellhem i Stockholm) kring praktiskt stöd och hjälp till de nyanlända.

I förvaltningens uppdrag ingår att driva boenden för ensamkommande flyktingbarn och under året har förvaltningen i genomsnitt haft 170 platser för unga med uppehållstillstånd och 165 platser för asylsökande. Färre ankommande och asylsökande barn och unga, i kombination med att ett nytt ersättningssystem träder i kraft under 2017, har medfört att förvaltningen planerat och genomfört omfattande förändringar i verksamheten för ensamkommande barn och ungdomar. Två ankomstboenden har avvecklats och beslut om omställningsåtgärder fattades av socialnämnden i slutet av året.

Polisens stora omorganisation har haft betydelse för olika delar av förvaltningens arbete, främst under första halvåret. Omorganiseringen har påverkat arbetet inom bland annat Relationsvårdscentrum, Ungdomsuppsökarna, Barnhus Stockholm och Tillståndsenheten. Under andra halvåret har situationen stabiliserats och förutsättningarna för förvaltningens samarbete med polisen har förbättrats.

Under året har antalet hushåll och utbetalt ekonomiskt bistånd stadigt minskat i staden. Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat från 8 650 hushåll i januari 2016 till 8 180 hushåll i september. I ett 12-månadersperspektiv, det vill säga i jämförelse mellan september 2015 och september 2016, har antalet biståndshushåll minskat med 6,7 % och när det gäller utbetalt bistånd så har summan minskat med 6,3 %.

Staden har under året fortsatt att leva upp till tak-över-huvudet-garantin (TÖG). Enheten för hemlösa har under året fortsatt arbetet med att förtydliga klienters process ur hemlöshet och vilka evidensbaserade metoder som kan användas i processen. Alla klienter ska stå i bostadskö och förändringsplaner upprättas med samtliga klienter. Antalet personer som varit aktuella på enheten har under året varierat mellan 672 och 698 personer, varav cirka 100 personer har varit aktuella i mer än tio år.

Under året har det varit fortsatt hög beläggning på förvaltningens akut-, planerings- och stödboenden. Boende- och behandlingsenheten fortsätter att i dialog med beställarna anpassa verksamheterna efter rådande behov. Tillsammans med beställare och enheten för hemlösa har man hållit planeringsråd för att stärka samarbetet mellan utförare och beställare. Man har även stärkt arbetet med samordnad individuell plan (SIP). Under året har verksamheten Bostad Först, som tidigare drevs av Stockholms stadsmission, tagits över av förvaltningen.

Projektet Smartare möten, som drivs på Bandhagshemmet, erhöll under hösten S:t Julianpriset. I projektet har digital teknik använts som kognitivt stöd för att öka självständigheten och underlätta vardagen för personer med psykiska funktionsnedsättningar och beroendeproblematik. Socialjourens uppsökande och rådgivande verksamhet tilldelades under hösten stadens kvalitetsutmärkelse.

Under 2016 har ett program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck beslutats i socialnämnden. Implementeringen av programmet har påbörjats.

Det har varit god efterfrågan på platser på nämndens olika stöd- och behandlingsboenden under året och även en hög belägningsgrad. Det ekonomiska utfallet visar att nämnden har ett överskott på 16,1 mnkr, efter återredovisning av 39,6 mnkr avseende ej förbrukade medel för nyanlända. Överskottet härrör till stora delar från att mottagandet av nyanlända blivit något lägre än planerat, och därtill skett under senare delen av året, så att inte alla medel har förbrukats. Även Enheten för hemlösa och LSS-hälsan (som varit i uppbyggnadsskede under året) har ett överskott. Sjukfrånvaron för året ligger på 5,9 %, vilket är en minskning jämfört med 6,3 % förra året.

Socialnämnden 2016

Socialnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Nämnden har haft 13 sammanträden under 2016. Antalet ärenden som behandlades var 167 (195 under 2015).

De kategorier ärenden som behandlats är exempelvis remissvar på statliga utredningar och departementspromemorior, remissvar på motioner från stadens politiker, svar på skrivelser som lämnats av nämndens politiker till förvaltningen för beredning, yttrande över revisionsrapporter, förslag till riktlinjer och policy för stadens socialtjänst, ärenden om verksamheten inom nämndens eget ansvarsområde, ärenden om uppföljning av verksamhet och budget.

Socialnämnden 2016

Ordförande

Åsa Lindhagen (MP)

Vice ordförande

Andrea Ström (M)

Ledamöter

Rana Carlstedt (S)

Mia Sundelin (S)

Daniel Harc (S)

Dan Guillou (MP)

Alexandra Mattsson Åkerström (V)

Anna Rantala Bonnier (Fi)

Johan Brege (M)

Christina Elffors Sjödin (M)

Ole-Jörgen Persson (M)

Frida Johansson Metso (L)

Isabel Smedberg Palmqvist (L)

Ersättare

Amne Ali (S)

Claes Muschkin (S)

Lotten Hammar (S)

Emil Adén (S)

Stephan Gullberg (MP)

Ylva Wahlström (MP)

Jackie Nylander (V)

Birgitta Margareta Thulin (M)

Eva Solberg (M)

Börje Häggman (M)

Inga-Lill Persson (L)

Stina Bengtsson (C)

Sofia Modigh (KD)

Socialnämndens utskott och råd för funktionshinderfrågor 2016

Nämndens utskott under 2016 har varit tillståndskottet, individutskottet och organisations-

och föreningsutskottet.

Tillståndsutskottet

Socialnämndens tillståndsutskott har haft i uppdrag att besluta om serveringstillstånd för alkoholdrycker enligt bestämmelserna i alkohollagen och stadens alkoholpolitiska program. Under våren 2016 beslutade kommunfullmäktige om nya riktlinjer för serveringstillstånd. Utskottet beslutar också om erinran, varning eller återkallande av serveringstillstånd, i de fall alkohollagens bestämmelser inte uppfylls av tillståndshavaren. Under 2016 har utskottet haft 11 sammanträden och beslutat i 213 ärenden rörande alkohollagen (216 ärenden behandlades 2015).

Tillståndsutskottet 2016

Ordförande

Ylva Wahlström (MP)

Vice ordförande

Christina Elffors Sjödin (M)

Ledamöter

Daniel Harc (S)

Jackie Nylander (V)

Ole-Jörgen Persson (M)

Ersättare

Stephan Gullberg (MP)

Lotten Hammar (S)

Inga-Lill Persson (L)

Individutskottet

Socialnämndens individutskott behandlar och beslutar i individärenden enligt lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Utskottet har under år 2016 haft 19 sammanträden (25 sammanträden under 2015).

Utskottet har fattat beslut om 1 ansökan om tvångsvård enligt 11 § LVM (5 ansökningar under 2015) och godkänt 66 ansökningar om jourhem (54 ansökningar under 2015).

Till utskottet anmälades:

- ordförandebeslut gällande 2 omedelbara omhändertaganden enligt 13 § LVM (10 omedelbara omhändertaganden (LVM) under 2015) och 1 omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU avseende ett ensamkommande flyktingbarn (35 omedelbara omhändertaganden (LVU) under 2015),
- 28 lex Sarah-utredningar (11 utredningar under 2015),
- tjänstemannabeslut enligt nämndens delegering till tjänstemän vid Enheten för hemlösa, Socialjouren, Gruppen för bedömning/förmedling, Boutredningsenheten och Enheten för nyanlända - Intro Stockholm,
- domar och beslut från förvaltningsrätten i Stockholm, kammarrätten i Stockholm och Högsta förvaltningsdomstolen,
- 1 JO-anmälan, samt 1 Lex Maria.

Enhetscheferna för Enheten för hemlösa och Socialjouren har regelbundet deltagit i individutskottets sammanträden för att informera om sina respektive verksamheter. Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) vid LSS-hälsan har informerat från sin verksamhet

och om regelverket för lex Maria och ärendehantering. Socialt ansvarig samordnare har informerat från sin verksamhet.

Individutskottet 2016

Ordförande

Dan Guillou (MP)

Vice ordförande

Johan Brege (M)

Ledamöter

Mia Sundelin (S)

Anna Rantala Bonnier (Fi)

Frida Johansson Metso (L)

Ersättare

Alexandra Mattson Åkerström (V)

Ylva Wahlström (MP)

Stina Bengtsson (C)

Organisations- och föreningsutskottet

Socialnämndens organisations- och föreningsutskott behandlar och beslutar i ärenden gällande bidrag till ideella föreningar som bedriver verksamheter inom socialtjänstens område, där detta inte ankommer på stadsdelsnämnd eller äldre- och funktionshinderutskott. Utskottet ska utveckla och fördjupa samverkan med frivilligsektorn.

Under 2016 har utskottet haft fyra sammanträden. Under året har utskottet behandlat 150 ansökningar varav 138 beviljats till en summa av 112 076 000 kronor.

All bidragsgivning hanteras enligt ”Riktlinjer för bidrag till ideella föreningar” med undantag för de så kallade intressepolitiska medlen som socialnämnden tar beslut om genom verksamhetsplanen. Bidrag till verksamheter enbart för EU-medborgare samt tredjelandsmedborgare omfattas inte av riktlinjerna och dessa hanteras av den ordinarie beredningen med beslut i socialnämnden. Inte heller medel till Stiftelsen Hotellhem i Stockholm hanteras av utskottet och ingår inte i ovan redovisade summa.

Organisations- och föreningsutskottet 2016

Ordförande

Åsa Lindhagen (MP)

Vice ordförande

Eva Solberg (M)

Ledamöter

Rana Carlstedt (S)

Jackie Nylander (V)

Isabel Smedberg Palmqvist (L)

Ersättare

Stephan Gullberg (MP)

Claes Muschkin (S)

Sofia Modigh (KD)

Socialnämnden, Äldrenämnden och Överförmyndarnämndens gemensamma funktionshinderråd 2016

I enlighet med kommunstyrelsens beslut har socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden under 2016 haft ett gemensamt funktionshinderråd vars uppgift har varit att fungera som rådgivande organ för att bereda personer med funktionsnedsättning i Stockholm medinflytande och insyn. Funktionshinderrådet består av sju ledamöter som utses

av socialnämnden, äldre- och funktionshinder- respektive överförmyndarnämnden på förslag av handikapporganisationerna. Rådet har under året haft 11 sammanträden och blev under hösten inbjuden till ett nämnds- och sammanträde.

Funktionshinder- och rådet 2016

Ordförande

Nils Duwähl DHR (De Handikappades Riksförbund)

Vice ordförande

Lena Huss HSO/ÅSS (Riksförbundet Svenska Ångestsyndromsällskapet)

Ledamöter

Eva Fuchs HSO/RFHL Stockholm (Riksförbundet f Rättigheter, Friheter, Hälsa, Likabehandling)

Kerstin Järneberg HSO/Reumatikerförbundet Stockholm

Gunnar Sandström SRF (Synskadades riksförbund)

Iren Ahlund HSO/FUB Stockholm (Föreningen för barn och unga med utvecklingsstörning)

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Socialnämnden har bidragit till att uppfylla målet genom att ge stöd till stadsdelsförvaltningarnas arbete med förebyggande och tidiga insatser för stockholmarna och brukare, till exempel genom pilotprojekt skola socialtjänst (PPSS), samt med egen verksamhet med samma inriktning. Insatserna syftar till att bidra till att människor ska stärkas i möjligheterna att leva ett självständigt liv och främja jämlika förutsättningar för stockholmarna oavsett bakgrund. Barn som är i kontakt med stadens och nämndens verksamheter får sina rättigheter enligt barnkonventionen tillgodosedda.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Arbete med barnens rättigheter präglar socialtjänstens arbete. Nämnden skapar förutsättningar för att barn får bra uppväxtvillkor genom att erbjuda föräldrautbildning och svarar bland annat för olika insatser inom familjevård och adoption. Socialnämnden har bidragit till att uppfylla målet genom att även driva boenden för ensamkommande flyktingbarn som söker asyl och för de barn som fått uppehållstillstånd. Nämnden bedömer att målen i huvudsak har uppnåtts.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Socialnämnden ska utreda förutsättningarna för att kunna bevilja extra bidrag till barnfamiljer under sommarloven	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Barn i Stockholm har bra uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Socialnämnden arbetar för att barn i Stockholm får insatser som bygger på en evidensbaserad praktik.

Strategiskt arbete

Familjecentraler

Socialförvaltningen har under året stöttat etableringen av familjecentraler och utveckling av befintliga verksamheter i stadsdelsförvaltningarna Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Skärholmen, Farsta, Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck. Förvaltningarna har bildat arbets- och styrgrupper och arbetar med att stärka sitt förebyggande föräldrastöd, öka samverkan med hälsovården och arbeta mot samlokalisering. Socialförvaltningen samordnar utbildningsinsatser, erfarenhetsutbyten och stimulerar till samverkan med landstinget. Satsningen delrapporterades för socialnämnden 13 december 2016 med förslag om fortsatt och fördjupad utvecklingsarbete.

ANDT – Alkohol, narkotika, doping och tobak

Socialförvaltningen ansvarar för att stötta stadsdelsförvaltningarnas drogförebyggande arbete. Arbetet sker regelbundet och långsiktigt via framför allt samordning, utvecklingsinsatser och arbete i det stadsövergripande preventionssamordnarnätverket.

I februari genomförde socialförvaltningen i samarbete med utbildningsförvaltningen en föräldrakampanj om cannabis. Kampanjen utgjordes av en kort animerad film, som stadens gymnasieskolor distribuerade till föräldrar till elever i gymnasiets år ett och två. Det digitala utbildningsmaterialet "Koll på cannabis" har färdigställts och lanserades i slutet av mars. Materialet riktar till vuxna som arbetar nära ungdomar i Stockholms stad och som vill ha stöd, inspiration och kunskap i arbetet för att minska cannabismissbruk bland ungdomar. Materialet består av filmer, frågor och övningar, lästips och praktiska tips. Materialet har demonstrerats och visats vid tre olika lanseringstillfällen under året, med totalt 163 deltagare, och finns tillgängligt på en samarbetsyta.

Socialförvaltningen har under året arbetat med att samla och skapa samstämmighet i kommunikationsinsatser om prevention som riktar till föräldrar, studenter, tobakshandlare och andra målgrupper. Arbetet har skett i samarbete med samtliga stadsdelsförvaltningar, utifrån ett initiativ och gott exempel från det tidigare chefssamrådet i Söderort. Socialförvaltningen håller ihop arbetet över staden, och ansvarar för innehåll och kvalitet i det som kommuniceras.

I juni genomförde socialförvaltningen sommarjobbprojektet "Hej sommarjobb!", i samarbete med stadsdelsförvaltningarna, CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning) och Länsstyrelsen i Stockholms län. Totalt 22 ungdomar i Stockholms stad, från 12 olika stadsdelsförvaltningar, arbetade under tre veckor med kommunikationsinsatser riktade till unga vuxna för att minska langning av alkohol. Under hösten färdigställdes en rapport med

samlade erfarenheter och resultat från projektet vilket kommer tas tillvara i den fortsatta processen med att utveckla stadens antilångningsarbete.

Preventionsprofilen är ett verktyg som bidrar till ökad måluppfyllelse och kvalitet inom stadens barn- och ungdomsverksamheter. Verktuget baseras på enkäter om risk- och skyddsfaktorer och erbjuds verksamheter inom förskola, skola, fritidsverksamhet, fältverksamhet och socialtjänst. Under våren reviderades och nylanserades Preventionsprofilen, i samarbete med representanter från stadsdelsförvaltningarna. Under hösten har socialförvaltningen erbjudit ett processtöd vid två tillfällen för chefer, strateger och samordnare inom barn- och ungdomsverksamheter som vill arbeta med verktuget. Arbetet med Preventionsprofilen har många kopplingar till barnkonventionen och arbetet för barns bästa i fokus, vilket tydliggjordes av stadens barnombudsman som deltog vid processtödet första tillfälle.

Inom ANDT-området har även följande insatser gjorts under året:

- I oktober genomfördes halvdagsarrangemanget ”Kommunicera och involvera”, med syftet att inspirera och ge ny kunskap i det drogförebyggande arbetet med unga i Stockholms stad. Avsikten var också att möta upp frågor och önskemål som löpande inkommit från arrangemangets målgrupp; yrkesverksamma i staden som arbetar nära ungdomar. Cirka 115 personer deltog.
- Socialförvaltningen genomförde i samarbete med två stadsdelsförvaltningar en uppföljning av den lokala kampanjen ”Rökfri Ramadan”. 46 personer (22 män och 24 kvinnor) intervjuades i syfte att undersöka hur foldern Rökfri Ramadan hade mottagits av målgruppen. Foldern mottogs mycket positivt och folk i området var positiva till satsningar för en bättre folkhälsa.
- I samverkan med Länsstyrelsen och landstinget i Stockholms län har socialförvaltningen arrangerat fem dagar med kompetensutveckling för preventionssamordnare i länet.
- Inför skolavslutningen uppdaterades och tillhandahölls flyers med antilångningsbudskap, på förfrågan från stadsdelsförvaltningarna.
- Socialförvaltningen har deltagit i en referensgrupp i samband med framtagandet av en regional strategi och handlingsplan för ANDT-arbetet 2017-2020. Det regionala arbetet leds och samordnas av Länsstyrelsen.

Ensamkommande barn och ungdomar

Antalet ensamkommande flyktingbarn som mottagits av Stockholms stad har kraftigt minskat under innevarande år i jämfört med förra året. För att skapa en jämn fördelning av mottagandet av ensamkommande barn över landet har Migrationsverket tagit fram en ny modell för hur anvisningar ska fördelas mellan länen och kommunerna. Den nya modellen för anvisningar av barn började tillämpas den 1 april 2016, vilket har inneburit att Stockholms stads tidigare överenskommelse med Migrationsverket om tillgängliga boendeplatser har sagts upp.

Förvaltningen har under året haft hög prioritet på stöd till stadsdelsförvaltningarna i arbetet med att hitta stabila och säkra placeringar för barn som mottagits under hösten 2015.

Inom området har nya bestämmelser trätt i kraft; 1 juni 2016 kring LMA-ersättning (lagen om mottagande av asylsökande) till asylsökande personer som fyllt 18 år med avvisnings- eller

utvisningsbeslut. Den 20 juli infördes en lagstiftning om begränsningar i möjligheterna att få uppehållstillstånd, lagen ska gälla i tre år. Konsekvenserna av dessa båda nya bestämmelser innebär att fler asylsökande ensamkommande barn endast får uppehållstillstånd fram till 18-årsdagen och fler ungdomar kommer att avvisas efter 18-årsdagen när beslutet har vunnit laga kraft. En stor risk är att flera av ungdomarna väljer att avvika och hålla sig undan för att slippa att bli utvisade.

Upphandling avseenden HVB-platser för asylsökande ensamkommande barn har avslutats under året och upphandling avseende stödboende har påbörjats under hösten 2016.

Driftsverksamhet

Jourinsatser

Socialjouren har ansvar för mottagande av ensamkommande barn från det att de ankommer till staden tills dess att de av Migrationsverket anvisas till en kommun och flyttar.

Socialjouren har också i uppdrag att ta emot anvisningar gällande barn som anvisas till staden från annan kommun av Migrationsverket och säkerställa att aktuell stadsdelsförvaltning tar över ansvaret.

Under året har *socialjouren* tagit emot 92 ensamkommande asylsökande barn varav två flickor och 90 pojkar. 138 barn har anvisats till Stockholm under året. Siffrorna kan jämföras med 2015 då 5 377 ankomstbarn togs emot och 2 143 barn anvisades till staden. Samtliga ensamkommande asylsökande barn som *socialjouren* haft kontakt med har kunnat placeras.

På *socialjourens* mottagning för ensamkommande barn har en stor del av arbetet under året fokuserat på barn som avvikit från sina placeringar och vistats i Stockholm. I arbetet ingår att etablera kontakt med den unge, placera socialtjänst och hitta ett sätt för den unge att återvända till sin hemkommun. I arbetet ingår nära samarbete med polis, ungdomsjouren samt socialtjänst i ett flertal kommuner i landet.

Boenden för ensamkommande barn och ungdomar

Från att inledningsvis under året ha expanderat har *Enheten för ensamkommande* under den senare delen av året arbetat med omstruktureringar för att ställa om verksamheten. Nya ersättningssystem för kommunernas kostnader för ensamkommande barn och ungdomar, liksom färre ankommande och asylsökande barn och unga, har medfört att förvaltningen planerat och genomfört omfattande förändringar i verksamheter för ensamkommande barn och ungdomar. Två ankomstboenden har avvecklats och ungdomar och personal har flyttat till andra boenden inom enheten. Förvaltningen har under året haft i genomsnitt 170 platser för unga med uppehållstillstånd och 165 platser för asylsökande. Beslut om omställningsåtgärder rörande personal, avvecklingar av asylboenden samt omvandlingar av HVB-boenden till stödboenden med lägre bemanning fattades av socialnämnden under slutet av verksamhetsåret. Under året återgick två tidigare entreprenaddrivna asylboenden till stadens egen regi.

Ett mindre akut- och korttidsboende med 10 platser tar emot barn och unga mellan 13 och 20 år i behov av akut boende och omsorg. Den minskade efterfrågan på ankomstplatser under året har medfört att verksamheten fokuserar på stadsdelsförvaltningarnas behov. De ankomstbarn- och ungdomar som anländer till Stockholm kan beredas plats i något av de

asylboenden som förvaltningen driver. Under året har akut- och korttidsboendet haft en beläggning på 64 %. När ankomstboendena avvecklades under hösten har beläggningen stadigt ökat. Under året har 151 stycken barn och ungdomar (38 flickor och 113 pojkar) skrivits ut från akut- och korttidsboendet. Av dessa har 11 placeringar varit från andra kommuner. Den genomsnittliga boendetiden har varit 15,4 dagar och snittåldern har varit 16,5 år.

Under året har boendenas samarbete med civilsamhället utökats och stärkts särskilt för att stötta med läxläsning och fritidsaktiviteter. Verksamheterna har särskilt fokuserat på att få flickor med i fritidsaktiviteter. Arbetet med utbildningsmaterialen "Min samhällsguide" och "Ung delaktighet" har fortsatt i syfte att göra ungdomarna mer delaktiga i sin vardag, få stöd i att kunna formulera sina önskemål och krav och ett sätt att öva på hur en demokratisk process går till och vad den innebär.

Enheten har genomfört samtalskaféer, temakvällar och temamånader om till exempel jämställdhet, HBTQ-frågor, sex och samlevnad, respektfullt förhållningssätt och samhällsinformation. Vissa aktiviteter har gjorts i samverkan med Ungdomsmottagningarna.

Ändrade asylregler har lett till att fler ungdomar fått avslag på sina ansökningar och samtliga boenden har uppmärksammat att antalet ungdomar med psykisk ohälsa har ökat, liksom antalet unga som har problem med missbruk. Enheten för ensamkommande har ett bra och nära samarbete med Framtid Stockholm och MiniMaria samt med BUP och aktualiserar ungdomarna så snart det uppdagas. Enheten erbjuder dagliga skolförberedande aktiviteter till de ungdomar som ännu inte fått plats i ordinarie skola.

För ungdomar som har fått permanent uppehållstillstånd har antalet praktikplatser i samarbete med Advisory board utökats med 20 platser till totalt 85. Utöver det erbjuder staden 88 praktikplatser och under året har drygt 140 ungdomar praktiserat. Av asylsökande ungdomar har 25 praktiserat på 18 praktikplatser i staden och sju genom Advisory board.

Föräldrastöd

PLUS, som är en del av Framtid Stockholm, utvecklar, utbildar och förvaltar föräldraprogram och andra insatser som främjar barns utveckling. Under året har 61 nya gruppleddare från stadsdelsförvaltningarna utbildats i KOMET-programmen och fram till mitten av augusti hade 2 035 föräldrar anmält sig för ABC, KOMET och Tryggare barn. Totalt hade 810 föräldrar genomgått föräldrastödsprogram fram till augusti månad. PLUS har också kontinuerlig dialog med samtliga stadsdelsförvaltningar om hur verksamheten på bästa sätt kan stödja och kvalitetssäkra de föräldrastödsprogram som används.

I december upprättades ett samverkansavtal mellan Länsstyrelsen om att utveckla ett föräldrastödsprogram för utrikesfödda i en utsatt situation, "Föräldraskap i Sverige".

Efterfrågan på strukturerat föräldrastöd är stor hos stadens föräldrar och e-tjänsten PLUS-portalerna reviderades under året för att bli mer användarvänlig som ett stöd för stadsdelsförvaltningarna.

Resurscenter för adopterade har under året noterat en fortsatt minskning av antalet adoptioner i staden och därmed antalet personer som anmäler sig till utbildning. För att kunna behålla god kvalitet och kunskapsnivå i alla delar av verksamheten krävs ett visst antal personer i utbildning, på föreläsningar och i verksamheterna på Spira och Duvnäs föräldrastöd. Under året slöts avtal med Nacka, Värmdö och Huddinge kommuner som innebär att medarbetare

och familjer från dessa kommuner kan ta del av såväl föreläsningar, seminarier, samtalsgrupper som Resurscentrum erbjuder. Under 2017 kommer ytterligare kommuner att ingå avtal om att få del av enhetens utbud. I stort sett samtliga som genomgått utbildning under året, cirka 200 personer, uppger att de är nöjda med utbildningen och att de blivit mer förberedda på adoption. Duvnäs Föräldrastöd har fortsatt minskad efterfrågan från socialtjänstens barn- och familjegrupper. Under hösten har verksamheten haft kontakt med totalt fler familjer än föregående år, men insatserna har varit kortare och färre familjer har kommit regelbundet en gång i veckan. De familjer som avslutat kontakten med verksamheten uppger att de fått hjälp och att de svårigheter man sökt hjälp med minskat.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som har boende vid utflyttning (Enheten för ensamkommande/PUT)	19,3 %	13,51 %	30 %	20 %	20 %		VB 2016
 Andel ungdomar som har en strukturerad vardag (Enheten för ensamkommande, Asyl/PUT).	85 %			87 %	75 %		VB 2016
Analys På asylboenden är andelen med strukturerad vardag (sysselsättning, skola och praktik samt avsaknad av missbruk eller polisanmälningar) pojkar 68%, flickor 85 %, totalt 69%. I mitten av året flyttades flera ungdomar från ankomstboende till asylboende. Flera av ungdomarna hade problem med missbruk av olika slag och/eller andra svårigheter och hade behövt placering på andra typer av boenden. Många av ungdomarna hade också psykisk ohälsa som påverkar deras möjligheter till en strukturerad vardag. På PUT-boenden är andelen med strukturerad vardag pojkar 92%, flickor 93%, totalt 92%.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Stödja stadsdelsnämndernas arbete med strukturerat föräldrastöd.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

Uppfylls helt

Nämnden bedömer att målen i huvudsak har uppnåtts. Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att ansvara för stadsövergripande frågor inom individ- och familjeomsorgen så att stockholmarna får likvärdiga insatser. På beställning av framför allt stadsdelsnämnderna tillhandahåller nämnden vårdutbud för barn, ungdomar och familjer samt vårdutbud och stödboende för vuxna personer med missbruksproblematik. Nämnden svarar också för övergripande drogprevention, rådgivning samt stöd- och jourinsatser till stockholmarna. Nämnden kompletterar stadsdelsnämndernas uppsökande arbete riktat till såväl ungdomar som vuxna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	39,5 %				35 %	35 %	VB 2016
Analys Under året har 194 utredningar avslutats på vuxensektionen, varav 8 st pga att klienten avlidit. Av kvarvarande 186 st så är 60 st avslutade enligt plan. De övriga är avslutade enligt följande: 60 st avbrutit insatser, 9 st annat, avslutade utan insats 34 st, begäran om yttrande 3 st, vård av annan huvudman 1 st, vård av kriminalvård 14 st, vård av psykiatri/rätt psykiatri 1 st, överförd till annan sektion 4 st. De avbrutna insatserna handlar ofta om att klienten återfallit i missbruk och därmed skrivs ut från det drogfria boende hen bor på. Ett led i att minska dessa utskrivningar är att arbeta mer med klientens eget önskemål, och vara tydligare i informationen om vilka alternativ klienten har gällande insatserna. Under året har inga kvinnor avslutat sina insatser.							
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	62 %	67 %	58 %		55 %	55 %	2016
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	91 %	89 %	93 %		90 %	90 %	2016
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	87 %	89 %	86 %		90 %	90 %	2016
Analys Resultatet vid mätningen år 2014 var 84%, 2012 81% och år 2010 75%. Resultaten visar på en stabil och positiv trend sedan år 2002, även om årsmålet inte riktigt nås. I åk 2 på gymnasiet är andelen som inte använder tobak något lägre (72% år 2016), men även de resultaten visar på en stabil och positiv trend sedan 2002. Generellt röker flickor i högre uträkning än pojkar, medan pojkarna snusar i högre grad.							
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	28 %	26 %	36 %	37 %	25 %	25 %	2016
Analys Under året har 130 personer, 22 kvinnor och 108 män, varit boende i försökslägenhet. Av dessa har 37 personer övertagit sitt kontrakt under året, varav 8 kvinnor och 29 män. 11 personer har sagts upp från sina försökslägenheter, i nuläget, slutet av 2016, bor 82 personer i försökslägenhet.							
  Antal hemlösa	2 420 st	1 685 st	735 st	2 651 st	2 850 st	tas fram av nämnden	2016

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av arbetet med stadens budget- och skuldrådgivning	2016-01-01	2016-12-31	
 	Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över rutiner och arbetssätt för alkohol- och tobakstillsyn. Socialnämnden	2016-01-01	2016-12-31	

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	ska återkomma med förslag på åtgärder för hur arbetet kan utvecklas för att nå upp till en effektiv, likställig och rättssäker myndighetsutövning i hela staden			
	 Socialnämnden ska utreda förutsättningarna för införande av ACT-team i staden	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Socialförvaltningen har under 2016 gjort upprepade försök att inleda ett samarbete med landstinget i syfte att utreda förutsättningarna för införandet av ett ACT-team i staden, utan att lyckas. ACT står för Assertive Community Treatment och är en insats som rekommenderas i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende samt för psykosociala insatser vid schizofreni eller schizofreniliknande tillstånd. En förutsättning för att starta ett ACT-team är att det sker i samverkan med landstingets psykiatri och beroendevård.				
	 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden kartlägga arbetet med ensamkommande barn som försvinner eller avviker samt stärka arbetet riktat mot ensamkommande barn som vistas i stadens riskmiljöer och utveckla insatser anpassade efter målgruppen	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Förvaltningens ungdomsuppsökare arbetar i olika riskmiljöer i staden, där unga samlas och har regelbunden och samarbetar med stadsdelsförvaltningarnas fält- och ungdomsarbetare. Socialjouren handlägger ärenden där unga avviker från placeringar i andra delar av landet och ombesörjer återförande till respektive kommun. Det finns också samarbete med ideella organisationer kring ungdomar som vistas i staden och som behöver stöd och omsorg.				

Nämndmål:

Barn som far illa eller befinner sig i riskzon utvecklas gynnsamt

 Uppfylles helt

Förväntat resultat

Strategiskt arbete

Socialtjänsten arbetar för att barn och ungdomar får insatser som bygger på en evidensbaserad praktik. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Driftsverksamhet

Barn och unga som far illa/befinner sig i riskzon får stöd och skydd i den akuta situationen. Nämndens utbud av insatser överensstämmer med efterfrågan.

Strategiskt arbete

Stockholmsenkäten

Resultaten från stockholmsenkäten 2016 visade på en positiv utveckling bland unga i Stockholms stad när det gäller rökning, alkoholkonsumtion och brottslighet. Användning av narkotika var däremot mer oförändrad, med en svag tendens till ökning bland de som använder narkotika mer frekvent. Den psykiska ohälsan har ökat något, i synnerhet bland flickor. Förvaltningen har i dialog med utbildningsförvaltningen initierat fördjupningsanalyser på skolnivå kring psykisk hälsa med hjälp av Chess (Centre for Health Equity Studie) vid Stockholms universitet.

Tillsyn av försäljning av folköl och tobak

Under året har översynen av tillsynsarbetet fortgått vilken presenteras för socialnämnden i januari 2017. Syftet har varit att presentera hur arbetet kan effektiviseras samt utföras på ett så likartat och rättsäkert sätt som möjligt. År 2016 har 847 kontrollköp genomförts i tio stadsdelsförvaltningar. Av dessa sålde 108 (12,8 %) av handlarna utan att kontrollera legitimation. Det är en minskning jämfört med föregående år då motsvarande andel var 21,5 procent. Förvaltningen har genomfört en förstudie med hjälp av digitala förnyelsemedel kring förutsättningarna att införa E-tjänst (anmälningförfarandet av försäljning).

Barn och unga som har sex mot ersättning - sexuell utsatthet och exploatering

Inriktning för arbetet redovisades för socialnämnden i april 2016 och medel har fördelats i linje med erfarenheter hittills i satsningen och identifierade behov. Fokus har legat på att utbilda personal som arbetar vid boenden för ensamkommande, stärka arbetet mot sexuella trakasserier i samarbete med kulturförvaltningen vid stadens evenemang för unga samt att sprida det förebyggande utbildningsprogrammet Respekt och självrespekt (RoS) som riktar sig till unga i högstadiet. Därutöver har en högskolekurs, Barn och unga och sexuell övergreppsproblematik 7.5 HP, avropats från Karolinska Institutet. De som gick kursen var medarbetare från stadens socialtjänst vid hem för ensamkommande barn, öppenvård, myndighetsutövning inom barn och unga, ungdomsmottagningar och skolkuratorer. Totalt 26 deltagare gick kursen. Cirka en fjärdedel av studieplatserna erbjöds medarbetare hos samarbetspartners som samverkar tätt med stadens socialtjänst; barnmorskor, personal inom elevhälsa samt polis.

Jour- och familjehemsvård

Utvecklingen för att säkerställa att barn och unga i familjehemsvård har goda uppväxtvillkor har fortsatt. Under 2016 har utbildningarna "Handledning av familjehem" och "IAS – intervju om anknytningsstil" genomförts. Beträffande IAS-utbildningen så har förvaltningen i samråd med stadsdelsförvaltningarna beslutat att inte gå vidare med denna utbildningssatsning.

Placerade barns hälsa är en fråga som varit i fokus under året. Förvaltningen har samverkat med stadsdelsförvaltningarna om hur hälso- och läkarundersökningar ska hanteras framöver. En översyn av jour- och familjehemsvården har gjorts där placerade barns hälsa varit en viktig del.

I juli månad trädde flera tilläggsbestämmelser i kraft i socialtjänstförordningen i syfte att stärka stödet och skyddet för placerade barn. En av de nya bestämmelserna innebär att socialnämnden ska inhämta uppgifter från misstanke- och belastningsregistret gällande personer som nämnden avser att anlita som jour- eller familjehem. En annan att socialnämnden skall anmäla beslut som innebär att fler än tre barn eller unga kommer att vara placerade i ett jour- eller familjehem till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Förvaltningen har informerat stadsdelsförvaltningarna om ändringarna.

Skolsamverkan för placerade barn och unga

Förvaltningen har ett pågående samarbete med utbildningsförvaltningen och Statens institutionsstyrelse (SiS) avseende sammanhållen skolgång för placerade barn. Utbildningsförvaltningen har utifrån detta samarbete startat ett internt arbete för att belysa sina ärendeprocesser, vilket kommer att följas upp under år 2017. En specifik rutin för socialjouren och SiS har utarbetats.

Samverkansmodellen SiSam, som avser individärenden placerade inom SiS, har under år 2016 använts och kommer att fortsätta år 2017.

LVU-utredningen lämnade under hösten 2015 sitt slutbetänkande (SOU 2015:71) där förslag läggs om en ny LVU-lagstiftning. Förändringarna föreslås i detta fall träda i kraft 1 juli 2017, men planering har påbörjats för den utbildning som behöver genomföras kring konsekvenserna av den nya lagstiftningen.

Unga utanför arbetsliv och utbildning

Socialförvaltningen har deltagit med flera representanter i arbetsmarknadsförvaltningens arbete med att ta fram ett program för unga utanför arbetsliv och utbildning, samt i samarbetet med den nationella samordnaren för Delegationen för Unga till Arbete (DUA).

Ungdomsmottagningar

Stadens nio ungdomsmottagningar har sammanlagt erhållit cirka 6,1 mnkr i statliga stimulansmedel för utvecklingsarbete år 2016. Satsningen sträcker sig över tre år, och har inkorporerats i överenskommelsen mellan staten och Sveriges kommuner och landsting (Uppdrag Psykisk hälsa). 2016 års medel har fördelats till mottagningarna enligt beslut i socialnämnden, och kompetens- och tillgänglighetssatsningar har genomförts. Planering av vidare utvecklingsarbete fortskrider i samarbete mellan socialförvaltningen och ungdomsmottagningarna samt med hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Pilotprojekt skola och socialtjänst

Pilotprojekten för att utveckla samverkan mellan skola och socialtjänst ska bidra till att alla elever ska gå ut grundskolan med gymnasiebehörighet. Projektet, som startades under 2013 i 16 skolor och 8 stadsdelsförvaltningar har utvecklats och förtydligats under 2016.

Budgeterade medel fördelades i februari till 8 stadsdelsförvaltningar för att tillsammans med cirka tjugo skolor utveckla samverkansarbetet i syfte att minska antalet elever med hög frånvaro och låg måluppfyllelse. Under 2016 har socialförvaltningen tillsammans med projektets nätverk utvecklat ett ramverk som ska kunna underlätta implementeringsarbetet ytterligare. Socialförvaltningen har genom en förstudie kommit fram till att uppföljning av projekten bäst genomförs genom utbildningsförvaltningens system för betygs- och närvarorapportering. En rapport över 2016 års arbete lämnas till socialnämnden i januari 2017.

Sociala insatsgrupper

Stockholms stads projekt för att utveckla Sociala insatsgrupper för unga vuxna, 19-29 år, inleddes 2013. Arbetet riktas mot unga som befinner sig i riskzonen för att utveckla, eller vill ha stöd att lämna, en kriminell livsstil eller rekryteras till kriminella nätverk. Under 2016 har 16,2 mnkr fördelats inom ramen för projektet. Totalt har sju stadsdelsförvaltningar sökt stöd. Fram till och med oktober 2016 har 247 individer berörts av arbetet med Sociala insatsgrupper. Av dessa har 138 varit inskrivna i en Social insatsgrupp. Kriminologiska institutionen vid Stockholms universitet har i uppdrag att utvärdera sociala insatsgrupper i stadsdelsförvaltningarna Rinkeby-Kista och Spånga- Tensta. Utvärderingen kommer att slutredovisas under inledning av 2017.

Driftsverksamhet

Jourinsatser

Stockholms stad socialjour ger akuta insatser på jourtid till barn och ungdomar som far illa. Barnets bästa är avgörande vid beslut som rör barn och dokumentationen ska innehålla tydliga risk- och skyddsbedömningar samt beskriver barnets aktuella situation och önskemål. Under 2016 finns detta i 77 % av ärendena (jämfört med 59,2 år 2015).

Totalt under året har socialjouren fattat 28 beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU (12 flickor och 16 pojkar) och 20 beslut om omplacering enligt 11 § LVU (4 flickor och 16 pojkar). Under 2015 fattades 64 beslut enligt 6 § LVU. Minskningen av antalet ensamkommande asylsökande barn under 2016 kan ha bidragit till förändringen.

Vid placeringar av barn och unga har det rapporterats avvikelser vid sju tillfällen. I tre fall har det rört sig om situationer där det saknats plats på SIS-institution, vid tre tillfällen har det inte gått att hitta en placering i jourhem och vid ett tillfälle var det fullt på det boende som bedömts vara lämpligast. Tre av avvikelserna rör barn med neuropsykiatrisk diagnos och ett utåtagerande beteende där det varit svårt att hitta placeringar för den målgruppen. Samtliga barn har placerats på annat boende än SIS-institution eller stannat på Socialjouren över natten till dess att ordinarie handläggare på stadsdelsförvaltning kommit i tjänst.

Jourhem och familjehem

Resursteamerna har under 2016 bestått av Familjehemskonsulterna, Stockholms stads jourhemsverksamhet, Resurscentrum för adopterade, Skolfam samt Duvnäs föräldrastöd. Sammanfattningsvis kan sägas att enheten i stort når målen för verksamheten.

Rekrytering av nya familjehem är ett omfattande arbete och i Stockholmsområdet råder stor konkurrens om de hem som är intresserade. Staden konkurrerar med 25 kommuner och ett växande antal privata aktörer. Under året har 67 familjehem rekryterats (årsmål 50). Under året har rutinerna kring utbildning av familjehem förändrats så att familjehemmen får sin utbildning i anslutning till att de får ett uppdrag, det vill säga bara de som verkligen kommer att ta emot ett barn från Stockholms stad får utbildning. Tidigare genomgick familjer utbildning innan de fick uppdrag och många enskilda och par fick utbildning utan att sedan bli familjehem till Stockholms stad.

Efterfrågan på jourhem för ensamkommande ungdomar har varit fortsatt hög under året. Intresset för familjer och enskilda att bli jourhem har varit stort och antalet jourhem har kunnat utökas med 25 nya familjer. Beläggningen har varit god och vid årets slut var 66 barn och ungdomar inskrivna. Sammanlagt har 139 barn eller ungdomar varit inskrivna någon gång under året. Jourhemsverksamheten informerar om verksamheten kontinuerligt, vid frukostmöten och andra sammankomster på stadsdelsförvaltningarna.

Enheten har ett mål, att tillgodose 30 % av stadens behov av jourhem. Verksamheten kan emellertid bara mäta de förfrågningar som kommer in och hur stor andel man kan erbjuda plats. Under året har cirka 20 % av förfrågningarna resulterat i placering. Statistiken säger inte så mycket då många förfrågningar görs i ett tidigt skede i utredningen och för många av de barn man söker jourhem för blir det andra eller inga insatser. Den sammanställning av faktiska placeringar som görs i socialtjänstrapporten under våren är mer tillförlitlig.

En uppskattning baserad på handläggarnas bedömning ger att minst 85 % är nöjda med

insatserna i samband med förfrågan och placering i jourhem.

Skolfam

Skolfam startade som ett treårigt projekt 2013 och har fortsatt i ordinarie drift under 2016. Projektrapporten visar mycket goda resultat för de 24 barn som omfattats av projektet. Rapporten kommer att presenteras för nämnden i början av 2017. Under 2016 utökades verksamheten till tre team. Målgruppen barn har utvidgats från att omfatta barn inom staden till att även omfatta barn som är familjehemsplacerade i länet.

Skolfam har implementerats på sex stadsdelsförvaltningar, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Skarpnäck, Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista och Bromma och har inletts kring totalt 32 barn. Samtidigt pågår utvärderingar och uppföljningar av ytterligare 25 barn inom projektets ram. Det har ordnats tre utbildningar för socialsekreterare och chefer i arbetsmodellen Skolfam för nyttillkomna stadsdelsförvaltningar. Sammanlagt har 63 personer deltagit i utbildningarna.

Målen är att minst 80 % av barnen når behörighet till nationellt program på gymnasiet och att varje barn utvecklas utifrån sina förutsättningar. Av de barn som medverkar i Skolfam Stockholm har ingen gått ut åk 9 ännu. I projektrapporten anges en prognos att 18 av de 24 barnen kommer att ha behörighet att söka gymnasiet efter årskurs nio.

Idag når 80 % av flickorna och 60 % av pojkarna i kunskapsmålen i matematik och svenska i sin årskurs. De barn som inte når kunskapskraven i matematik eller svenska har potential att göra det och flertalet av barnen når kunskapskraven i de flesta övriga ämnena. Samtliga barn som inte nått målen har fått extra insatser. Samverkan med utbildningsförvaltningen fortsätter och utvecklas. Under året har barn som av olika skäl behöver byta skola diskuterats och rutiner vid eventuella skolbyten har tagits fram tillsammans med utbildningsförvaltningen.

Barnahus

Barnahus Stockholm är en komplex och stor verksamhet som nu har varit i drift sedan september 2014. Verksamheten bygger på myndighetssamverkan, där varje del är beroende av andra myndigheters förmåga att lösa sina uppdrag. Barnahus Stockholm ser ut att klara de flesta av de uppsatta målen för året. Barnahus Stockholm har en kvalitativt god verksamhet som väcker stort intresse och ett gott renommé och har genom enkäter och frågor fått mycket goda vitsord från socialsekreterare och barn som varit på förhör samt från medföljande vuxna till barnen.

Ett barn ska höras inom två veckor efter att anmälan inkommit till polisen. I början av året hade verksamheten ett bra flöde på inkommande ärenden och klarade i stort att hålla de riktlinjer som finns kring handläggningen av ärenden rörande brott mot barn. Våren och sommaren präglades av polisens omorganisation och stora personalomsättning. Poliser med utbildning i barnförhör slutade och polisorganisationen hade anställningsstopp under en period. Detta medförde att polisen under större delen av året hade låg bemanning och inte klarade sitt uppdrag. Från det att ett barn berättat om våld/övergrepp och att anmälan inkommit har det kunnat dröja upp till fyra månader till första intervju, istället för lagstiftade två veckor. Detta har fått stora konsekvenser för socialtjänstens arbete i stadsdelsförvaltningarna och påverkat möjligheten till samordnad samverkan i handläggningen av ärenden. Polismyndigheten arbetar aktivt för att lösa situationen och ett antal nya poliser är anställda. Enheten har fortsatt att arbeta aktivt med att utbilda och informera den lokala socialtjänsten i stadsdelsförvaltningar och kommuner om arbetet med

barn som utsätts för brott och hur man tillsammans ska hitta former för bästa möjliga samverkan.

Behandlingsmodellen KIBB (kognitiv behandling vid barnmisshandel) har goda forskningsresultat men är också resurskrävande, med 2-3 behandlare vid cirka 20 tillfällen per familj. Fyra familjer genomgick behandlingen under året. Barnahus har i dialog med stadsdelsförvaltningarna, landstinget och det nationella Kunskapscentret Barnafrid inventerat alternativa behandlingsmodeller.

Barnahus Stockholm är en aktiv samverkanspartner i det nya nationella kunskapscentret Barnafrid och var under året medarrangör vid en nordisk konferens i Stockholm i regi av Nordisk förening mot barnmisshandel och omsorgssvikt (NFBO).

Förstärkningsteamet

Barnahusenheten utökades under 2016 med en verksamhet då det nya *Förstärkningsteamet* startade, en resurs för de stadsdelsförvaltningar vars barn- och ungdomsvård har vakanta tjänster och/eller upplever arbetstoppar. Teamet förstärktes under hösten till sex socialsekreterare och ytterligare medarbetare ska rekryteras. Rekrytering av nya medarbetare till Förstärkningsteamet påverkas av bristen på, och konkurrens om, erfarna socionomer med utredningserfarenhet. Intresset är stort och verksamheten har haft fler förfrågningar än man kunnat tacka ja till under året. Förstärkningsteamet har bidragit med erfarenhet och kompetens i de stadsdelsförvaltningar som haft behov, inte som konsulter eller mentorer, utan som erfarna kollegor som arbetat tillsammans med mindre erfarna kollegor i utredningsgrupperna. Teamet har under året haft uppdrag i sju stadsdelsförvaltningar och har nya uppdrag bokade under 2017. Sammanlagt har Förstärkningsteamet varit involverade i ca 160 barn- och ungdomsutredningar som med- eller huvudhandläggare.

Öppenvårdsinsatser för familjer, barn och unga

Utredning och föräldrastöd

Enheten för stöd och skydd tillhandahåller skyddat boende, utredning, akutplacering av ensamma barn samt föräldrastöd. Eurenii Minne är en dygnetruntverksamhet som tar emot barn i behov av skydd och föräldrar som behöver stöd i föräldraskapet. Fördelningen mellan utredningsplatser och föräldrastödsplatser varierar utifrån efterfrågan och under året har antalet utredningar ökat och dominerat. Under våren hade verksamheten större efterfrågan på utredningsplatser än vad som kunde tillgodoses och extra personal anställdes tillfälligt året ut för att möta behovet. Under 2016 har 51 personer tagits emot för utredning. Även föräldrastödsverksamheten har kunnat ta emot fler personer och under året har 29 personer varit inskrivna. Enheten kommer noggrant att följa om avvägningen mellan utrednings- och stödplatser för att kunna tillhandahålla vad stadsdelsförvaltningarna efterfrågar. Efterfrågan för ensamplacerade barn har legat på en jämn nivå de senaste åren och totalt har verksamheten tagit emot 10 ensamplacerade barn under året.

Både föräldrar och placerande socialsekreterare uppger att de är nöjda med verksamhetens insatser och att de fått stöd och hjälp med det som efterfrågats. Av barnenkäterna framgår att alla barnen känner sig trygga på Eurenii Minne (utom en, som inte vet). På frågan till barnen, om de under tiden på verksamheten fått prata om hur de har det i familjen, svarar 100 % av flickorna och 55 % av pojkarna ”ja”, något som verksamheten kommer att följa upp och analysera.

Skyddat boende för unga

Kruton erbjuder skyddat boende för flickor/unga kvinnor i åldern 16-25 år utsatta för hedersrelaterat våld och hot. Unga vuxna i åldern 18-25 år utsatta för hedersrelaterat våld och hot erbjuds även stöd och skydd i öppenvårdsform, exempelvis skyddslägenheter.

Det skyddade boendet har haft fler förfrågningar än tidigare år och 45 av dessa ledde till placering. Kruton kan också tillhandahålla stöd och skydd i öppenvårdsform som enskild insats eller som eftervård till dem som varit placerade i skyddat boende. Den positiva utvecklingen med fler brukare som söker sig till öppenvårdsmottagningen fortsätter och hittills under året har totalt sex ungdomar, varav två pojkar, fått insatsen.

Efterfrågan på skyddat boende för HBTQ-personer (pojkar) har ökat de senaste åren varför förvaltningen utökat antalet skyddslägenheter till totalt fem. Under året har tre pojkar/unga män fått plats i skyddslägenhet. Ungdomarna som bott i lägenheterna har enbart varit placerade av andra kommuner.

Verksamheten har under året uppmärksammat en ny grupp ensamkommande flickor, som fått uppehållstillstånd. När familjen kommer utsätts flickorna för hot och våld.

Kruton har under året inlett ett samverkansprojekt med Origo och Spånga/Tensta stadsdelsförvaltning med stöd av länsstyrelsen. Projektet vänder sig till särskilt sårbara grupper i en hederskontext.

Samtliga unga som besvarat brukarenkäten uppger att de fått stöd från verksamheten och är nöjda med insatsen. Av dem som fått sitt skyddsbehov utrett och bedömt (18 personer) anser alla att de är rustade för att kunna skydda sig själva efter utflytt. Övriga har bott för kort tid (från enstaka dagar till någon vecka) för att ha kunnat ta del av insatsen/manualen kring skyddsfaktorer i sin helhet.

Resurscentrum mot hedersrelaterat våld

Origo, som är ett länsövergripande resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, tar emot unga kvinnor och män för samtal. Vidare erbjuder medarbetarna föreläsningar och är i övrigt en verksamhet dit yrkesverksamma, från myndigheter och ideella organisationer som arbetar med målgruppen, kan vända sig. Origo når sina årsmål. Under året kontaktades Origo av 154 nya ungdomar varav 16 pojkar (årsmål 100 ungdomar). Verksamheten har gett konsultation och vägledning till 370 yrkesverksamma i länet (årsmål 200) och utbildat 2 150 personer från olika myndigheter i form av föreläsningar och seminarier. Drygt 2 000 skolelever har fått ta del av föreläsningar och skolpjäser.

Verksamheten är mycket uppskattad av både ungdomar och samarbetspartners och upp emot 100 % av ungdomarna som har besökt Origo under året har svarat att de upplever att de får stöd i att förändra sin livssituation. Skolelever har gett mycket höga betyg på genomförda föreläsningar och 80 % av yrkesverksamma uppger att de har fått utökade kunskaper efter genomförda insatser.

Verksamheten har uppmärksammat några förbättringsområden utifrån jämställdhetsmålet under året. Vid fråga i samband med skolföreläsningar svarar flickor (85 %) i högre utsträckning än pojkar (75 %), att de vet vart de kan vända sig vid behov av stöd. En anledning kan vara att verksamheten inte gett tillräckligt med konkreta exempel utifrån pojkarnas perspektiv. En annan orsak kan vara att det generellt sett är fokus på flickor och

kvinnor i en hederskontext i olika sammanhang. Pojkar uppfattar kanske därmed inte i lika hög grad, att de också är utsatta och kan behöva stöd.

Framtid Stockholm

Framtid Stockholm arbetar med öppenvårdsinsatser för barn och unga. Enheten erbjuder ett för alla stadsdelsförvaltningar likvärdigt och transparent utbud av sociala stöd- och behandlingsinsatser och är lätt att nå för ungdomar, föräldrar och samarbetsparter.

Under 2016 har Framtid Stockholm bidragit till att utveckla ett utbildningskoncept till personal på boenden för ensamkommande barn, Våga Vara Viktig (VTV). Utbildningens övergripande syfte är att på sikt förebygga fysisk, psykisk och sexuell ohälsa, samt tidigt uppmärksamma ensamkommande barn i behov av stöd, vård och behandling och verka för att dessa barn slussas till rätt hjälp. Under hösten genomfördes också pilotutbildningar för ca 70 medarbetare från stadens boenden. Utvärderingen var positiv och utbildningen uppges ha lett till ett förändrat bemötande, ändrade arbetsrutiner och initiering av fler samtal kring hälsa, ANDT, sex mot ersättning etc.

Utredning och behandling

MiniMaria Stockholm vänder sig till ungdomar som har ett riskbruk, missbruk eller beroende av alkohol eller droger. Av barnen/ungdomarna och deras familjer som haft kontakt med MiniMaria uppger 79 % att de uppnått en positiv förändring vid avslut, något som visar att insatserna som erbjuds ger bra effekt. Både vid avslutad kontakt och vid uppföljning efter tre månader visar enheten goda resultat gällande minskad användning av alkohol och narkotika.

Under året har verksamheten kommit i kontakt med 461 ungdomar (129 flickor och 331 pojkar), samma nivå som föregående år. Av dessa fick 340 en bedömning eller insats. Initiativtagare till kontakt är i huvudsak landstinget och stadsdelsförvaltningarna. Medelåldern hos målgruppen är runt 16 år för både flickor och pojkar, få ungdomar är 18 år och över.

Könsfördelningen inom klientgruppen är 30 % flickor och 70 % pojkar, andelen flickor har ökat något jämfört med tidigare år. Årets siffror i Stockholmsenkäten motsvarar bättre än tidigare forskning och statistik gällande hur fördelningen ser ut mellan könen ifråga om intag av alkohol och droger.

Cannabis är fortfarande den vanligaste huvuddrogen hos ungdomarna som kommer i kontakt med Mini Maria (hos 68 % av flickorna och 92 % av pojkarna). En skillnad jämfört med föregående år är att flickor har sökt stöd och hjälp kring alkohol som primär drog i högre utsträckning (26 % jämfört med 8 % förra året). Detta korrelerar med CANs statistik kring ökad mängd alkohol hos de flickor som dricker alkohol. Flickor uppger även besvärliga uppväxtvillkor i större utsträckning än tidigare. Det är även en större andel av pojkarna som har kontakt med socialtjänsten och som är dömda för brott än föregående år.

Under 2016 har ärendeflödet från MUMIN (Maria Ungdom Motiverande Intervention) varit lågt (12 st) i jämförelse med föregående år (2014: 96 st, 2015: 47 st), till följd av polisens omorganisation.

För att öka tillgängligheten för ungdomar och deras familjer har verksamheten under året infört förlängda öppettider två kvällar i veckan till kl 19.00.

MiniMaria har funnits på plats i Järvaområdet en dag i veckan i samverkan med landstinget (Järva Unga). Syftet är att göra det enklare för unga och deras föräldrar att besöka

verksamheten. Utvärdering under 2016 visar inte på ett ökat inflöde till MiniMaria från stadsdelsförvaltningarna på Järva men man har kommit i kontakt med ett större antal ungdomar än tidigare. Verksamheten har sedan september också funnits en dag i veckan i Hässelby av samma anledning. Utvärdering kommer att ske efter ett år.

Uppsökande arbete

Ungdomsjouren har under 2016 arbetat aktivt med att uppmärksamma barn och ungdomar som är i behov av skydds- och stödinsatser som påträffas i de riskmiljöer som Ungdomsjouren arbetar i. Målgruppen ensamkommande barn har under året varit i fokus både i de miljöer Ungdomsjouren sedan tidigare arbetat i men även i nya miljöer som t.ex. Björns trädgård, där behov av insatser identifierats genom en kartläggning. Såväl ungdomsuppsökarna som chefen för verksamheten har löpande kontakt och bra samarbete med stadsdelsförvaltningarnas fältarbetare och chefer. Det är väsentligt att staden har en gemensam bild av ungdomar i riskmiljöer och uppmärksammar unga som till exempel avvikit från placeringar, i staden eller i andra delar av landet. Socialjouren ansvarar för att ha kontakt med andra kommuner kring unga som har avvikit och som ska tillbaka till respektive kommun.

Ungdomsuppsökarna har under året varit verksamma i Citykärnan men också i vissa av stadens parker som är mer besökta av ungdomar under vår- och sommarmånaderna. Sommaren 2016 var relativt lugn utan några extraordinära händelser. Ungdomsjouren har närvarat vid flera evenemang så som Pride, Weekend festival, We are Stockholm (WAS), Folkets demonstration, NMR:s demonstration samt i samband med vissa stora fotbollsmatcher. Med anledning av tidigare års uppmärksammade händelser i form av sexuella ofredanden och övriga våldsbrott under WAS förstärkte enheten bemanningen under festivalen. Bland annat hade man ett eget tält inom säkerhetsområdet där de träffade brottsutsatta ungdomar för akut stöd.

Polisens omorganisation påverkar fortfarande flera av Ungdomsjourens verksamheter. Oklarheter och förändringar inom organisationen för EKB-teamet och Prostitutionsgruppen skapar otydlighet och svårigheter för framtida planering. MUMIN-verksamheten är mest drabbad då inga riktade insatser har genomförts av polisen under året.

Ungdomsjourens prostitutionsgrupp har under året träffat 120 personer i prostitution, varav 30 var 20 år eller yngre (den yngsta var 15 år). Av de 30 personerna under 20 år var det 20 kvinnor, 8 män och 2 transpersoner. Totalt 15 stycken påträffades i gatuprostitution. Antalet unga som köper sex, som prostitutionsgruppen inom Ungdomsjouren har påträffat, är 12 stycken under 25 år, varav 2 under 18 år. Majoriteten av personerna i prostitution som verksamheten träffar annonserar på internet och bedriver sin verksamhet utifrån tillfälligt hyrda lägenheter eller hotell.

Under året har Ungdomsjourens prostitutionsgrupp träffat 84 män som blivit erbjudna samtal med KAST-mottagningen (köpare av sexuell tjänst) varav drygt 20 tackade ja till kontakt. Cirka hälften av männen var mellan 25 och 40 år och 12 var 25 år eller yngre.

Stöd- och medlingsärenden, socialtjänst hos polis

Under 2016 har SHP, Socialtjänst hos polis (inklusive uppsökargruppen och MUMIN) medverkat vid 382 förhör med ungdomar under 18 år då lokal socialtjänst inte haft möjlighet att närvara.

Medlingsverksamheten, som vänder sig till ungdomar upp till 21 år, har under året fått in 100

medlingsärenden som resulterat i 90 förmöten och slutligen 17 medlingar mellan gärningspersoner och brottsutsatta. 84 % tycker att förmötet som förberedelse inför medling varit bra eller mycket bra. Av de ungdomar som slutligt deltagit i medling uppger 90 % att de fått bättre insikt och möjlighet att bearbeta händelsen. Medlingsverksamheten är beroende av att polisen erbjuder gärningspersonerna att bli kontaktade av medlingsverksamheten. Det är oklart varför antalet inkommande medlingsärenden fortsätter att sjunka för varje år (2015: 122 ärenden, 2014: 149 ärenden, 2013: 162 ärenden, 2012: 205 ärenden). Från polisen kommer indikationer på att ungdomar i större utsträckning än tidigare nekar till brott, vilket innebär att medling inte kan bli aktuellt.

Under året har drygt 1 100 ungdomar som utsatts för brott som polisanmälts, blivit kontaktade av SHP med erbjudande om brottsofferstöd. Knappt 200 ungdomar tackade ja till erbjudandet. Flickor har i högre utsträckning än pojkar uppgett att de är nöjda efter avslutad kontakt.

Socialtjänst hos Polis har fortsatt sin samverkan med polismyndigheten och stadsdelsförvaltningar på olika nivåer samt deltagit i länsstyrelsens kartläggning av ärenden med ensamkommande ungdomar som kommer i kontakt med polisen (misstänkta för brott, brottsaktiva etc).

Ungdomstjänst och särskilt kvalificerad kontaktperson (SKKP)

Stockholms ungdomstjänst organiserar och genomför påföljden ungdomstjänst (enligt brottsbalken) åt stadens stadsdelsförvaltningar. Ungdomstjänst innehåller två delar; oavlönat arbete och individuella, brottspreventiva samtal.

Under 2016 startades 130 ärenden (103 pojkar och 27 flickor) något färre än under föregående år. Sannolikt är att Stockholms ungdomstjänst kommer att märka en ytterligare nedgång av antalet domar under 2017 till följd av polisens omorganisation.

Genomförandegraden i ungdomstjänsten är hög och 87 % av ungdomarna fullföljer sin påföljd. Samtliga ärenden startades inom 30 dagar enligt årsmål. De ungdomar som inte genomförde insatsen (19 stycken) fick sin påföljd undanröjd till förmån för annan påföljd, en ökning i antal från föregående år.

Särskilt kvalificerad kontaktperson (SKKP) är en påföljd och insats under sex månader, för ungdomar som har dömts för brott eller som väntar på åtal och där socialtjänsten gjort bedömningen att det föreligger ett särskilt vårdbehov. Under året har 76 ungdomar varit aktuella och 83 % har deltagit i påverkansprogram och/eller familjesamtal. Alla ungdomar som är aktuella för SKKP är inte primärt i behov av ett samtalsprogram, exempelvis en ungdom över 18 år som står utan sysselsättning, bostad eller stöd hemifrån. I de situationerna är det mer preventivt mot en kriminell livsstil att guida och stödja ungdomen in i samhället än att erbjuda ett samtalsprogram.

Av dem som deltagit i påverkansprogram har 91 % avslutat insatsen enligt uppsatta mål. De 9 % som inte avslutat insatsen enligt planering har gjort det på grund av flytt från Stockholm eller undanröjning av dom till förmån för annan påföljd. En bidragande orsak till det höga genomförandet är att verksamheten har kvalitetssäkrat insatsen, där SKKP har överblick, samverkar, identifierar behov och lägger en plan för arbetet med varje enskild ungdom. Allt detta bidrar till en hög genomförandegrad.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn och ungdomar som bedöms ha skyddsbehov som kunnat placeras under trygga förhållanden (Stockholms stad socialjour).	99 %				100 %		VB 2016
Analys Rörande placeringar av barn och unga har det rapporterats in avvikelser vid sju tillfällen. I tre fall har det rört sig om situationer där det saknats plats på SIS. Vid tre tillfällen har det inte gått att hitta en placering i jourhem och vid ett tillfälle var det fullt på det boende som bedömts vara lämpligast. Tre av avvikelserna rör barn med neuropsykiatrisk diagnos och ett utåtagerande beteende där det varit svårt att hitta placeringar för just denna målgrupp. Samtliga barn har placerats på annat boende än SIS-institution eller stannat på Socialjouren över natten till dess att ordinarie handläggare på stadsdelsförvaltning kommit i tjänst.							
 Andel barn och ungdomar som får sina behov tillgodosedda i jour- eller familjehemmet (Resursteamens barn och ungdom).	85 %			85 %	85 %		VB 2016
  Andel barn/ungdomar under 18 år som vid avslutade kontakt inte har en problematisk alkoholkonsumtion (Framtid Stockholm).	68 %	68 %	66 %	65 %	80 %		VB 2016
Analys Den främsta anledningen till att ungdomar söker på MiniMaria är cannabismissbruk och det huvudsakliga arbetet är inriktat på det. Ungdomar kan fortfarande ha en alkoholkonsumtion efter avslutad kontakt men de, eller deras föräldrar, skattar inte det som lika allvarligt. De senaste åren har enheten fokuserat också på en problematisk alkoholkonsumtion. Andelen som uppger att de inte har en problematisk alkoholkonsumtion vid avslut ökar, även om årsmålet inte nås.							
 Andel FIA-deltagare som anger att de blivit mer förberedda inför adoption (Resursteamens barn och ungdom).	90 %			97 %	90 %		VB 2016
 Andel föräldrar som anser att insatsen i hög grad haft betydelse för dem (Duvnäs föräldrastöd).	80 %			81 %	80 %		VB 2016
 Andel kunder med minderåriga/hemmavarande barn som i hög grad anser att insatsen haft betydelse ur barnens perspektiv (Familjerådgivningen).	87 %			86 %	80 %		VB 2016
  Andel ungdomar som fått brottsofferstöd ska känna sig tryggare efter stödkontakt (Framtid Stockholm).	64 %	54 %	70 %	88 %	85 %		VB 2016
Analys Relativt få ärenden och några svarande som inte känner sig trygga får stor procentuell effekt. Många pojkar kommer bara på ett samtal. Sättet att mäta om ungdomen känner sig tryggare efter kontakt med brottsofferstödjare har tidvis varierat. Ett gott resultat, med skattnings enligt ORS/SRS som nu genomgående används inom enhetens verksamheter, är enligt erfarenhet och evidens 64-74 %. Ambitionen för 2017 är att öka resultatet genom att motivera ungdomarna till fler samtal eftersom analys visar att flickor (som kommer på fler samtal) skattar sig tryggare i högre än vad pojkar gör.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel ungdomar som har fullföljt sin ungdomstjänst (Framtid Stockholm).	87 %	87 %	89 %	93 %	87 %		VB 2016
 ♀ Andel ungdomar som har genomfört insatsen SKKP. (Framtid Stockholm).	91 %	93 %	80 %	70 %	78 %		VB 2016
 ♀ Andel ungdomar som inte har problem med narkotika efter avslutad kontakt.	93 %	91 %	100 %	89 %	80 %		VB 2016
 Antal samrådsmöten i de ärenden som uppfyller samrådsriterierna (Barnahus).	125			100	200		VB 2016
Analys Barnahus Stockholm är en verksamhet som helt baseras på samverkan mellan olika bärande myndigheter. Det innebär att verksamheten är beroende av att andra myndigheter kan uppfylla sina uppdrag på ett tillfredsställande sätt. Polisen hade under våren 2016 en hög personalomsättning, många utredande poliser med utbildning i barnförhör slutade och polisorganisationen hade anställningsstopp under en period. Det ledde till att polisen under året haft en låg bemanning och inte kunnat klara sitt uppdrag.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Fortsätta stödja stadsdelsförvaltningarnas arbete med de sociala insatsgrupper som byggts upp under 2013	2014-01-01	2016-12-31	
	Inrätta specialistteam som resurs för stadsdelar vars barn- och ungdomsvård har vakanta tjänster eller upplever tillfälliga arbetstoppar.	2016-01-01	2016-12-31	
	Starta två nya team inom Skolfam	2016-01-01	2016-12-31	
	Stärka rekrytering och handledning av jour- och familjehem.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Stockholmarna erhåller en likvärdig och rättssäker socialtjänst med god kvalitet oavsett var i staden de bor

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Strategiskt arbete

Socialtjänsten arbetar utifrån en evidensbaserad praktik samt stadens styrdokument så att stockholmarna får likvärdigt stöd och likvärdiga insatser. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Driftsverksamhet

Handläggarna arbetar utifrån lagstiftning och styrdokument så att stockholmarna får likvärdiga insatser.

Strategiskt arbete

Socialförvaltningen har bidragit till målet att Stockholms medborgare ska få likvärdiga insatser inom socialtjänsten genom att stödja och vägleda stadsdelsförvaltningarna. Det stadsövergripande strategiska uppdraget syftar till att stärka likställigheten inom staden bland annat genom stadsövergripande riktlinjer, samordning av nätverk, driva stadsövergripande utvecklingsprojekt, verksamhetsstöd och utbildningsinsatser riktade till stadsdelsförvaltningarna, samt uppföljning av stadens samlade socialtjänstverksamhet. Förvaltningen svarar även för stadens forsknings- och utvecklingsverksamhet inom socialtjänstens område.

Kvalitetsgranskning

Socialtjänstenspektörerna har under 2016 genomfört tre olika granskningar:

Granskningen av *missbruksvården i Rinkeby-Kista* var den sjätte granskningen av missbruksvården i Stockholms stad. I granskningen framkom att Rinkeby-Kistamottagningen behöver säkerställa kvaliteten genom att utöka användningen av mallar, systematiska egenkontroller och verksamhetsuppföljning. Resultatet har återkopplats till den granskade enheten och redovisats i rapport till socialnämnden i april 2016.

Under 2016 har en granskning avseende *"barn till föräldrar i missbruk"* genomförts vid stadsdelsförvaltningarna Bromma, Hägersten-Liljeholmen, Kungsholmen, Rinkeby-Kista, Skarpnäck och Östermalm. Vid granskningen av 120 missbruks- och barnärenden fann man att barnen i högre utsträckning var uppmärksammade i ärendena jämfört med tidigare missbruksgranskningar. Det framkom vidare att samverkan mellan missbruks- och familjeenheterna är ett viktigt utvecklingsområde vid samtliga stadsdelsförvaltningar. Barnen var i låg grad delaktiga och få barn erhöll stöd och insatser för att bearbeta sin situation. Denna granskning återkopplades till samtliga granskade förvaltningar vid ett seminarietillfälle. Det gavs då tillfälle att delge goda exempel och Ersta vändpunkt hade en föredragning om sin verksamhet. Denna rapport redovisades i socialnämnden september 2016.

Socialtjänstenspektörerna har även granskat *"barn som upplevt våld"* vid stadsdelsförvaltningarna i Farsta, Hässelby-Vällingby och Norrmalm. Sammanlagt granskades handläggningen av 75 barn och deras föräldrar. Relationsvårdsteamens organisation påverkade vilken uppmärksamhet den våldsutsatta fick. Lagstiftningen anger att i alla anmälningar avseende våld ska en utredning inledas, det återfanns dock sådana anmälningar i pärmen för icke inledda utredningar vid samtliga stadsdelsförvaltningar. Viktiga utvecklingsområden är såväl samverkan mellan relationsvårdsteam och familjeenheterna som barns delaktighet. Barnets behov av skydd var mer uppmärksammat än barnets behov av stöd i utredningsdokumentationen. Granskningen återkopplas till berörda förvaltningar i december och januari. Rapport lämnades till socialnämnden december 2016.

Funktionshindarsinspektörerna fortsatte under våren sin granskning på tema helhetssyn och tillgänglighet för personer med komplex problematik. Målgruppen omfattade personer med behov av stöd eller samarbete mellan socialtjänstens verksamhetsområden socialpsykiatri och funktionsnedsättning. Totalt granskades 35 akter i stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Skarpnäck, Älvsjö och Östermalm. Resultat av granskningen visade på utvecklingsområden kring den enskildes delaktighet i handläggningsprocessen samt att den enskildes resurser,

intressen och önskemål behöver bli mer synliga i utredningar. Granskningen visade även att det förekom en sammanblandning av dokument rörande olika lagrum (SoL och LSS), dokumentation som saknades i akter samt att vissa akter blivit delarkiverade på grund av platsbrist vilket gjorde det svårare att kunna följa ärendet. Goda exempel från granskningen visar att handläggarna är tillgängliga stor del av dagen och att kontaktcenter finns till förfogande vilket ökar tillgängligheten för brukarna. Det pågår även ett metodarbete på stadsdelsförvaltningarna kring samverkan avseende aktuell målgrupp och interna kollegiegranskningar genomförs rutinmässigt på flera av de granskade enheterna.

Under hösten påbörjades granskning på tema rättsäkerhet och likställighet i handläggning av insatsen personlig assistans enligt LSS. Berörda stadsdelsförvaltningar är Södermalm, Spånga-Tensta och Skärholmen. Granskningen avslutades vid årsskiftet och presenteras för socialnämnden i januari.

Riktlinjer

I samarbete med juridiska avdelningen och representanter från stadsdelsförvaltningarna har förvaltningen tagit fram ett förslag till riktlinjer för familjerättens arbete i samband med surrogatföräldraskap. En utbildning för samtliga medarbetare inom familjerätten har också genomförts.

Ett förslag till gemensamt sätt att utreda vårdnad, boende och umgänge har tagits fram tillsammans med en arbetsgrupp med representanter från familjerätten. Syftet är att skapa en gemensam grund, underlätta för nyanställda och säkerställa rättsäkerhet och likställighet. Barnperspektiv och mänskliga rättigheter har ingått i arbetet.

Under året som gått har ett antal riktlinjer reviderats:

- Revidering av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd påbörjades under 2015 och arbetet fortsatte under 2016 i samarbete med juridiska avdelningen. Förslaget till nya riktlinjer inkluderar till exempel frågor som SL-kort, barns tillgång till IT, fritidsaktiviteter, bistånd till papperslösa barn, personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd och rehabiliteringsprocessen.
- Under 2016 har revidering av riktlinjerna för handläggning av dödsboärenden pågått i samarbete med juridiska avdelningen och boutredningsenheten.
- Arbetet med att revidera riktlinjerna inom verksamhetsområdet missbruk är påbörjat och fortsätter, liksom översyn av stadens egenavgifter inom området.
- En ny tidplan för översynen av stadens riktlinjer för handläggning enligt LSS och SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning har gjorts då den tidigare har fördröjts på grund av personalförändringar. Under hösten har riktlinjerna för ledsagning och avlösning lyfts ur de övriga för att revideras separat och därefter ingå i de övriga för handläggning enligt LSS och SoL.
- Förvaltningen har utarbetat förslag till reviderade riktlinjer för medföljare vid semesterresa samt riktlinjer för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBF). Båda har beslutats i kommunfullmäktige under december månad och ersätter tidigare upprättade riktlinjer.
- Revidering av socialpsykiatrins riktlinjer har påbörjats. Revideringen syftar till att möta förändringarna i målgruppen och i omvärlden. Samverkan med äldreomsorg, barnperspektiv i utredning och evidensbaserade metoder för att målgruppen ska nå önskat arbete, praktik, studier eller sysselsättning är exempel på områden som behöver

förtydligas.

Utveckling av verksamhetssystem

Arbetet har fortsatt med att utveckla statistiksystem inom individ- och familjeomsorgens verksamhetsområden "barn och unga" samt "vuxna" med fokus på resterande statistikdelar som utredning och uppföljning.

Förvaltningen har gett stadsdelsförvaltningarna ett fortsatt stöd i användandet av det gemensamma dokumentationsverktyget DUR (dokumentation, utredning, resultat) inom funktionshinderområdet. Arbetet med att ta fram gemensamma beslutsmallar för staden och beställa implementeringen av beskrivningstexter av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL har slutförts under året. Implementering återstår under våren 2017.

Inom verksamhetsområdet socialpsykiatri har en digital registrering för uppföljning av insats lagts till i Paraplysystemet. I systemet finns hjälptexter som ska underlätta för handläggarna att följa föreskrifter och allmänna råd gällande dokumentationen. I samband med att dokumentet fördes in i Paraplysystemet togs en ny uppföljningsdel till DUR fram. Inför 2016 fanns en ambition att utveckla mer användarvänliga och tillgängliga beställningar i Paraplysystemet. Då stadsledningskontoret under 2016 har genomfört en större utredning av Paraplysystemets framtid har detta inte varit möjligt att genomföra under året.

Vuxna med funktionsnedsättningar kan vara särskilt utsatta för våld i nära relationer. Av den anledningen kompletterades socialpsykiatrins utredningsmaterial DUR med Freda kortfrågor (Socialstyrelsens material för att upptäcka våldsutsatta) under 2015. Syftet är att ge stadsdelsförvaltningarna stöd i att utveckla rutiner och använda metoder för att inventera målgrupperna och hitta våldsutsatta. Under utbildningstillfällen för nyanställda handläggare inom socialpsykiatri har grundläggande information om hur frågorna ställs tagits upp.

Handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare

Arbetet med att implementera handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare pågår under 2016-2018. Avdelningen understödjer stadsdelsförvaltningarna i implementeringsarbetet. En stadsövergripande samarbetsyta är framtagen och i bruk. En grupp med kommunikatörer från varje stadsdelsförvaltning ansvarar för respektive förvaltnings underwebbsida. På samarbetsytan finns dokument med lärande exempel i syfte att dessa sprids i staden.

Stockholmsmodellen inom ramen för handlingsplanen innebär att medarbetares upplevelse av sin arbetssituation kontinuerligt följs upp. Det görs genom att närmaste chef tre gånger per år tar del av medarbetares skattning av arbetssituationen och erbjuder dem som så önskar stöd. En första mätning har genomförts och sammanställts. Förutom att göra en skattning av tre påstående har medarbetare möjlighet att ge egna kommentarer, vilka kommer kunna bidra till en än mer komplett bild av upplevelsen av arbetsmiljön.

Det pågår också ett arbete i syfte att kunna visstidsanställa pensionerade socionomer, biståndshandläggare samt chefer.

En utveckling av introduktionsutbildningar för nyanställda socialsekreterare och biståndshandläggare pågår i syfte att tydliggöra innehåll och hur ofta de kommer att erbjudas. Inom barn och unga området har en pilot för en ny introduktionsutbildning prövats under

hösten 2016 och erfarenheterna från det kommer användas för andra verksamhetsområden. I syfte att stärka kopplingen mellan praktik, utbildning och forskning ska socialnämnden och äldrenämnden, tillsammans med kommunstyrelsen, utveckla samarbetet med de universitet och högskolor i regionen som utbildar socionomer. Ett första steg i denna riktning har tagits genom inledande samtal med högskolor om stadens möjlighet att ha en gemensam strategi för att kunna ta emot fler praktikanter.

I samarbete med socialförvaltningen och äldreförvaltningen har personalstrategiska avdelningen vid stadsledningskontoret utarbetat ett ledarutvecklingsprogram. År 2016 har sammanlagt ca 50 enhets- och avdelningschefer för myndighetsutövande socialsekreterare och biståndshandläggare genomgått ledarutvecklingsprogrammet. Till våren 2017 planeras ytterligare två program för enhetschefer med vardera 18 deltagare. Programmet ska ge ökad kunskap och förståelse om det personliga ledarskapet, grupprocesser och kommunikation. Deltagarna ska få ökad kunskap om ledarskap som bidrar till en god arbetsmiljö och därmed ett gott verksamhetsresultat med brukaren i fokus.

Uppdrag Psykisk Hälsa

Uppdrag Psykisk Hälsa är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Syftet med överenskommelsen 2016 är att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete inom området psykisk hälsa med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer.

Kommunerna i Stockholms län, KSL, har under året tillsammans med Stockholms läns landsting upprättat en länsövergripande handlingsplan för att främja psykisk hälsa. Handlingsplanen omfattar år 2016-2018. Socialförvaltningen har deltagit i detta arbete.

Stockholms stad och socialförvaltningen har för 2016 erhållit 18,6 mnkr för att utifrån den länsövergripande handlingsplanen planera aktiviteter inom området psykisk hälsa och under året har två personer anställts för detta uppdrag. En utredare har fokus på frågor som rör barn- och unga och en utredare arbetar med frågor som rör vuxna. En första inventering av stadens lokala behov för att främja psykisk hälsa har genomförts under hösten och rapporterats till SKL.

Förvaltningen har ingått KSL:s arbete med att uppdatera och förenkla blanketten för samordnad individuell plan (SIP) som ett led i att ytterligare förbättra samverkan mellan socialtjänst, landsting och skola. Uppdraget har slutförts under året och SIP-blanketten har skickats ut till stadsdelsförvaltningarna.

Inom uppdraget psykisk hälsa har en satsning på SIP-samordnare påbörjats i två stadsdelsförvaltningar, Hässelby-Vällingby och Skarpnäck, i syfte att öka användningen av SIP som verktyg samt öka brukardelaktighet och andra kvalitetsaspekter i SIP-arbetet.

FoU – arbetet

Två stora forskningsprojekt startades under 2016 ”Studie om användning av MI-samtal i Stockholm stad” och ”Signs of Safety ett utvecklings- och forskningsprojekt” och medel till lokala utvecklingsprojekt (LUM) och studiebesök (MUST) fördelades. Tre miljoner avsattes till lokala utvecklingsprojekt och drygt 260 000 kr avsattes till studiebesök.

Under året har ett kontinuerligt processtöd erbjudits (av förvaltningens FoU-samordnare och av handledare med forskarkompetens från Stockholms universitet) till beviljade lokala

utvecklingsprojekt. Syftet är att projektmedarbetare ska få stöd i sitt utvecklingsarbete och ges möjlighet till erfarenhetsutbyte med andra projekt. Processtödet har bidragit till att kvaliteten i projekten har höjts. Till exempel har två lokala utvecklingsprojekt föreläst på Socionomdagarna 2016 och ett projekt fick Stockholms stads förnyelsepris 2016. Projekten Stella – det tredelade föräldraskapet och Mina båda världar, stödgrupper för placerade barn har en strategisk betydelse för staden som helhet. Stella övergår till permanent verksamhet år 2017 och Mina båda världar kommer att drivas långsiktigt i form av ett ideellt offentligt partnerskap (IOP).

Spridning av kunskap

För att bidra till utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst har alla medarbetare i socialtjänsten under år 2016 bjudits in till fyra FoU-frukostseminarier, syftet är att sprida resultat och ny kunskap från forskningsstudier och från lokala utvecklingsprojekt. I genomsnitt har varje seminarium besökts av ett 30-tal medarbetare med en stor spridning från alla stadsdelsförvaltningar.

Under hösten genomfördes ett möte med Socialtjänstakademin på temat ”Forskning möter praktiken i barn- och föräldraperspektivet”. Cirka 60 medarbetare från olika yrkesgrupper i socialtjänsten deltog, stor spridning från många stadsdelsförvaltningar och flera utförarverksamheter. Föreläsare från socialtjänstakademin föreläste på olika teman och det fanns möjlighet för praktikerna att ställa frågor och få återkoppling på utmaningar och idéer.

I nuläget finns det cirka 155 projekt med cirka 250 projektplaner och rapporter inlagda på Kunskapsbanken (KB), som alla är finansierade av avdelningen för stadsövergripande frågor. För att öka spridningen av KB pågår ett pilotprojekt i samarbete med sex stadsdelsförvaltningar. Syftet är att se över hur användningen kan öka och nyttan av KB spridas, samt om fler rapporter från stadsdelsförvaltningar och socialförvaltningen kan ingå, och hur de då kan kvalitetssäkras. Besöksstatistiken har ökat från 670 besökare år 2015 till 2 893 besökare 2016.

Uppdragsbeskrivningar inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Förvaltningen har i samråd med kommunstyrelsen utarbetat uppdragsbeskrivningar för verksamheter i egen regi inom socialpsykiatri och funktionsnedsättnings verksamhetsområden. Uppdragsbeskrivningarna motsvarar förfrågningsunderlagen i de insatser som omfattas av valfrihet. Syftet med uppdragsbeskrivningarna är att verksamheter som bedrivs i privat och egen regi ska uppfylla samma kvalitetskrav. Förvaltningens förslag behandlades av socialnämnden i juni 2016 och lämnades därefter till kommunstyrelsen för vidare beslut i kommunfullmäktige.

Stadens program för stöd till anhöriga

Socialförvaltningen och äldreförvaltningen har genomfört en gemensam utvärdering och revidering av stadens program för stöd till anhöriga. Enkäter har skickats till samtliga anhörigkonsulenter, handläggare och chefer inom äldreomsorg, funktionsnedsättning, socialpsykiatri och vuxen/missbruk. Med enkätsvaren som grund har programmet reviderats. Det nya programmet gäller mellan 2017-2020 för samtliga verksamhetsområden inom socialtjänsten. Revideringen innebär att stöd till anhöriga till personer med missbruk och beroende har lyfts in i programmet, som en del i att implementera Socialstyrelsens nationella riktlinjer.

Kompetensutveckling och kompetensförsörjning

Följande utbildningar har genomförts under 2016:

Barn och unga

Typ av utbildning – antal dagar	Målgrupp	Antal deltagare
Introduktionsutbildning 6 dgr	Nyanställda socialsekreterare	110
Föreläsningar om anmälningsskyldighet och socialtjänst	Hälso- och sjukvårdspersonal, samt socialpsykiatri	200
Nya BBIC	Stadens öppenvård	120
Utbildning i utredande barnsamtal 3 dgr	Socialsekreterare i utredargrupp 0-12 år	62
Handledande förhållningssätt	Biträdande enhetschefer, mentorer	25
Att handleda familjehem	Handläggare familjevård	25
2 x ½-dags föreläsning om Afghanistan/Anders Fänge	Personal som arbetar med ensamkommande barn och unga	140
HBTQ och föräldraskap, 3x ½ dag	Personal inom familjerätten	70
Inspirationsdag – tema surrogat, ½ dag	Personal inom familjerätten	60

Signs-of-Safety - särskilda satsningar hösten 2016/FoU medel

Signs-of-Safety är en utredningsmodell inom myndighetsutövning barn- och unga som är samarbetsstyrt och som ger verktyg för att kunna öka barns delaktighet och trygghet. Stadsövergripande forskning bedrivs vid Stockholms universitet i samarbete med FoU Södertörn och länsstyrelsen med stöd av centrala utvecklingsmedel. En första delrapport visar att 85 % av stadens verksamheter använder sig av Signs-of-Safety i någon form. Modellen beskrivs göra arbetet mer meningsfullt och att den harmonierar väl med utredningssystemet BBIC.

Under året har särskilda satsningar gjorts på Signs-of-Safety i syfte att kunna erbjuda en likvärdig handläggning av god kvalitet över hela staden. Totalt har 290 personer genomgått antingen grundutbildning, fördjupningsutbildning, "boostningsdagar" eller medverkat på ett nationellt erfarenhetsutbyte.

Typ av utbildning – antal dagar	Målgrupp	Antal deltagare
Grundutbildning 2 x 3 dagar	Utredande socialsekreterare, familjevård och familjerätt	130
Metodstöd 2 dagar	Utredande socialsekreterare och familjebehandlare samt socialjour	120
Säkerhetsplaneringsutbildning 2 x 5 dagar	Utredande socialsekreterare och familjebehandlare samt socialjour	30
Nationellt erfarenhetsutbyte 2 dagar	Utredande socialsekreterare och familjebehandlare samt socialjour	30

Socialpsykiatri

Typ av utbildning, antal dagar	Målgrupp	Antal personer
DUR3 halvdagar	Nyanställda biståndshandläggare	50
Resursmätning, 3 halvdagar	Nyanställda biståndshandläggare	55
Beställningar med mål och delmål, 3	Nyanställda biståndshandläggare	42

Typ av utbildning, antal dagar	Målgrupp	Antal personer
halvdagar		
Grundutbildning i MI, 3 heldagar	Utförare och beställare inom socialpsykiatri	24
Temadag boendestöd	Handläggare, chefer och boendestödjare inom socialpsykiatri och vuxen/missbruks verksamhetsområden	100
Spridningskonferens för projekt om brukarinflytande	Handläggare, utförare, chefer, brukare och brukarrepresentanter.	78
Inspirationsdag om IPS-metoden	Handläggare, utförare, chefer inom socialpsykiatri	78
Temadag om barn som anhöriga	Handläggare, utförare, chefer och personliga ombud	88

Ekonomiskt bistånd

Typ av utbildning - antal dagar	Målgrupp	Antal utbildningstillfällen	Antal deltagare
Introduktionsutbildning om handläggning och dokumentation, två dagar	Nyanställda socialsekreterare	4	ca 120
MI-utbildning integrerat med bedömningsinstrument, 4 dagar uppdelat på två omgångar	Socialsekreterare och några coacher från Jobbtorg	1	20
Introduktion till IB och FIA	Socialsekreterare och coacher från Jobbtorg	2	ca 70

Missbruk

Typ av utbildning, antal dagar	Deltagare	Antal personer
IPS (Individual placement and support), halvdag	Handläggare, chefer vuxen	50
Rådslaget, halvdag	Handläggare, chefer vuxen, personal från Beroendecentrum Stockholm och Kriminalvården	170

Funktionsnedsättning

Typ av utbildning, antal dagar	Målgrupp	Antal deltagare
Avgifter 2016	Handläggare	82
KBH 2016	Handläggare	58
MI, 3 heldagar	Handläggare	32
DUR i Paraplysystemet, 3 tillfällen	Handläggare och chefer	116
Beställningar, 1 tillfälle	Handläggare	71
DUR grundutbildning, 3 tillfällen	Handläggare	49
Riksfärdtjänstutbildning, 1 tillfälle	Handläggare	20
Information korttidstillsyn, 2 tillfällen	Handläggare	68
Information korttidstillsyn, 2 tillfällen	Utförare	77
Riktlinjer kontaktverksamhet	Handläggare	9
Rättspraxis, 2 tillfällen	Handläggare och chefer	148

Stimulansmedel

Staden har i mars rekvirerat drygt 14,1 miljoner kronor av Socialstyrelsen varav 40 procent riktas till kompetenshöjande insatser för baspersonal och handläggare inom funktionshinderområdet, inklusive LSS-Hälsan, under 2016. Socialnämnden har den 14 juni antagit förvaltningens förslag och fattat beslut om hur stimulansmedlen ska användas inom funktionshinderområdet. Förvaltningen har avropat kurser på gymnasie- och högskolenivå samt arrangerat föreläsningar. Förbrukade medel redovisas via äldreförvaltningen till Socialstyrelsen den 25 januari 2017 och kvarvarande medel återbetalas utifrån socialstyrelsens kommande anvisningar.

Föreläsningar stimulansmedel

Utbildning, antal tillfällen	Målgrupp	Antal deltagare
"Delaktighet i arbetslivet", 1 tillfälle	Baspersonal och handläggare	29
"Delaktighet och äldre", 1 tillfälle	Baspersonal och handläggare	27
"Att klara vardagen, 1 tillfälle	Baspersonal och handläggare	87
"Barn och ungas delaktighet i fritidslivet", 1 tillfälle	Baspersonal och handläggare	17
Barnperspektivet, 1 tillfälle	Handläggare	48
MI- 2 omgångar med 3 dagar vardera	Handläggare och baspersonal	58

Antal startade deltagare redovisas i tabellen.

Gymnasiekurser stimulansmedel

Utbildning, 100 p	Målgrupp	Antal deltagare
Specialpedagogik 1	Baspersonal	37
Specialpedagogik 2	Baspersonal	39
Socialpedagogik	Baspersonal	18
Pedagogiskt ledarskap	Baspersonal	17
Grundläggande vård och omsorg	Baspersonal	15
Samhällsbaserad psykiatri	Baspersonal	5
Grundläggande vård och omsorg- vid demenssjukdom	Baspersonal	4
Psykiatri 1	Baspersonal	3

Högskoleutbildningar stimulansmedel

Utbildning, 7,5 HP	Målgrupp	Antal deltagare
Ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar-förstå bemöta och samarbete	Baspersonal och handläggare	30
Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade – LSS.	Baspersonal	25

Högskolekurserna och gymnasiekurserna är ej klara. I tabellerna anges antal *startande* deltagare.

Motiverande samtal (MI)

Förvaltningen har utbildat medarbetare på stadsdelsförvaltningarna i samtalsmetoden Motiverande Samtal (MI). MI är ett förhållningssätt som innebär att samtalet bygger på hög grad av interaktionen med klienter. Fokus ligger på bemötande, samarbete, delaktighet och medkänsla. MI har hög evidens vad gäller att möta klienterna där de befinner sig i sin förändringsprocess. Under 2016 har cirka 320 personer utbildas, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Dessa utbildningar har inkluderat grundutbildning, samt fördjupningsutbildningarna MI coachutbildning och Boosterdag.

Addiction Severity Index (ASI):

Förvaltningen anordnar utbildningar i ASI. ASI – Net statistik ger feedback till handläggarna med hjälp av statistik kring klientgruppen. Det går även att jämföra aidentifierad statistik mellan stadsdelsförvaltningar. Alla stadsdelsförvaltningar utom Södermalm och Älvsjö har en ASI-samordnare som deltar i stadens ASI-nätverksmöten varannan månad. Socialförvaltningen har också deltagit i Socialstyrelsens nationella nätverk för att följa ASI arbetet i landet samt håller sig insatt kring utveckling avseende ASI-utbildningar för medarbetarna. Antalet medarbetare som utbildats i ASI 2016 är 24 personer.

DIAL

En förstudie om digitalt arbetsplatslärande beviljades under året av avdelningen för digital utveckling och startade i augusti. Viss omvärldsbevakning avseende e-learning och IT-stöd har gjorts. Styrgruppsmötet i december beslutade att resterande förstudietid skulle fokuseras på förslaget om att ta fram ett utbildningsspel för baspersonal som saknar gymnasiekompetens i äldreomsorgen. Idéen är att medarbetare på ett roligt och lättillgängligt sätt ska kunna bygga på sina kunskaper i svenska språket och få ökad kunskap som behövs för arbete i äldreomsorgen. Om arbetet faller väl ut efter ett genomförandeprojekt kan nya delar utvecklas för baspersonal inom socialpsykiatri och funktionsnedsättning.

Samordning av utbildningar samt konferenser

Under året har en samarbetsyta skapats där alla utbildningar och konferenser som anordnas av den stadsövergripande avdelningen läggs upp. Detta underlättar för chefer och medarbetare att planera för och anmäla deltagare till aktiviteter. En överskådlig kalenderfunktion finns och genom den kan avdelningens medarbetare planera in aktiviteter utan att de krockar redan inbokade arrangemang. Positiv respons har kommit från stadsdelsförvaltningarna och efter sommaren har samarbetsytan legat inom topp tio mest använda av stadens samarbetsytor.

Driftsverksamhet

Dödsboärenden och bistånd till begravningskostnader

Nedan ses *Boutredningsenhetens* ärendeflöde för 2016.

Ärendetyp	Antal ärenden 2016	Kommentar
Dödsboanmälan	490	388 ärenden har fått bifall och 102 avslag. Sammanlagt har ärendena kring dödsboanmälan och dödsboförvaltning minskat med cirka 11 % jämfört med föregående år.
Dödsboförvaltning	244	Sammanlagt har ärendena kring dödsboanmälan och dödsboförvaltning minskat med cirka 11 % jämfört med föregående år.

Ärendetyp	Antal ärenden 2016	Kommentar
Ekonomiskt bistånd till begravningskostnader	373	En minskning med 15 % jämfört med föregående år. Ett ärende kan leda till flera beslut och under året har 354 bifallsbeslut och 478 avslagsbeslut fattats.
Anordnande av begravning	89	Antalet har nära fördubblats jämfört med föregående år, vilket bland annat beror på förbättrat samarbete med Skatteverket kring underrättelser.
Internationella dödsbon	10	7 av ärendena omfattas av gammal lagstiftning och 3 av ny. Den nya lagstiftningen som kom 2015 innebär en mer utredande del vad avser släktutredning.

En dödsboanmälan är en förenklad bouppteckning som endast kan göras av en socialnämnd. Denna förenklade bouppteckning kan bara ske om det saknas tillgångar i dödsboet efter att begravningskostnaderna är täckta och det får inte finnas någon fast egendom i dödsboet. Socialnämnden kan också förvalta dödsbo om det inte finns någon som primärt tar vård om dödsboet och har då i uppdrag att spåra arvsberättigade dödsbodelägare. Om den ekonomiska förmågan inte räcker kan dödsboet ansöka om ekonomiskt bistånd för begravningskostnader hos socialnämnden. I vissa situationer måste gravsättning ordnas i samband med dödsboförvaltning eller genom att Skatteverket underrättar kommunen om att en avliden person inte är gravsatt inom en månad.

Sammanlagt har cirka 2,4 mnkr utbetalats i ekonomiskt bistånd under året. Som huvudregel har Socialnämnden rätt att återkräva eventuella tillgångar som tillfaller dödsboet och under året har drygt 183 tkr återbetalats.

Minskningen av antalet inkomna ärenden kan bland annat förklaras med förbättrad handläggning, då man i ett tidigt skede kunnat sälla bort förfrågningar som inte uppfyller förutsättningarna. Under året har 465 sådana förfrågningar hanterats som inte lett till något utredningsärende, då dödsbodelägare efter samtal valt att inte göra en ansökan. Handläggningstiderna har dock blivit längre bland annat på grund av komplexa familjekonstellationer och släktutredningar som inte bara görs i Sverige utan över hela världen. På grund av splittrade familjeförhållanden innebär även det dagliga arbetet att motivera dödsbodelägare att förvalta dödsbon.

Nämndmål:

Vuxna lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar.

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Strategiskt arbete

Socialtjänsten arbetar för att stockholmare får insatser som bygger på en evidensbaserad praktik. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Driftsverksamhet

Målen för socialförvaltningens insatser till vuxna stockholmare uppnås. Nämndens utbud av insatser överensstämmer med efterfrågan.

Strategiskt arbete

Genom implementering av nationella riktlinjer och samarbete med landsting och myndigheter stödjer socialförvaltningen stadsdelsförvaltningarna i deras arbete med människor som befinner sig i en utsatt situation.

Missbruk

Arbetet med 2016 års kartläggning av socialtjänstens kontakter med personer och missbruk är i sitt slutskede. Den enkät som används för inhämtande av uppgifter innehåller delvis förändrade frågor jämfört med tidigare år. Resultaten kommer att redovisas i en separat rapport och ger underlag till fortsatt planering för målgruppen och vilka behov som finns.

Arbetet med att implementera de nationella riktlinjerna gällande missbruk och beroende i stadens verksamheter har påbörjats och kommer att fortsätta under kommande år. Som ett led i detta har socialförvaltningen deltagit i arbetet med att revidera länets överenskommelse mellan Stockholms läns landsting och kommunerna i Stockholms län kring personer med missbruk/beroende. De särskilt prioriterade målgrupperna ungdomar/unga vuxna, personer med samsjuklighet och barn till föräldrar med missbruk/föräldrar med missbruk/gravida kvinnor ligger i linje med stadens arbete med barnperspektivet, arbete med tidiga och förebyggande insatser och personer med behov av samordnat stöd och insatser från flera huvudmän.

En ytterligare del av implementeringen av riktlinjerna har varit en inspirationsdag om den rekommenderade metoden för arbetslivsinriktad rehabilitering, IPS (Individual placement and support). Arbetet med att kartlägga arbetsrehabiliterande insatser fortsätter under 2017.

Stockholms stad ingår i en referensgrupp tillsammans med Statens institutionsstyrelse (SiS) med syfte att stärka och utveckla samverkan mellan SiS och staden i fråga om tvångsvårdslagstiftningen LVM (Lag om vård av missbrukare i vissa fall). Frågan kring övergången från tvångsvård till öppenvård har diskuterats under 2016 och kommer att fortsätta under 2017. Fokus ligger på planering och behovet av att rutinmässigt arbeta med att upprätta samordnad individuell plan (SIP) inför varje utskrivning från tvångsvård. En förutsättning för arbetet med övergång till öppenvård är samarbete med beroendevård och psykiatri. Vägledningmaterial för Stockholms län kring SIP finns framtaget genom KSL och SLL och där finns stöd och anvisningar kring tillvägagångssätt vid upprättandet av denna plan.

Förvaltningen har för stadens räkning medverkat i myndighetsnätverket SMADIT (Samverkan mot alkohol och droger i trafiken) i syfte att stärka samverkan och samarbete. Vidare deltar förvaltningen i en styrgrupp för hanteringen av Lag (1976:511) om omhändertagande av berusade personer, LOB, tillsammans med Polismyndigheten och Stockholms läns landsting i syfte att minska dödsfall i arrest.

Samverkan med metadonsektionen vid Beroendecentrum Stockholm har under året intensifierats. Planen är att genomföra en gemensam utbildningsdag för chefer och medarbetare kring målgruppen personer med underhållsbehandling under 2017. Målgruppen lider inte sällan utöver ett omfattande missbruk även av psykisk ohälsa, vilket ställer ökade krav på samverkan mellan huvudmännen för att säkra en sammanhållen vård och behandling som motsvarar målgruppens behov. I det ingår dels att minska risk för återfall och dels att minimera negativa konsekvenser av återfall.

Sprututbytesverksamheten på Sankt Görans sjukvårdsområde drivs av infektionskliniken vid Karolinska universitetssjukhuset sedan april 2013. Verksamheten har varit en försöksverksamhet men har under 2016 permanentats inom ramen för landstingets verksamhet. Förvaltningen kommer att fortsätta att samarbeta med verksamheten.

Hemlöshet

Förvaltningen har kartlagt hur stadsdelsförvaltningarna arbetar med akut respektive långvarigt hemlösa personer i förhållande till de målsättningar som anges i Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019. Analys av resultaten kommer att ligga till grund för fortsatt uppföljning av hur implementeringen av programmet fortskrider. Analysen kommer att presenteras i form av ett ärende till socialnämnden i början av hösten.

En utredning med förslag till aktiviteter i syfte att förebygga och minska hemlöshet bland personer 65 år och äldre har genomförts i samarbete med äldreförvaltningen. Samarbetet med äldreförvaltningen kring genomförande av de aktiviteter som föreslås i utredningen fortgår.

Förvaltningen har kartlagt hemlöshet bland vuxna personer i staden, för första gången i samarbete med äldreförvaltningen, och har redovisat resultaten för socialnämnden i en rapport. I årets rapport har all statistik för första gången redovisats könsuppdelad.

Tak-över-huvudet-garantin har funnits i staden sedan 1999. Staden har under året dagligen levt upp till garantin.

Organisations och föreningsstöd

Under 2016 har förenings- och organisationsutskottet haft fyra sammanträden där beslut om bidrag till föreningar har behandlats:

- *Föreningsbidraget* är avsett för ideella föreningar och avser hela verksamheten. För verksamhetsår 2016 beslutade utskottet bevilja sammanlagt 45 föreningar 18,4 mnkr i föreningsbidrag.
- *Verksamhetsbidraget* är avsett för en avgränsad del av ideella föreningarnas verksamhet. För verksamhetsår 2016 beslutade utskottet att bevilja sammanlagt 54 verksamheter 74, 5 mnkr i verksamhetsbidrag.
- Under året har åtta *tilläggsbidrag*, inklusive fyra delegationsbeslut, betalats ut med en total summa på 1,4 mnkr. Ytterligare två delegationsbeslut har fattats med helt avslag.
- *Projekt och etableringsbidrag* har beviljats om sammanlagt 17,3 mnkr.

Nämnden har också beslutat om 2 mnkr för ideella organisationernas intressepolitiska arbete. Det totala bidraget för år 2016 uppgår till cirka 112,1 mnkr. I beloppet ingår inte ersättning till SHIS, HIV/STI-prevention efter statligt bidrag beviljade genom Folkhälsomyndigheten eller intressepolitiska medel.

Idéburet offentligt partnerskap

Under året har nämndens första Idéburna offentliga partnerskap, IOP, tecknats. Avtalet gäller från den 1 januari 2017 och är ett partnerskap mellan nämnden och BRIS om stödgruppsverksamhet för barn och unga placerade i familjehem, "Mina båda världar".

Det har även påbörjats processer med syfte att teckna IOP avseende verksamheter för utsatta EU-medborgare samt för ensamkommande barn och unga som avviker.

En översyn av överenskommelsen mellan äldrenämnden och socialnämnden och den idéburna

sektorn har skett under året och en åtgärdsplan håller på att tas fram för att utveckla samverkan mellan parterna.

Driftsverksamhet

Jourinsatser

Socialjouren är en verksamhet som har en hög flexibilitet då målgrupperna förändras över tid och ibland väldigt snabbt. Normalt arbetar socialjouren i ca 6 000 ärenden per år varav ca 75 % tillhör Stockholm. Det är dock inte i gruppen Stockholmsärenden de snabba förändringarna sker utan i andra målgrupper. De senaste åren har både antalet utsatta EU-medborgare som vistas i Stockholm samt ensamkommande asylsökande barn varierat stort under olika perioder.

Socialjouren arbetar med och följer noga utvecklingen av de EU-medborgare som befinner sig i utsatta situationer i staden, samverkar nära med EU-teamet runt målgruppen och för en kontinuerlig dialog med stadens juridiska avdelning rörande rättsläget. Under 2016 har 238 personer, med tillhörighet EU journalförts av socialjouren jämfört med 373 personer under 2015 och 555 personer under 2014. Anledningen till det minskade antalet ärenden bedöms vara ökad medvetenhet i målgruppen om vilka möjligheter man har till insatser från socialjouren.

Under året har en socialsekreterare varit anställd för att handlägga EU-ärenden utan, eller med oklar, uppehållsrätt. Under året har socialjouren handlagt ett 20-tal ärenden med EU-medborgare som vistas i Stockholm och befinner sig i en särskilt utsatt situation antingen på grund av missbruk, på grund av svåra somatiska sjukdomar eller en kombination. Flera av dem är återkommande ärenden.

Tio beslut om omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM har fattats under året.

Regionkoordinatör mot människohandel finns på socialjouren. Under året har 30 människohandelsärenden handlagts av regionkoordinator. Regionkoordinator fungerar även som en rådgivande funktion för andra stadsdelsförvaltningar och kan även fungera som medhandläggare. I juni genomfördes en resa till Rumänien för att följa upp tidigare handlagda ärenden som erbjudits hemvändarstöd i Rumänien. I arbetet ingår förutom ett nära samarbete med polisens sektion mot grov internationell organiserad brottslighet även kunskapsspridning i form av föreläsningar. Den grupp med representanter från de verksamheter som kommer/kan komma i kontakt med personer utsatta för människohandel har fortsatt regelbundna möten i syfte att uppmärksamma personer som behöver stöd och hjälp.

Under 2016 har arbetet fortsatt med en mer sammanhållen dokumentation och ökad samstämmighet i bedömningar, tydligare risk- och skyddsbedömningar och en mer rättssäker handläggning. I och med ett nytt dokumentationssystem ses statistikuppgifter över; vad kan tas fram av nuvarande system.

Uppsökande och rådgivande arbete, personer i hemlöshet

Uppsök och rådgivning är en del av Stockholms stad socialjour och består av Uppsökarteamet, Medborgarkontoret för hemlösa och EU-teamet. Under året delades verksamheterna upp i en uppsökande del och en rådgivande del. Den uppsökande delen består av Uppsökarteamet och EU-teamet, och den rådgivande delen består av Medborgarkontoret

för hemlösa och Socialrådgivning på nätet. Alla arbetar stadsövergripande och är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas arbete med målgruppen. Uppsök och rådgivning bildar tillsammans med Enheten för hemlösa och Ersta sjukvårdsmottagning Pelarbackens verksamheter för hemlösa.

Uppsökarteamet har under året kunnat konstatera en ökning av komplicerade tillhörighetsärenden. Det har rört sig om personer, ofta unga vuxna, som bollats mellan stadsdelsförvaltningar och kommuner under längre perioder innan det klargjorts var ansvaret ska ligga. Dessa ärenden har krävt stora arbetsinsatser från Uppsökarteamet i form av att ringa till de olika aktörerna, vara behjälpliga för att lösa akut logi samt att följa med till socialtjänst på stadsdelsförvaltningar och i andra kommuner. Uppsökarteamet har också haft kontakt med fler personer med svår psykisk ohälsa. I den typen av ärenden blir det ofta fråga om ett försiktigt och långsamt arbete för att bygga och behålla förtroende och därmed kunna länka personen till rätt instans. Allt detta sammantaget gör att det blivit mindre tid över för öppet uppsökande arbete vilket innebär att man inte i samma utsträckning träffar nya klienter.

Av de 450 uppmärksammade är två tredjedelar män och en tredjedel kvinnor. Av de personer som uppmärksammats har 24 % bedömts ha enbart missbruk, 21 % bedöms ha psykisk ohälsa (vilket är en fördubbling jämfört med föregående år) och 30 % bedöms ha fysiskt och/eller psykiskt funktionshinder. En tredjedel av de uppmärksammade bedöms ha missbruk i kombination med psykisk ohälsa.

Under året har 66 personer i gruppen 18-25 år uppmärksammats, 76 % män och 24 % kvinnor. Av männen tar 90 % emot stöd, medan 75 % av kvinnorna tar emot stöd för att länkas till ordinarie hjälpsystem.

En ny grupp som uppmärksammats under året är personer som har etableringsersättning. Ekonomi och bostadssituation ska vara löst genom andra myndigheter men i de fall personen senare blir av med sin bostad behöver de ändå socialtjänstens hjälp med akut logi. I ett flertal ärenden har svårigheter uppstått som gjort processen tidskrävande för uppsökarna, till exempel språksvårigheter då utredande myndighet inte anlitat tolk, vilket gör att personen inte kan tillgodogöra sig den information som ges. I och med svårigheten att fastställa tillhörighet anser sig stadsdelsförvaltningar eller kommuner inte ha möjlighet att hjälpa till med akut logi utan hänvisar till att personen ska lösa logi på egen hand. Verksamheten kommer särskilt att följa etableringsärenden för att se om gruppen ökar samt arbetssätt och metoder för att komma tillrätta med personernas tillhörighet.

EU-teamet har under perioden uppmärksammat och initierat kontakt med 193 personer, 57 % kvinnor och 43 % män. Av dessa har samtliga tagit emot stöd för att avvärja en akut nödsituation. De flesta av de uppmärksammade utsatta EU-medborgarna kommer från Rumänien. Drygt en tredjedel av gruppen har bedömts ha fysisk ohälsa medan förekomsten av missbruk och psykisk ohälsa är minimal när det gäller den här målgruppen. De flesta av de personer EU-teamet uppmärksammat bor på boplatser som vanligen finns i stadens ytterområden och cirka 10-15 personer bor på sovplatser i de mer centrala delarna av staden. Detta är omvänt förhållande jämfört med 2015 då större delen av de som EU-teamet arbetade med sov på sovplatser i de centrala delarna av staden.

Det uppsökande arbetet riktat till EU-medborgare som befinner sig i hemlöshet eller annan utsatt situation som vistas i offentliga miljöer i Stockholm har genom EU-teamet fortsatt att vidareutvecklats under 2016. EU-teamet har fått ökade kunskaper om lösningar på olika

problematisksituationer som EU-medborgare hamnar i under sin vistelse i Stockholm. Teamet har fördjupat sitt samarbete med andra aktörer och formulerat rutiner för hantering av exempelvis registrering av barn som föds i Stockholm samt för länkning till socialtjänst i Rumänien. Rutiner och fördjupat samarbete gör att ärenden som tidigare var tidskrävande nu kan få snabbare lösningar. EU-teamets kunskap har även varit till hjälp för stadsdelsförvaltningar och andra kommuner som konsulterat EU-teamet för att få vägledning när det gäller EU-medborgare som är i behov av hjälp för att avvärja en akut nödsituation.

EU-teamets språkkompetens innebär en fördjupad kontakt med målgruppen. Många har blivit mer benägna att berätta om sina svårigheter och be om hjälp, vilket inneburit ett ökat tryck gällande individärenden.

Uppsök och rådgivning och EU-teamet deltog i stadens Kvalitetsutmärkelse och var en av två verksamheter inom socialtjänstområdet som fick utmärkelsen och 200 000 kronor till fortsatt kvalitetsutveckling.

Insatser för hemlösa

Enheten för hemlösa har under året fortsatt arbetet med att förtydliga klienters process ur hemlöshet och vilka evidensbaserade metoder som kan användas i processen. Antalet personer som varit aktuella på enheten har under året varierat mellan 672 och 698 personer, ca 30 färre jämfört med förra året.

Under 2016 har 360 klienter avslutats varav 143 (40 %) till stadigvarande boende, att jämföra med 34 % föregående år.

Målet om processen ur hemlöshet har genomsyrat allt arbete på enheten och fokus har lagts på att ge klienter rätt insatser som syftar till att komma vidare i processen. Alla klienter ska stå i bostadskön. Analys visar att många klienter som har varit aktuella i tio år eller mer, har varit avslutade under flertalet korta perioder och sedan återkommit. Förändringsplaner upprättas tillsammans med samtliga klienter och i nuläget kvarstår drygt 100 personer som har varit aktuella i mer än tio år.

Under året har enheten fått 61 försökslägenheter. Sammanlagt under året har 108 personer haft insatsen försökslägenhet och 37 har tagit över sitt kontrakt varav 8 kvinnor och 29 män.

Alla insatser ska luta sig mot beprövad erfarenhet och evidens och enheten har även i viss mån kunnat erbjuda lägenheter enligt Bostad Först, där krav på nykterhet eller drogfrihet inte ställs men personen får rehabilitering och individuellt anpassat stöd genom en Case Manager. Bostad Först-modellen ger mycket goda resultat för denna grupp personer. Tillgången på denna typ av lägenheter är beroende av bostadsbolagens vilja att hyra ut lägenheter till detta ändamål och enheten har under året haft god tillgång till försökslägenheter.

Enheten når målet för andelen personer som uppbär egen försörjning vid avslutad kontakt. Under året har 369 ärenden avslutats på försörjningsstödssektionen varav 110 (29 %) med egen försörjning, t ex sjukersättning, lön, studiemedel eller annat.

Färre klienter återkommer inom ett år, jämfört med förra året. Det är bra att klienter återvänder om de efter avslut får nya svårigheter som de vill ansöka om stöd för, men analys visar att de klienter som återfinns i statistiken är de som inte har regelbunden kontakt och/eller en fungerande planering med handläggare eller saknar stadigvarande boende.

Enheten har framgångsrikt motiverat klienter till frivilliga insatser. Veckovisa

uppföljningsmöten kring klienter som är LVM-nära ihop med läkare från Pelarbackens vårdcentral syftar till att finna alternativa lösningar till tvångsvård. Under året har en person placerats enligt 4 § LVM.

Under året har Enheten haft ett tillskott av statliga PRIO-pengar, som använts som en förstärkning på budget- och skuldrådgivning med fokus på hembesök för socialpsykiatrins klienter. En del av pengarna har också finansierat uppsökande arbete med myndighetsutövning på fältet, för några personer som inte förmår att komma till socialtjänsten.

Antalet vårddygn på härbärge har minskat under året jämfört med föregående år. Andelen vårddygn på akutboende uppgår till 14 %. Målet om maximalt 10 % uppnås inte men snittantalet personer som bor på akutboende har minskat från 118 personer per månad 2015 till 102 personer per månad 2016.

En kartläggning visar att många av klienterna har minderåriga barn och enheten fortbildar kontinuerligt medarbetarna i att bättre synliggöra att barnperspektivet är beaktat i utredningar och beslut. Checklistor vid ärendegenomgångar håller fokus på om klienten har barn och på de eventuella barnens situation. På försörjningsstödsektionen uppmärksammas klientens barn redan i den inledande utredningen och klienter får information om möjligheten att ansöka om bistånd till kostnad för umgänge med barnet.

101 remisser om budget- och skuldrådgivning har kommit under året (15 kvinnor, 86 män) och 167 besökare till öppen rådgivning (16 kvinnor, 151 män). Under året har 19 klienter beviljats skuldsanering (3 kvinnor, 16 män) och 56 skuldsaneringar pågår (8 kvinnor, 48 män).

Hemlöshetsmottagningen har gjort 840 tillhörighetsutredningar under perioden april-november. Av dessa tillhörde 399 Enheten för hemlösa. Cirka 70 % av de personer som tar kontakt har tillhörighet inom någon stadsdelsförvaltning, annan kommun, myndighet eller har problem som inte kan åtgärdas av socialtjänsten. Flera ärenden har gått till stadens juridiska enhet eller IVO för ett avgörande beslut.

Under perioden har det varit hög beläggning på stadens akutboenden, men alla som sökt akut logi har fått plats. Hemlöshetsmottagningen utvecklar sitt stadsövergripande uppdrag att minska antalet personer på direktintag på akutboende, följa upp ärenden med enhetens handläggarsektioner eller stadsdelsförvaltningar samt vara behjälplig i kontakt mellan klient och handläggare. Antal personer som beviljats direktintag på härbärge under 2016 är 4 257, lägsta siffran sedan 2009.

En brukarrevision genomfördes under hösten av RFHL (Rättigheter Frigörelse Hälsa Likabehandling). Åtta klienter intervjuades och resultatet har inte hunnit sammanställas till verksamhetsberättelsen. Redovisas under 2017.

Personligt ombud

Förvaltningen har ett pågående entreprenadavtal, som förlängts under året, med AB OmsorgsCompagniet i Norden beträffande personligt ombud (PO) för hemlösa med psykisk funktionsnedsättning. PO arbetar på den enskildes uppdrag och antalet klienter har minskat över tid. Därför innebar avtalsförlängningen också en minskning av omfattningen från 2,0 till 1,5 heltidstjänster personliga ombud samt sänkt kravet på antal klientärenden från 40 till 35 klienter. Den årliga ersättningen minskades med 25 %. Att behovet av personligt ombud har

minskat har flera förklaringar. EFH's totala klientantal har minskat med ett hundratal klienter de senaste åren vilket påverkat beläggningen för PO. För flertalet av EFH's aktuella klienter finns insatser i form av eget boende alternativt institutionsboende kombinerat med boendestöd och/eller kontaktperson, vilket har medfört att behovet av PO minskat betydligt.

Insatser för nyanlända

Intro Stockholm har uppdraget att förmedla boende och handlägga tillfälligt ekonomiskt stöd tills dess att nyanlända har kommit in i Arbetsförmedlingens etableringsinsatser.

Socialekreterare, ekonomihandläggare och samhällsvägledare har kontinuerligt har anställts under året och under oktober månad var samtliga tjänster tillsatta. Under årets sista månader ökade antalet anvisade nyanlända och till Stockholm anvisades totalt 2 436 personer för 2016 varav enheten har tagit emot 1 544 personer som fördelar sig på 735 hushåll (inklusive kvotflyktingar). Bristen på bostäder medförde att enmanshushåll erbjöds olika former av kollektiva boendelösningar medan familjer med barn i större utsträckning erbjöds egna lägenheter. Inga modulhus finns ännu på plats och samtliga boenden är tillfälliga. I enlighet med beslut från regeringen i december förlängdes perioden in i 2017 för att ta emot kvarvarande personer enligt kommuntalet för 2016. Kvarvarande personer i kommuntalet för 2016 bor kvar på Migrationsverkets anläggningar.

Utöver mottagandet av nyanlända som bott på Migrationsverkets anläggningsboenden och som har fått uppehållstillstånd och anvisats Stockholm, ska *Intro Stockholm* också förmedla lägenheter till kvotflyktingar som kommer direkt till Sverige. Under året har 64 kvotflyktingar mottagits i 21 hushåll. Hushållens storlek varierar från ensamhushåll till att som mest omfatta sex personer.

Boenden med insatser

Boende- och behandlingsenhetens verksamheter är en del av Stockholms stads arbete med att minska hemlösheten. Enheten erbjuder olika former av boenden på akut- och planeringsboenden, olika former av stödboenden, med inslag av behandling, boendestöd i tränings- och försökslägenheter för vuxna samt äldre- och sjukhemsboende. Enheten har haft fortsatt hög beläggning på samtliga boenden. Efterfrågan från stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa är hög och enheten fortsätter att i dialog med beställarna anpassa verksamheterna efter rådande behov.

Enheten har under 2016 genomfört två brukarundersökningar samt två kundundersökningar. Resultaten av dessa är överlag goda för enhetens samtliga verksamheter. Under 2017 kommer ytterligare brukar- och kundundersökningar att genomföras. Enheten kommer till dess omarbета enkäterna med förhoppning om att höja svarsfrekvensen på bägge undersökningarna och på så sätt få ett starkare underlag inför kommande resultatredovisning. 87 % av de svarande kvinnorna och männen uppger att verksamhetens insatser har hjälpt dem att bättre hantera sin problematik och 83 % att de varit delaktiga i den egna planeringen. Även placerande socialekreterare är nöjda med hur verksamheten har genomfört uppdraget och 90 % uppger att de är nöjda med samarbetet med de olika verksamheterna.

Under året har enhetens verksamheter inte fullt ut uppnått årsmålen när det gäller andel brukare som uppnått *samtliga* mål i genomförandeplanen. Man lyckas i högre utsträckning uppnå årsmålen för andelen brukare som uppnått *mer än hälften av målen* i genomförandeplanen. Analys visar att det ofta är "missbruksmålet", att klienten ska uppvisa nykterhet och drogfrihet under placeringsperioden, som inte uppfylls. Det är vanligt

förekommande att klienterna får återfall under placeringsperioden.

Enheten har fortsatt arbetet med att kartlägga orsakerna bakom, samt metoder och arbetssätt för att minska, oplanerade utskrivningar. Under året har enheten i högre utsträckning än tidigare erbjudit individuellt anpassade insatser i syfte att få brukarna att bo kvar under hela placeringstiden och minska de oplanerade utskrivningarna. En trolig konsekvens av arbetet med att minska de oplanerade utskrivningarna är att den genomsnittliga placeringstiden ökat. Flera verksamheter har under året haft kö och det har stundtals varit svårt att placera brukare inom en rimlig tid, något som följs upp och eventuella åtgärder diskuteras. Enhetens egen transportservice har haft betydelse där det funnits oro över att brukaren ska avvika från sin boendeplanering. Genom tjänsten har brukarna fått stöd i att påbörja placeringar och fullfölja sin boendeplanering, vilket beräknas ha medfört ökade intäkter för perioden.

Under året har medarbetarna på enhetens verksamheter utbildats i SIP (samordnad individuell plan) samt VINR (vård i nära relation).

Enheten har under året bjudit in beställare från stadsdelsförvaltningarna samt Enheten för hemlösa till fyra samarbetsråd, i syfte att genom dialog och samsyn stärka samarbetet mellan utförare och beställare. Råden har varit välbesökta och uppskattade och enheten kommer att fortsätta med arbetssättet.

Samarbetet med Enheten för hemlösa kring frågan hur antalet akut hemlösa inom stadens akutboenden kan minskas har varit framgångsrikt och fortsätter. Under hösten 2016 har chefer och medarbetare från Enheten för hemlösa samt Boende- och behandlingsenheten regelbundet träffats i en arbetsgrupp som har i uppdrag att, utifrån stadens genomförandeplan för hemlöshetsstrategin, identifiera gemensamma utvecklingsområden samt förslag på lösningar för dessa. Fokus har legat på den prioriterade målgruppen akut hemlösa. Flera förslag har tagits fram och kommer under januari 2017 att konkretiseras till en handlingsplan.

Enhetens boenden

Förvaltningen har tre akut- och planeringsboenden för hemlösa kvinnor och män, med totalt 83 platser. Utöver dessa platser har nämnden avtal med *Skarpnäck Care AB* som ansvarar för drift av 45 platser för dygnetruntboende för män samt tio jourplatser och 15 extraplatser som endast kan bokas av Socialjouren eller Hemlöshetsmottagningen. Ytterligare ett akut- och planeringsboende med 24 platser för kvinnor, män och par öppnas under våren.

Ett stödboende med drogtolerans tillhandahåller 69 platser för hemlösa män med långvarigt missbruk- och/eller psykisk ohälsa. Boendet samarbetar med Enheten för hemlösa, liksom med stadsdelsförvaltningarna, Pelarbackens vårdcentral för hemlösa, lokala vårdcentraler med flera.

Förvaltningen driver tre omvårdnadshem med totalt 90 platser. Två av dem tar emot kvinnor som utgör cirka 25 procent av samtliga inskrivna. Huvudmålgruppen är personer med missbruksproblematik och stora omvårdnadsbehov på grund av olika funktionsnedsättningar.

Ett äldre- och sjukhemsboende har 29 platser för hemlösa kvinnor och män över 65 år.

Boende- och behandlingsenheten har fyra drogfria stödboenden med totalt 173 platser för klienter som missbrukar alkohol och eller andra droger, har psykiatriska problem och som lever i hemlöshet. Stödboendena uppfyller i allt väsentligt målen för verksamheten.

Ett motivations- och behandlingshem tar emot klienter med ett omfattande missbruk av ett

stort antal narkotiska preparat. Många har också omfattande psykisk ohälsa och övervägande antalet är hemlösa. Cirka en tredjedel av klienterna har läkemedelsassisterad underhållsbehandling vid opiatberoende. En drop-in-verksamhet för avgiftning finns i anslutning och efterfrågan på plats är stor.

Enheten kan erbjuda träningsboende (i korridor på något av SHIS boenden), försöks- och träningslägenheter, FoT samt Bostad först. Under året övergick organisationen av *Bostad först* till socialförvaltningen från att tidigare ha drivits i projekt med Stockholm stadsmission. Drygt 200 personer har boende och boendestöd inom verksamheterna, varav 27 i Bostad först-lägenheter.

Familjehem för vuxna rekryterar och handleder familjehem på uppdrag av stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa. Antalet uppdrag har under de senaste åren sjunkit och de brukare som får insatsen familjevård för vuxna har alla komplexa problem med missbruk och/eller psykiatri som gör att de har svårt att bo kollektivt i boenden med andra.

Projektet Smartare handläggning via smartare möten

Förvaltningen har ansökt om medel från Stadsledningskontorets avdelning för digital utveckling för att finansiera projektet *Smartare handläggning via smarta möten*. Projektstarten är uppskjuten och om medel beviljas ska projektet från och med 2017 arbeta med att vidareutveckla metoder och idéer som tagits fram i projektet *Smartare Möten – Effektivare uppföljning*. Projektet använder digitala lösningar som en hävstång för både livsförändring och verksamhetsförändring. Målgruppen är personer som kan beskrivas som socialt utsatta, med erfarenhet av missbruk och hemlöshet. En stor del av dessa personer har också olika psykiska och kognitiva funktionsnedsättningar.

Öppenvård för alkohol- och narkotikaberoende

Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende (BE) har haft 329 klienter (varav 91 kvinnor) inskrivna under första året varav 77 BE Unga, 18-28 år (varav 30 kvinnor). Genomsnittlig behandlingstid för kvinnor är 9 månader och för män 12 månader. Antal helt nya klienter på BE under året har varit 193 varav 48 var BE-Unga. Nya anhöriga uppgick till 78 personer.

Uppföljningen visar att av de 110 avslutade klienterna uppnådde 64 % av männen och 49 % av kvinnorna ”fri från missbruk” och 24 % hade minskat sitt missbruk. Jämfört med 2015 så har andelen män som uppger att de är fria från missbruk ökat med 12 % men färre antal kvinnor är fria från missbruk (2015 59 %). En anledning kan vara att kvinnor ofta har en mer komplex problembild, med tidigare trauman som psykiska och sexuella övergrepp (studie från 2015 av de kvinnor som avbrutit kontakten och som då inte uppnått effektmålet). Samtalen kan leda fram till en ömsesidig bedömning att ett samtal i veckan i öppenvård inte är tillräckligt till förmån för en mer omfattande insats. Vid de senaste interna utvärderingarna av enhetens resultat framkommer skillnader i bedömningen av effektmålet ”fria från missbruk”. Många är stabila i sin nykterhet och drogfrihet, men har kvar, eller fått, annat tvångsmässigt och destruktivt beteende, såsom matmissbruk, sexuellt utagerande och/eller annat självskadebeteende. Dessa klienter uppmuntrats till att ta kontakt med annan vårdgivare för dessa problem.

Cean AB erbjuder alkohol- och narkotikarådgivning till anhöriga på uppdrag av förvaltningen, totalt 1500 timmar/år. Anhöriga ges möjlighet till korta stödkontakter, maximalt tre tillfällen.

Verksamheten följs upp tertialvis och resultatet, brukarnöjdhet, redovisas i verksamhetsberättelsen.

Insatser för köpare av sexuella tjänster

Verksamheten för *KAST* (Köpare av sexuella tjänster) har tagit emot 53 klienter, samtliga män. 38 klienter var helt nya för verksamheten. Under året avslutades 24 behandlingskontakter efter en genomsnittlig behandlingstid på cirka fem månader. 66 % uppger att de slutat köpa sex eller ändrat sitt beteende vid avslutad kontakt.

Arbete med personer som har sex mot ersättning eller som skadar sig med sex

Under året har sammanlagt 86 kvinnor och 12 män gått i samtal på Mikamottagningen. Av dessa är 59 nya klienter. Under året har 37 personer avslutats och av dem uppger 90 % att de slutat sälja sex/skada sig med sex.

Enheten arbetar även uppsökande i gatumiljö och har uppmärksammat ungefär 85 kvinnor. Uppsökarna har under året haft kontakt med ca 60 kvinnor, en minskning jämfört med de senaste åren. Relativt få män som säljer sex uppmärksammas i gatumiljön (enheten frågar aldrig hur personerna själva definierar sin könstillhörighet). Uppsökarna etablerar kontakt och erbjuder personerna att komma till mottagningens medicinska del. Klientgruppen har blivit yngre under de senaste två åren, närmare 70 % av de aktuella klienterna är under 40 år.

Svarsfrekvensen på den avslutande enkäten är relativt låg till följd av att klienter uteblir vid avslutande samtal eller är inte motiverade till att fylla i enkäten. De som har fyllt i är nöjda med stödet och har lämnat värdefulla synpunkter som är viktiga i utvecklingen av arbetet.

Samlokaliserade med Mikamottagningen finns en medicinsk mottagning som tillhör landstingets beroendevård. Där erbjuds provtagning, undersökningar och medicinsk rådgivning hos barnmorska och gynekolog. En psykiatriker finns att tillgå för konsultation och rådgivning.

Mikamottagningen arbetar tydligt med ett normkritiskt perspektiv och försöker införliva det i alla delar av verksamheten. Bland Mikamottagningens klienter finns de som varken definierar sig som man eller kvinna, dessa exkluderas då statistik som bygger på juridiskt kön redovisas. Nära 40 % av klienterna som har varit aktuella för samtal under året tillhör hbtq-gruppen.

Den upparbetade samverkan gällande människohandel för sexuella ändamål med Citypolisens sektion mot människohandel och prostitution har under året löpt på enligt plan. Samarbetet med koordinatörn på Socialjouren och Ungdomsjourens uppsökare hos Citypolisens Prostitutionsgrupp har stärkts under 2016.

Familjerådgivning

Familjerådgivningen Stockholms stad är stadens egen verksamhet inom kundvalet för familjerådgivning. Enhetens mål är 5 800 samtal och antalet under året uppgick till 5 693 samtal. Av de genomförda samtalen utgjorde familjerådgivning 4 262 samtal och samarbetssamtalen 1431 stycken, 26 % (16,5 % 2015). Cirka 2 800 personer har under året besökt familjerådgivningen och 55 % har kommit från stadens yttre delar och 45 % från innerstaden. 15 % av besökarna har varit utlandsfödda, vilket är något högre än 2015. 82 % av besökarna har hemmavarande barn och totalt har antalet barn som berörts av familjerådgivningens insatser varit 1 912.

Andelen föräldrar som söker Familjerådgivningen Stockholms stad, för att förbättra sitt samarbete efter separation, har ökat de senaste åren, och förväntades i verksamhetsplanen ligga på ca 19 % av det totala antalet samtal under 2016. Andelen samarbetssamtal fortsätter att öka, något som tros hänga samman med en tendens att lösa vårdnads- och boendefrågor för barnen genom samtal i stället för tvist i domstol.

Återbudsfrekvensen till samtal har under året varit 31 % vilket är markant högre än 2015, då det var 22 %. Orsaken till detta är inte känd och det kan vara en tillfällig ökning.

Medelväntetiden till första erbjudna samtal har under året varit 5,2 vardagar, vilket är klart under den stipulerade väntetiden på högst 14 dagar. Genomsnittligt antal samtal per par har varit 4,5 samtal jämfört med 3,8 samtal 2015.

Arbetet med att stödja separerade föräldrar med barn har fortsatt under året. Efter att samarbetet med BRIS avslutats så har Familjerådgivningen genomfört två stödgrupper för barn i helt egen regi 2016. Av utvärderingarna framgår att både barnen och föräldrarna var mycket nöjda med den hjälp barnen fått.

En enkätundersökning genomförs årligen med samtliga besökare under fyra veckor med början i mitten av april. I år kom 317 enkäter in och svarsfrekvensen var nära 100 procent. I stort sett samtliga av de som besvarat enkäten var nöjda med Familjerådgivningen och de resultat de medfört för dem. Familjerådgivningssamtalen är verksamhetens huvudsakliga arbetsuppgift och resultatet på enkäten motsvarade, eller översteg klart, årsmålen vad gäller tillgänglighet, service, professionalitet och bemötande. Även föräldrar som sökt hjälp med samarbetssamtal är över förväntan nöjda. Antalet som söker hjälp med föräldrasamarbete har ökat på senare år och utgör i år ett större antal av enhetens samtal än tidigare. En stor majoritet av Familjerådgivningens besökare är föräldrar till barn under 18 år och 87 % anser att insatsen i hög grad haft betydelse ur barnens perspektiv (86 % föregående år).

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel klienter som under kontakten hittat alternativ till prostitution/skada sig med sex (Mikamottagningen).	89 %				85 %		VB 2016
 ♀ Andel klienter som vid avslut bedöms vara fria från missbruk (Behandlingsenheten)	80 %			75 %	80 %		2016
 ♀ Andel uppmärksammade personer från andra EU-länder som är i behov av utökat stöd och som tar emot hjälp för att avvärja en akut nödsituation	99 %			99 %	75 %		VB 2016
 ♀ Andel uppmärksammade personer som har kontakt med ordinarie hjälpsystem (Stockholms stad socialjour, Uppsökarteamet).	75 %			81 %	75 %		VB 2016

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Centralisera stadens insatser för avhoppare från grov kriminalitet och organiserad brottslighet.	2016-01-01	2016-12-31	
✓	Inrätta ett etableringskontor för mottagning av flyktingar från anläggningsboende.	2016-01-01	2016-12-31	
✓	Nämnden ska ingå partnerskapsavtal med vissa föreningar enligt modellen för Idéburet offentligt partnerskap, IOP	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Partnerskap med BRIS har ingåtts, fler avtal väntas bli klara under 2017.				
✓	Se över möjligheten att i samarbete med frivilligorganisationer medverka till uppstart av ett särskilt boende för hbtq-flyktingar.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Migrationsverket ansvarar för flyktingboenden. Socialförvaltningen har länkat samman Migrationsverket med de frivilligorganisationerna som skulle kunna vara intresserade av att driva ett sådant boende.				
✓	Skapa fler sovplatser för utsatta EU-medborgare.	2016-01-01	2016-12-31	
✓	Ta fram en modell för hur tvångsvård kan övergå i frivillig vård på ett tryggt och säkert sätt.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet fortsätter under 2017.				
✓	Utreda hur insatserna mot människohandel kan stärkas och hur det bör organiseras.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys En intervjustudie med personer i staden som arbetar inom området genomfördes under året. Det pågår en utveckling av verksamhetens arbetssätt inom socialtjänstavdelningen.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

● Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till arbetet att öka tryggheten i staden genom stadsövergripande arbete och egen verksamhet. Socialjouren har en viktig roll i stadens krisberedskap. Socialnämndens förebyggande tillsynsarbete på stadens restauranger ökar tryggheten i krogmiljöerna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)	89 %			100 %	100 %	100 %	2016
Analys En planerad åtgärd, att uppdatera förvaltningens krisplan, återstår i avvaktan på att stadens nya trygghets- och säkerhetsprogram beslutas.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
--------------------	-----------	------------	-----------	-----------

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en analys av gängkriminaliteten i Stockholm och utforma förslag på förebyggande och motverkande insatser som bidrar till en socialt hållbar utveckling	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Under 2015/2016 har stadens politiska ledning genomfört dialoger med representanter för forskning, civilsamhälle, stadsdelsförvaltningar, andra myndigheter m.fl. Pilotprojekt för förstärkt samordning av trygghets- och brottsförebyggande arbete har inletts med ett särskilt fokus på stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Enskede-Årsta-Vantör. Under året har en inventering av befintliga insatser som görs i staden för att främja trygghet och motverka kriminalitet genomförts och förslag lämnats för att ytterligare utveckla samordningen och insatser i form av Sociala insatsgrupper och Framtid Stockholm.				

Nämndmål:

Stockholm är trygga och säkra i staden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Strategiskt arbete

Det brottsförebyggande programmet och trygghetsmätningen används i det lokala trygghets- och brottsförebyggande arbetet. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Driftsverksamhet

Krisberedskapen i staden fungerar när den behövs. Nämnden arbetar aktivt med sin risk- och sårbarhetsanalys. Förebyggande arbete och tillsynsarbete leder till god ordning i krogmiljöerna.

Strategiskt arbete

Socialförvaltningen har varit delaktig i framtagandet av ett nytt samverkansavtal med polisen. Syftet med detta stadsövergripande avtal mellan polisen och Stockholms stad är att gemensamt utveckla och stärka den verksamhet som berör båda parternas ansvarsområden. Genom att samordna resurser skapas bra förutsättningar för att minska brottslighet och ökad trygghet i Stockholm.

Förvaltningen har arrangerat den årliga trygghetskonferensen som vänder sig till chefer och nyckelpersoner inom socialtjänsten och polisen. I samband med konferensen har årets trygghetspris delats ut i syfte att lyfta och premiera verksamheter som verkar för en trygg och sammanhållen stad för alla. I år var temat nyskapande insatser för att skapa trygghet i skolan för barn och unga och det blev Tullgårdsskolan på Södermalm som fick ta emot årets trygghetspris. I år infördes även ett hedersomnämmande, vid sidan av vinnande bidrag, som gick till Gärdesskolorna för deras arbete mot diskriminering och kränkande särbehandling.

Förvaltningen har genomfört en upphandling avseende den stadsövergripande trygghetsmätningen 2017.

Socialförvaltningen kommer under första delen av 2017 ta fram en handlingsplan mot

våldsbejakande extremism tillsammans med samordnaren på stadsledningskontoret.

Driftsverksamhet

Tillsyn

Tillståndsenheten har under året genomfört 4 020 inspektioner vilka resulterat i anmärkningar vid 213 tillfällen (5,3 %). Ca 40 % av anmärkningarna rörde ordning och nykterhet, ca 30 % brist gällande anmäld serveringsansvarig och resterande gäller brister i tex matutbud, reklam etc. Alla inspektioner som görs av Tillståndsenheten stäms av med serveringsansvarig och enklare problem kan lösas på plats. Enheten har under året också börjat ringa till tillståndshavare för att göra en muntlig och snabb återkoppling på mindre allvarliga fel. De som bedöms som större överträdelser av lagen eller riktlinjerna kommuniceras genom ingripandebrev. Under året startades 117 ingripandeärenden och beslutades om 34 avskrivningar, 26 erinringar, 14 varningar och 36 återkallelser.

2016 blev det uppmärksamhet gällande sexuella trakasserier på festivaler och musikarrangemang runt om i Sverige. Tillståndsenheten har inlett samarbete med kulturförvaltningens evenemangsenhet för att arbeta med dessa frågor på festivaler som säljer alkohol i Stockholm. Inom STAD-samverkan har enhetschefen planerat in en normkritisk kvalitetssäkring gällande utbildningen ansvarsfull alkoholservering. Syftet med den normkritiska granskningen är att utbildningen ska framföras och presenteras ut ett jämställt och jämlikt perspektiv.

En viktig del av Tillståndsenhetens arbete för ett tryggt och säkert restaurang- och nattliv i Stockholm är en bra samverkan med polisen och branschen. På grund av polismyndighetens omorganisation har det varit svårare än tidigare år att ha kontinuitet i samverkan.

Förebyggande arbete

Projekt "Säkerhet" startades under våren 2016 i syfte att stärka säkerhets- och trygghetsarbetet inom socialförvaltningens verksamheter. Befintliga arbetssätt och rutiner gällande olika säkerhetsfrågor kartlades. Kartläggningen visade på vissa brister i det systematiska brandskyddsarbetet, och tre utbildningstillfällen för brandskyddskontrollanter anordnades därför under hösten. Incidentrapportering från förvaltningens verksamheter under året redovisas i en separat bilaga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Socialjouren svarar och agerar på larm om kris och katastrof (Stockholms stad socialjour).	100 %			100 %	100 %		2016
 Tillgänglighet för besökare dygnet runt (Stockholms stad socialjour).	100 %			99,88 %	100 %		VB 2016

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Uppfylls delvis

Socialnämnden samarbetar med Stiftelsen Hotellhem I Stockholm (SHIS) för att möta behovet av genomgångsbostäder för personer som är i behov av en tillfällig bostad eller mer varaktigt boende med visst boendestöd. Familjer med osäkra boendeförhållanden och våldsutsatta personer som tvingas flytta är prioriterade målgrupper. SHIS har också ett uppdrag i att säkra stadens mottagande av flyktingar i samarbete med det nyinrättade etableringskontoret.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal anvisade bostäder för flyktingar	735				800	tas fram av nämnden	VB 2016
Analys Under året har samtliga 735 hushåll som kommit fått bostad. Ett hushåll kan bestå av en enskild person eller flera personer. Alla flerpersonshushåll och vissa av ensamhushållen har fått en egen bostad/lägenhet, totalt 588 enskilda bostäder. De 147 ensamhushåll som kom sent under året har fått en plats i ett "delat boende". Delat boende innebär sängplats i ett rum som i de flesta fall delas med flera andra personer samt delad tillgång till kök och hygienutrymmen.							

Status	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till bostäder med särskild service LSS och SoL kan säkerställas	2016-01-01	2016-12-31	
 	Socialnämnden ska aktivt bidra och samverka i stadens arbete med att tillskapa fler boenden för prioriterade grupper, såsom nyanlända invandrare, ensamkommande flyktingbarn med flera	2016-01-01	2016-12-31	
 	Socialnämnden ska i samarbete med berörda nämnder och bolag se över organiseringen av Bostad Först och träningslägenheter för att säkra ett hållbart stöd till de boende	2016-01-01	2016-12-31	
 	Socialnämnden ska i samarbete med bostadsförmedlingen utreda om ideella organisationers försöks- och träningslägenheter ska övergå till stadens egna verksamheter samt utreda konsekvenserna av om all förmedling av försöks- och träningslägenheter sker via Bostadsförmedlingen	2016-01-01	2016-12-31	
Analys En översyn är gjord och kommer att slutföras under 2017.				
 	Socialnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden identifiera lämpliga platser för tillfälliga akutboenden. I samband med detta ska också utredas vilken av stadens fastighetsförvaltande organisationer som bäst förvaltar dessa boenden	2016-01-01	2016-12-31	
 	Socialnämnden ska tydliggöra riktlinjer och ansvarsfrågor för försöks- och träningslägenheter	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Stockholmare med svag ställning på bostadsmarknaden får bostad

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Socialnämnden medverkar till att personer med svårighet att ordna bostad får någonstans att bo.

Strategiskt arbete

Funktionsnedsättning

Arbetet med boendefrågor under året har genomförts tillsammans med stadsledningskontoret (SLK) där slutsatser och förslag nu kommer sammanställas för vidare beredning.

En workshop har genomförts med stadens beställarenhetschefer med frågeställningen ”Hur ska utbudet av boenden matchas med målgruppens behov?”. Syfte med workshopen var att fånga upp hur staden kan avhjälpa hinder och stimulera tillkomsten av fler boendeplatser. Inkomna synpunkter och förslag var sedan utgångspunkten i efterföljande workshop där socialförvaltningen i samarbete med SLK arbetade fram förslag till aktiviteter inför budget 2017.

Det finns behov av en tydlig struktur och kontinuerlig kartläggning kring behovsbilden gällande bostad med särskild service gällande hela åldersgruppen. Efterfrågan av boenden för unga personer med demens har uppmärksammats och arbetet med att närmre undersöka hur detta kan tillgodoses fortgår.

Socialpsykiatri

I handlingsplanen för utveckling av socialpsykiatri är boende ett prioriterat område. Valfrihet för insatserna boendestöd, stödboende, bostad med särskild service och sysselsättning infördes inom socialpsykiatri år 2010. Inga privata utförare har valt att ingå i valfrihetssystemet. Socialförvaltningen har under 2015 och 2016 deltagit i kommunstyrelsens översyn av valfriheten och det tillhörande ersättningssystemet inom verksamhetsområdet. I utredningen bedöms bland annat att ersättningsnivåerna för boende med särskild service och stödboende räcker men att tillskapandet av boenden med särskild service behöver centraliseras och att riktlinjerna för stödboende behöver förtydligas.

Hemlöshet

Stockholms stads bostadsförmedling har uppfyllt årsmålet om 450 förmedlade försöks- och träningslägenheter. En översyn av förmedling av försöks- och träningslägenheter har genomförts och har resulterat i att all förmedling av försöks- och träningslägenheter från och med 2016 sker via Bostadsförmedlingen.

Nyanlända

Den nya Bosättningslagen, som trädde i kraft i mars 2016, slår fast kommunernas ansvar att ta emot personer som har fått uppehållstillstånd, (Stockholms kvot blev 2 436 personer under 2016). Förvaltningen tar via *Intro Stockholm* emot och erbjuder initialt stöd och

försörjningsstöd i de fall det behövs, men är beroende av att de nyanlända erhåller bostad. Under året har 1544 personer i sammanlagt 735 hushåll tagits emot och flyttat in i en tillfällig bostad, främst ensamhushåll. Förvaltningen har ett nära samarbete med Stiftelsen hotellhem i Stockholm, SHIS, kring praktiskt stöd och hjälp till de nyanlända som fått bostad inom SHIS bestånd. Därtill har förvaltningen ordnat tillfälliga kollektiva boendelösningar och inrättat ett Bostadskansli som förmedlar privata bostäder till nyanlända.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel hushåll med nyanlända som fått bostad	100 %				100 %		VB 2016

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Socialnämnden bidrar till ett klimatsmart Stockholm utifrån de möjligheter nämnden har att inom sin verksamhet värna en hållbar livsmiljö. Detta görs genom att upprätthålla en hög medvetenhet om verksamhetens konsekvenser för miljön och att hushålla med resurserna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Socialnämnden har bidragit till en hållbar energianvändning utifrån de möjligheter nämnden har att inom sin verksamhet påverka energiförbrukningen.

Nämndmål:

Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Nämnden strävar efter att i sin verksamhet minska sin negativa miljöpåverkan i fråga om energianvändning, transporter, kemikaliehantering och avfallshantering. Inomhusmiljön är sund och ekologiska livsmedel köps i så stor utsträckning som möjligt.

Förvaltningens verksamhet

Samtliga verksamheter bidrar till ett klimatsmart Stockholm genom att minska energianvändningen, tillämpa en resepolicy som bidrar till minskade utsläpp, köpa ekologiska livsmedel, minska förekomst av olämpliga kemikalier och i ökande omfattning ta hand om avfall för återvinning där en viktig del gäller utsortering av matavfall. Förvaltningen har under året satsat på att öka andelen verksamheter som samlar in matavfall och har sedan tertialrapport 2 infört matavfallssortering på ytterligare 11 adresser. Fler ställen är på gång. Förvaltningen kommer också internt informera om kemikaliehanteringsarbetet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel av förvaltningens verksamheter som sorterar ut matavfall	68 %				90 %		VB 2016
Analys Förvaltningen når inte sitt mål men har en positiv utveckling där andelen som sorterar ut matavfall har ökat från 44 % i tertialrapport 2 till 68 % vid årets slut. Arbetet med att öka insamlingen av matavfall fortsätter.							
 Andel miljöbränslen i förvaltningens etanol- och biogasfordon.	91 %				85 %		VB 2016
 Andel verksamhetsadresser där det finns källsortering	93 %				100 %		VB 2016
Analys Samtliga verksamheter sorterar ut papper och kartong. Ett fåtal verksamheter har ingen utsortering av plast, glas och metall men arbete pågår för att förbättra avfallssorteringen.							
 Andel verksamhetsadresser där man sorterar ut farligt avfall	89 %				100 %		VB 2016
Analys Ett fåtal verksamheter saknar utsortering av farligt avfall. I samarbete med berörda fastighetsägare pågår arbete för att förbättra avfallssorteringen.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Förbereda införande av kemikaliehanteringssystem samt informera internt	2016-04-26	2016-12-31	
Analys Förvaltningen avvaktar stadens införande av kemikaliehanteringssystemet.				
	Informationskampanj om engångsmaterial	2016-04-27	2016-12-31	
Analys Information om engångsmaterial har spridits via det interna nyhetsbrevet.				
	Översyn av energiåtgång	2016-09-02	2016-12-31	Avvikelse
Analys Genomgången har ej kunnat genomföras under året.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls delvis

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att förvaltningens verksamheter följer resepolicyen för miljövänliga resor i tjänsten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elbilar	5,9 %			12,5 %	14 %	14 %	VB 2016
Analys Förvaltningen har genom LSS-hälsan utökat sitt bilinnehav under 2016, vilket är en del i förklaringen till varför andelen elbilar har sjunkit jämfört med 2015. Indikatorn avser de bilar som omfattas av regeringens s.k. "supermiljöbilspremie" och av förvaltningens 21 elhybrider är det bara en bil som omfattas av nämnda premie. En översyn av vilka verksamheter som är lämpade för rena elbilar (ej hybrider) kommer genomföras under 2017.							

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

 Uppfylls delvis

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att ha en hög medvetenhet om vikten av en giftfri miljö inom nämndens verksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.	28,31				35 %	35 %	2016
Analys Förvaltningen fortsätter att arbeta för att förbättra resultatet och kommer under 2017 särskilt uppmärksamma enheter med låg andel ekologiska livsmedel. Det nyligen införda inköpssystemet Effektiva inköp kommer underlätta korrekt kontering och därmed sannolikt öka andelen.							

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Socialnämnden bidrar till målet genom insatser för att fler stockholmare kan försörja sig själva samt ha en god hushållning av nämndens egna resurser. Nämnden har det övergripande strategiska ansvaret för ekonomiskt bistånd samt budget- och skuldrådgivning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att hålla en hög servicenivå till restaurangföretagen vid ansökningar om serveringstillstånd och ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att öka servicenivån.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Socialnämnden ska i samarbete med trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda en gemensam hantering av satellitserveringar	2016-01-01	2016-04-30	

Nämndmål:

Nämnden har en väl fungerande handläggning av ansökningar om serveringstillstånd

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kunderna är nöjda med den service nämndens tillståndsenhet erbjuder. Handläggningen är rättsäker, effektiv och av god kvalitet. Kunderna bemöts med respekt och tillgänglighet.

Förvaltningens verksamhet

Tillståndsenheten ansvarar för cirka 2 200 serveringstillstånd i Stockholms stad. Under 2016 hanterades ca 12 400 ärenden av olika karaktär, vilket är en ökning med ca 1 000 ärenden från 2015.

Enheten arbetar mycket med att vara tillgängliga och ge rättsäker och tydlig service till sina kunder. Nöjd-kund-index har ökat från 68 år 2015 till 74 år 2016.

Under våren 2016 beslutade kommunfullmäktige om nya riktlinjer för serveringstillstånd. En av de största förändringarna var den utökade möjligheten att bevilja serveringstid till klockan 23:00 i uteserveringar. Denna förändring skapade en hel del oro hos många boende som hade en restaurang i sin närhet. Enheten fick ta emot en hel del samtal och klagomål innan förändringen hade genomförts. Enheten fattade under ca två månader beslut om förlängd serveringstid på ca 250 serveringsställen. I samverkan med miljöförvaltningen informerades i besluten även om vikten av att bedriva en verksamhet som inte störde närboende. Resultatet blev att det under sommaren endast inkom klagomål på ca 5 serveringsställen. Både bransch och stockholmare har under sommaren 2016 varit mycket positiva till förlängda serveringstider på uteserveringarna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nöjd Kund-Index	74			68	72		2016
Analys Siffrorna gällande NKI redovisas halvårsvis, NKI för januari - juni 2016 är 74 för tillståndsenheten.							

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom stadsövergripande insatser för att ett ökat antal stockholmare ska kunna försörja sig själva. Inom nämndens egen verksamhet medverkar insatserna till att stödja behövande brukare till egen försörjning. *Enheten för hemlösa* uppnår årsmålet att 29 % av de klienter som avslutas har egen försörjning (börjat arbeta, studera eller beviljats annan ersättning) vid avslut.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen ♀	0,04 %			0,04 %	0,04 %	1,9 %	VB 2016
	 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare ♀	0,04 %			0,04 %	0,04 %	1,2 %	VB 2016
	 Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar ♀	0 st				5 st	750	VB 2016
Analys Jobbtorg har svårt att matcha aspiranter med den kravprofil som förvaltningen uppgivit vilket gör att verksamheterna har begränsade möjligheter att ta emot aspiranter. Framförallt blir det svårt att ge aspiranter som saknar erfarenhet av målgruppen det stöd som aspiranten behöver för att fungera på arbetsplatsen.								
	 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar ♀	2 st	1 st	1 st	3 st	5 st	500 st	VB 2016
Analys Årsmålet nåddes inte då Jobbtorg inte kunnat matcha aspiranter med den kravprofil förvaltningen uppgivit. Förvaltningen har under hösten planerat och förberett att 2017 upprätta ett hantverkarteam inom förvaltningen som kommer bestå av personer från Jobbtorg.								
	 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	11				10 st	10 000 st	2016
	 Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	5				15 st	800 st	VB 2016
Analys Förvaltningens bedömning är att det är svårt att tillhandahålla arbetsplatser som på ett bra sätt kan ta emot personer som saknar erfarenhet och utbildning från förvaltningens målgrupper. Förvaltningen bedömer att årsmålet är för högt ställt.								
	 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi ♀	11 st	8 st	3 st	10 st	10 st	8000 st	2016

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Arbetsföra stockholmare inom socialtjänstens område arbetar och försörjer sig själva

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Strategiskt arbete

Socialtjänsten arbetar för att personer i behov av ekonomiskt bistånd får en korrekt handläggning. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Driftsverksamhet

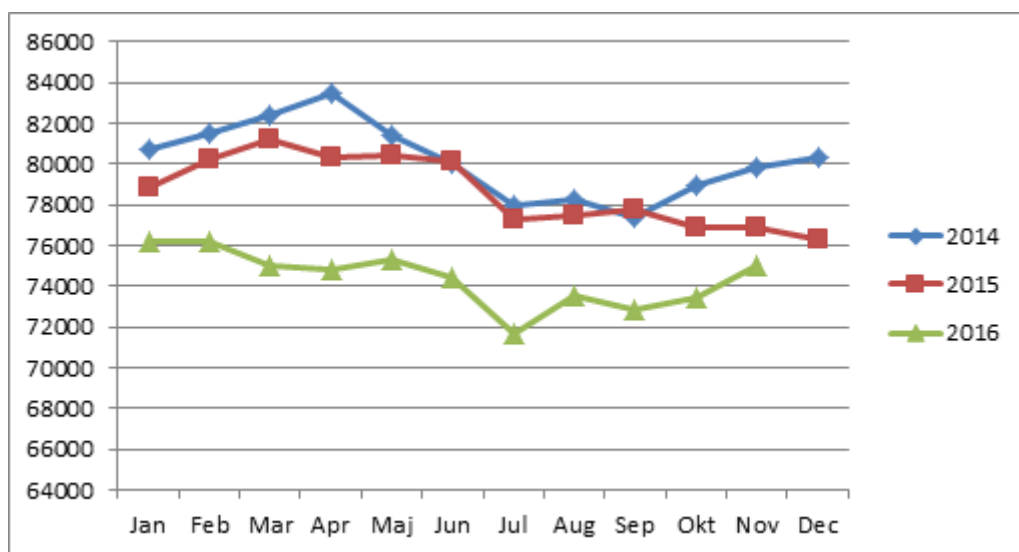
Personer som söker ekonomiskt bistånd får rätt insats för att uppnå egen försörjning.

Strategiskt arbete

Under året har antalet hushåll och utbetalt ekonomiskt bistånd stadigt minskat. Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat från 8 650 hushåll i januari till 8 180 hushåll i september, det vill säga en minskning på 470 hushåll eller 5,4 %. Även utbetalt ekonomiskt bistånd har minskat från 76,2 mnkr i januari till 72,9 mnkr i september, en minskning på 3,3 mnkr eller 4,3 %.

I ett 12-månadersperspektiv, det vill säga i jämförelse mellan september 2015 och september 2016 har antalet biståndshushåll minskat med 590 hushåll eller 6,7 % och utbetalt ekonomiskt bistånd har minskat med 4,9 mnkr eller 6,3 %. Medelbidraget per hushåll har dock ökat från 8 870 kr i september 2015 till 8 907 kr i september 2016. Antal barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har under denna period minskat med 490 barn.

Utbetalat ekonomiskt bistånd i tkr

Den genomsnittliga biståndstiden har inte förändrats vid jämförelse mellan september 2015 och september 2016. Den största andelen av biståndstagarna har bistånd under en längre tid. I

september 2016 hade drygt 68 % av biståndshushållen haft bistånd i 10-12 månader av de senaste 12 månaderna och endast 3,3 % hade aldrig tidigare haft ekonomiskt bistånd.

Arbetslöshet är fortfarande den största anledningen till att man söker ekonomiskt bistånd men både antalet och andelen arbetslösa har minskat. 4 400 personer av de som ansökte om bistånd var arbetslösa i september 2015 vilket motsvarar 45 %, och i september 2016 hade antalet minskat till 4 000 personer (44 %). Antalet sjukskrivna med läkarintyg har även minskat, men inte lika mycket som de arbetslösa. På grund av att det totala antalet personer med ekonomiskt bistånd minskar blir andelen sjukskrivna istället något högre. I september 2015 var antalet sjukskrivna 2 050 personer (21 %) och i september 2016 låg antalet på 2 000 personer (22 %).

Barnperspektiv

Projektet barnperspektiv inom ekonomiskt bistånd har avslutats i april 2016. Stödmaterial i form av mallar och checklistor har sammanställts och spridits. Syftet var att underlätta socialsekreterarnas arbete med att synliggöra barns situation och behov i handläggningen av ekonomiskt bistånd. Under hösten har socialförvaltningen sammankallat en arbetsgrupp som arbetat fram ett material för att kunna hålla workshops om barnperspektiv och barnkonsekvensanalyser på sina arbetsplatser.

En utredning om extra bidrag till barnfamiljer under sommaren har genomförts. Förslaget, som innebär att barnfamiljer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd ska kunna få ett extra bidrag till rekreation under juni månad, har förts in i förslaget för de reviderade riktlinjerna för ekonomiskt bistånd. Ärendet har överlämnats till KF för beslut.

Bedömningsinstrument

Stadsdelsförvaltningarna och Jobbtorg Stockholm arbetar sedan 2012 med bedömningsinstrumenten initial bedömning (IB) vid nybesök och förutsättningar inför arbete (FIA) vid långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Implementeringen av kartläggningsinstrumentet IB har utvärderats av Linnéuniversitetet. Rapporten visade att de centrala implementeringsinsatserna har varit till nytta för användarna. Några av förbättringsområdena som kom fram i rapporten är informationsöverlämningen mellan de olika delarna i IB och användandet av förändringsplanen. Rapporten har spridits till enhetschefer inom ekonomiskt bistånd i staden och rapporten har diskuterats på både chefsnätverk och tillämpningsnätverk. Under året har socialförvaltningen tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen även hållit nätverksträffar och utbildning i bedömningsinstrumenten.

Prova-på-studier

Kommunfullmäktige fattade beslut om prova-på-studier på komvux för personer med ekonomiskt bistånd i februari 2016 och anvisningar för prova-på-studier har utformats i samverkan med arbetsmarknadsnämnden. Anvisningarna har skickats ut till stadsdelsförvaltningarna och Jobbtorg under juni.

Stadens arbete med felaktiga utbetalningar och bidragsbrott (FUT)

Förvaltningen har under året fortsatt att arbeta med att samordna och ge löpande verksamhetsstöd i stadens arbete med att utreda felaktiga utbetalningar och bidragsbrott inom ekonomiskt bistånd. Arbetet har utvärderats och redovisats i en särskild rapport till nämnden. Handboken för utredning av felaktiga utbetalningar och bidragsbrott har reviderats i början av

året. Avsnitten om information till den sökande och kontroller inom handläggningen har nu flyttats från handboken till riktlinjerna för ekonomiskt bistånd.

Brukarundersökning

En brukarundersökning inom ekonomiskt bistånd har genomförts under hösten 2016, som en uppföljning från år 2014. Enkäten innehöll frågor om bemötande och tillgänglighet, delaktighet, rättssäkerhet, tydlighet och kompetens samt diskriminering (ny för 2016). Resultaten presenteras för nämnden i januari 2017. Årets undersökning visade på många positiva resultat och var generellt bättre än vid tidigare mätning. Dessutom indikerade resultatet på högre grad av likställdhet, då skillnaderna emellan stadsdelsförvaltningarna var mindre i denna mätning. En sammanställning av enkäten har presenterats för enhetscheferna.

Förenklad handläggning för vissa nyanlända

Socialnämnden har tillsammans med Intro Stockholm och juridiska avdelningen tagit fram rutiner för en förenklad handläggning av ekonomiskt bistånd för vissa nyanlända. Syftet med detta var att kunna möta det stora behovet av antal mottagna nyanlända under 2016. Den förenklade handläggningen avser vuxna i ensamhushåll som förmodas bli självförsörjande inom snar framtid genom etableringsersättning.

Budget och skuldrådgivning

Socialnämnden har tillsammans med stadsdelsnämnderna genomfört en översyn av arbetet med stadens budget- och skuldrådgivning under 2016. Detta har gjorts genom workshops och enkäter samt i dialog med enhetschefer och rådgivare under nätverksmöten. Översynen konstaterade bland annat att flera områden inom stadens arbete behöver bli mer likställt samt att det finns flera goda exempel på både intern och extern samverkan.

Varje stadsdelsnämnd har öppen mottagning och med särskilt fokus för barnfamiljer. Detta har följts upp vid nätverksmöte med budget- och skuldrådgivarna.

Utbildning i arbetssättet Ekonomi i fokus har hållits vid två tillfällen för totalt cirka 100 personer. Inbjudna var boendestödjare och behandlingsassistenter från socialpsykiatri, vuxen/missbruk öppenvård, personal från boende- och behandlingsenheten samt boendestödjare från LOV-upphandlade privata utförare inom socialpsykiatri. Utbildning i metoden är en del av genomförandeplanen för implementering av *Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019*.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Erbjuda praktikplatser för personer med funktionsnedsättning (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 5)	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Nämnden bidrar till målet genom att, inom sitt direkta ekonomiska ansvarsområde, planera

verksamheten i långsiktigt perspektiv där målet är att alltid vara väl anpassade till de behov som finns över tid.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljksamhet efter resultatöverföringar	94,32 %			98,5 %	100 %	100 %	VB 2016
  Nämndens budgetföljksamhet före resultatöverföringar	94,3 %			98,6 %	100 %	100 %	VB 2016
  Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %			0 %	+/- 1 %	+/- 1 %	2016
Analys							
Avvikelsen mellan T2 och bokslut beror på den osäkerhet som rådde kring i vilken takt nyanlända skulle anvisas till staden.							

Nämndmål:

Administrationen stödjer verksamheterna att uppnå fastställda mål

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Chefer och medarbetare är nöjda med det administrativa stödet.

Förvaltningens verksamhet

Förvaltningens administration arbetar utifrån olika specialistfunktioner för att underlätta för verksamheten att uppnå sina mål men också att säkerställa att verksamheten bedrivs enligt de administrativa regelverk som styr förvaltnings verksamhet.

Personalenheten har under året genomfört flertalet aktiviteter för att förbättra och utveckla förvaltningens arbetsmiljö och arbetsförhållanden vilket redovisas under målet "Nämnden har goda arbetsförhållande". Utöver detta har personalenheten haft ett stort ansvar i förvaltningens utbyggnad och omstrukturering av verksamheter.

Sedan 1 maj har IT-enheterna i socialförvaltningen och Farsta stadsdelsförvaltning slagits samman, och *IT-enheten* arbetar nu för båda förvaltningarna. IT-enheten hanterar förutom detta även den operativa IT- och televerksamheten för äldreförvaltningens räkning.

Under 2016 har omfattande arbeten genomförts inom förvaltningens mest verksamhetskritiska IT-system Platina. Platina omfattar IT-stöd till journal- och ärendehantering, diarieföring, bidragshantering och administration av LSS-kollo. Tillsammans med arkivansvarig i förvaltningen har utbildningar i systemet genomförts, bland annat kring journalföring och minnesanteckningar.

LSS-kollo fakturerar nu med automatik via stadens system Agresso. En gallringsfunktion för att kunna hantera ärenden som ska gallras har tagits fram och är nu införd. Ett förbättrat IT-stöd till alla härbärgen har tagits fram under året.

Som ett led i stadens satsning mot vision 2040 har förvaltningen satsat på ökad mobilitet

genom att införa trådlösa nätverk på förvaltningens boenden. Näten kan nyttjas av såväl anställda som brukare på institutioner och under året har ca 20 trådlösa nät installerats. För de anställda medför det en förbättrad möjlighet att använda datorer, surfplattor och smarta telefoner i arbetet. För brukare har det varit speciellt värdefullt för t ex ensamkommande flyktingbarn som kan använda egen dator och telefon i sin kommunikation med hemlandet och myndigheter.

Förvaltningen har under året gjort en satsning på utbildning av personalen genom kurspaketet Jobba Smartare. Här erbjuds alla anställda kurser i hur man hanterar dator, smart telefon och arbete på distans. Jobba Smartare har varit en populär satsning i förvaltningen även Farsta sdf och Äldreförvaltningen har erbjudits platser på kurserna.

Under 2016 har en satsning gjorts på att utveckla socialförvaltningens arbete med kommunikationsfrågor. En ny tjänst som kommunikationschef har inrättats och *Kommunikationsenheten* har flyttats till den administrativa avdelningen.

De första månaderna på året, som präglades av stadens flyktingmottagande, hade stor inverkan även på kommunikationsarbetet. Många frågor från allmänhet och media kanaliserades via enheten, som även gav löpande stöd till förvaltningens chefer för att säkra en tydlig kommunikation kring Stockholms stads åtgärder för att stötta framför allt ensamkommande barn. Den ökade efterfrågan på information från journalister resulterade även i att förvaltningen tog fram ett antal policys och checklistor kring mediakontakter som ett stöd för chefer i organisationen. Under slutet av året genomfördes en medieutbildning för 18 nyckelpersoner inom förvaltningen. Under hösten koncentrerades arbetet mer kring de nyanlända som skulle få bostad i Stockholm. Strategisk planering av kommunikationsarbetet genomfördes tillsammans med Stadsledningskontoret. En kampanj för privat uthyrning togs fram.

Under året har fyra nummer av nyhetsbrevet "Nytt från socialförvaltningen" givits ut. Målgrupp är chefer vid stadsdelsförvaltningarna. I december gick startskottet för ett internt nyhetsbrev – Interninfo. Tanken är att det ska komma ut varje månad med information som berör förvaltningens medarbetare.

Ekonomienheten har under året förberett införandet av ett nytt webbaserat inköpssystem, som togs i drift i oktober. Enheten har stöttat förvaltningens enheter med verksamhetsplanering och -uppföljning, bland annat genom öppna skrivarstugor och utbildningar.

Intern service har under året förbättrat sina rutiner för återkoppling vid beställningar och förberett införande av vaktmästeritjänster även utanför huvudkontoret i samarbete med Jobbtorg.

Den nybildade *Lokal- och kanslienheten* har under hösten 2016 arbetet med att ta fram förslag på lokaler, projektera ombyggnationer och genomföra förändringar i befintliga lokaler för att skapa boenden för nyanlända. Inom nämndadministration och registratur har enheten anordnat utbildningstillfällen specifikt för personal som arbetar på boenden inom förvaltningen för att öka kunskapen gällande sekretessfrågor. Arbetet med att dokumentera förvaltningens processer samt upprätta hanteringsanvisningar över de allmänna handlingar som ska bevaras eller gallras har fortsatt. Under året har man infört digitala utskick till socialnämnden och organisations- och föreningsutskottet och fortsatt arbetet med implementering av förvaltningens ärende- och dokumenthanteringssystem Platina. I samarbete med stadsövergripande avdelningen har man tagit fram skrivhandledningsmaterial för arbetet med

tjänsteutlåtanden till socialnämnden. Enheten har även anordnat en utbildning inom offentlighet- och sekretess tillsammans med *Enheten för juridik, upphandling och föreningsstöd*.

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är kostnadseffektiva

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter ska planera och bedriva sin verksamhet så att resurserna är väl anpassade till de mål verksamheten ska uppnå.

Förvaltningens verksamhet

I stort sett samtliga enheter visar en budget i balans och visar bra verksamhetsmässiga resultat. Genom ständig utveckling av styrnings- och uppföljningssystemen har nämnden under flera år visat ett bra resultat, vilket leder till god beredskap i organisationen att möta förändringar i behov och uppdrag.

Under hösten 2015 påbörjades förvaltningens delprojekt för att införa elektroniska inköp och driftstarten skedde den 3 oktober 2016. Den övergripande tanken med e-handelsprojektet har varit att det ska vara "lätt att göra rätt" för alla stadens medarbetare som gör inköp. Effektmålen för förvaltningens projekt har varit:

- Lätt att göra rätt vid beställning
- Ökad ramavtalstrohet
- Enhetliga och effektiva inköpsprocesser
- Möjlighet till bättre analys och uppföljning av förvaltningens inköp
- Lägre inköpskostnader över tid

Projektet har under det dryga år som gått kartlagt och dokumenterat lokala inköpsrutiner samt identifierat de attestanter, godkännare, leveransgodkännare och rekvisitioner som finns i alla delar av förvaltningen. Attestflödet har anpassats, samtliga leveransadresser i förvaltningen har lagts upp i Agresso och nio förvaltningsspecifika avtal har också anslutits till e-handelsmodulen.

Projektet har trots omfattande och återkommande förändringar i förvaltningens organisation skapat förutsättningar för ett lyckat införande av det nya inköpssystemet. Under årets två sista månader skedde 44 % av förvaltningens beställningar via systemet, vilket är ett bra resultat efter så kort tid. Det skiljer sig emellertid mycket mellan enheterna hur man utnyttjar systemet och det finns en förbättringspotential.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel klienter som vid avslutad kontakt med	40 %	38 %	48 %	40 %	25 %		VB 2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Enheten för hemlösa har stadigvarande boende.							
 Andel nyrekryterade hem i staden som rekryterats genom Resursteam barn och ungdom.					35 %		VB 2016
Analys Det går inte att få underlag till denna indikator från stadsdelsförvaltningarna och indikatorn tas bort fr o m vp 2017.							
 Andel rekryterade hem som används inom ett år (Resursteam barn och ungdom).	55 %			67 %	75 %		VB 2016
Analys Resursteam barn och unga når inte målet att 75 % av rekryterade familjer ska få uppdrag inom ett år. Av de 67 som rekryterades 2016 har 37 (55 %) fått uppdrag som jour- eller familjehem. Att andelen sjunkit sedan föregående år kan ha sin grund i att det under 2015 fanns stor efterfrågan och gjordes många placeringar på jour- och familjehem för ensamkommande flyktingbarn. En annan del av förklaringen är att flera familjer efter genomgången utbildning har tagit uppdrag för andra kommuner eller organisationer. Stockholms stad konkurrerar med 25 kommuner och ett växande antal privata aktörer. För att bättre ta till vara resurserna genomfördes förändringar i utbildningen under året. Familjer som bedömts lämpliga får en dags introduktionsutbildning och registreras som lediga i den databas som stadsdelsförvaltningarnas familjevård kan söka i. Först när familjerna fått ett uppdrag ska de genomgå hela grundutbildningen. Under 2017 ska Resursteam barn och ungdom tillsammans med Socialförvaltningens kommunikationsenhet se över den information som ges på enhetens hemsida, i sociala medier, på informationsmöten och i foldrar och broschyrer i syfte att lyfta fram stadens konkurrensfördelar.							
 Beläggning boende- och behandlingsenheten	97 %			93 %	91 %		VB 2016
 Beläggning ensamkommande flyktingbarn	96 %			97 %	93 %		VB 2016

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Socialnämnden bidrar till grupper och individers frihet att kunna delta på lika villkor i samhället genom insatser för att motverka olika former av diskriminering och våld samt genom att öka tillgänglighet och delaktighet. Barn som är i kontakt med stadens och nämndens verksamheter får de rättigheter som barnkonventionen kräver.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Diskrimineringslagen utgör den rättsliga grunden för jämställdhets- och mångfaldsarbete. Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom ett aktivt arbete utifrån jämställdhets- och mångfaldsplanen och genom att introducera genusbudgetering. En förvaltning präglad av jämställdhet och mångfald bidrar till trygghet, respekt, integritet och tillgänglighet för såväl brukare som personal.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Socialnämnden ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön	2016-01-01	2016-12-31	
	Socialnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Jämställdhetsperspektivet är integrerat i nämndens verksamheter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Ett jämställdhetsperspektiv genomsyrar allt arbete och genusbudgetering bidrar till att uppmärksamma resursfördelning utifrån kön.

Strategiskt arbete

I socialtjänstrapporten för 2015 är övervägande delen av statistiken könsuppdelad för samtliga verksamhetsområden. DUR-statistik (dokumentation, utvärdering, resultat) går att dela upp efter kön och den årliga hemlöshets- och missbruksräkningen är från och med i år könsuppdelad. Inom ekonomiskt bistånd är statistiken könsuppdelad i de fall där det gäller ensamstående hushåll. När det är fråga om familjer, är statistiken könsneutral. Könsuppdelad statistik förs även inom projekten sociala insatsgrupper- SIG och samverkan skola socialtjänst- PPSS.

I enkätundersökningar som genomförs, såsom Stockholmsenkäten och brukarundersökning kring ekonomiskt bistånd, redovisas könsuppdelade resultat för att kunna anpassa åtgärder och insatser utifrån kön vid behov.

Utveckling av analys utifrån ett genusperspektiv planeras för att kunna införa jämställdhetsintegrerad budget.

Driftsverksamhet

Förvaltningens jämställdhetsarbete syftar till att synliggöra brukares och anställdas villkor vid samtliga enheter och verksamheter ur ett könsperspektiv. Jämställdhetsperspektivet utvecklas hela tiden och integreras i all verksamhetsplanering och utveckling. Förvaltningen har en checklista för att göra jämställdhetsanalyser vid framtagande av tjänsteutlåtanden i första hand. Rutinen kan också användas i projektplaner osv. Förvaltningen har en representant i det stadsövergripande jämställdhetsnätverket och deltar i utvecklingsarbete som pågår på stadsledningskontoret, i att definiera indikatorn ”andel tjut som innehåller en jämställdhetsanalys”. En central utbildningsinsats om jämställdhetsanalys för tjänsteutlåtanden är ett stadsövergripande önskemål som framförts och som förvaltningen delar.

En jämställdhetsgrupp med bred representation från socialtjänstavdelningen, personal- och ekonomienheten har under året sammanställt önskemål och frågeställningar från förvaltningens alla verksamheter samt drivit utveckling av jämställdhetsarbetet framåt. Under året har en projektanställd medarbetare särskilt arbetat med utveckling av jämställdhetsarbetet genom bland annat föreläsningar, stöd i verksamhetsplaneringen och konkreta åtgärder och aktiviteter inom personalenheten och organisation- och föreningsstöd. Ett förvaltningsövergripande arbete med MR-frågor kommer under 2017 att bredda arbetet till att omfatta ett intersektionellt perspektiv och särskilt barnfokus.

Alla verksamheter har haft minst ett åtagande eller en aktivitet under nämndmålet om jämställdhet. Verksamheterna arbetar utifrån 4R-metoden:

- Representation (fördelning kön)
- Resurser (fördelning av tid och resurser mellan könen)
- Resultat (eller realia - tillgodoses båda könen intressen/möjligheter, olika effekter för könen/vem får ta del, förväntningar kopplade till kön)
- Realisera (föreslå nya mål och åtgärder för att utveckla arbetet med jämställdhet i verksamheten).

Enheterna har redovisat könsuppdelad statistik under några år vilket blir ett viktigt underlag för att göra en jämställdhetsanalys. I verksamhetsberättelsen redovisas dessa resultat i anslutning till respektive verksamhetsområde. Flera verksamheter har på olika sätt fokuserat på om det föreligger skillnader utifrån könstillhörighet hur brukare/klienter under 2015 och 2016 upplever bemötande från personal. Jämställdhetsarbete är på lång sikt och det går inte att dra några direkta slutsatser. Verksamheterna fortsätter att följa detta kommande år, ju fler enkätsvar som fylls på desto mer omfattande analysunderlag att utgå ifrån.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att chefer och medarbetare har en aktiv dialog om åtaganden och arbetssätt som leder till uppföljningsbara resultat. Ledarskapet ger förutsättningar för medarbetarnas delaktighet, självständiga arbete och utveckling. Cheferna har en tydlig målbild och inspirerar medarbetarna att nå målen. Medarbetarskapet är aktivt och bidrar till verksamhetens utveckling och kvalitet. Chefers och medarbetares kompetens och engagemang har stor betydelse för att uppfylla verksamheternas mål. Chefer och medarbetare har ett förhållningssätt som innebär att vara aktiva, tillgängliga och trovärdiga. Utgångspunkten i allt arbete är ett gott bemötande.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Aktivt Medskapandeindex				86	83	83	2016
Analys							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Då stadens medarbetarundersökning inte genomförts i år kan förvaltningen inte rapportera något utfall på denna indikator.							
 Index Bra arbetsgivare						fastställs 2016	2016
Analys Då stadens medarbetarundersökning inte genomförts i år kan förvaltningen inte rapportera något utfall på denna indikator.							
 Index Psykosocial arbetsmiljö						fastställs 2016	2016
Analys Då stadens medarbetarundersökning inte genomförts i år kan förvaltningen inte rapportera något utfall på denna indikator.							
 Sjukfrånvaro	5,9 %	5,3 %	6,1 %	6,3 %	5,5 %	tas fram av nämnden	VB 2016
Analys Sjukfrånvaron har successivt sjunkit under det första halvåret men ökat något under hösten, trots ett strukturerat arbete med tidiga insatser vid tecken på ohälsa.							

Nämndmål:

Nämnden har goda arbetsförhållanden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron minskar och Aktivt Medskapandeindex ökar. Antalet medarbetare som rekommenderar sin arbetsplats till andra ökar.

Förvaltningens verksamhet

Arbetsmiljö

Förvaltningens verksamheter har upprättat handlingsplaner för det systematiska arbetsmiljöarbetet utifrån dels resultaten av medarbetarenkät 2015 och dels undersökningar som är gjorda genom fysiska skyddsronder och arbetsplatsträffar. Handlingsplanerna har följts upp vid respektive arbetsplats samt i förvaltningens olika samverkansgrupper.

Eftersom staden inte genomförde någon medarbetarundersökning under 2016 tog förvaltningen tillsammans med de fackliga organisationerna fram en egen arbetsmiljöenkät som skickades ut till alla medarbetare i september. Resultaten har följts upp inom ramen för förvaltningens alla arbetsplatsträffar.

I maj och i oktober anordnade personalenheten en tvådagars grundläggande arbetsmiljöutbildning för nya chefer och skyddsombud. Arbetsplatsträffarna har under året utgjort ett viktigt forum för att följa upp och säkerställa en god arbetsmiljö samt att minimera riskfaktorer. Även medarbetarsamtalen har under året bidragit till att säkerställa en god fysisk- och psykosocial arbetsmiljö för varje enskild medarbetare.

Inför de organisationsförändringar som genomförts under året har risk – och konsekvensanalyser av arbetsmiljön tagits fram i samverkan mellan arbetsgivaren och skyddsombud.

För att tydliggöra rutinerna i förvaltningen om hur skyddsombud utses har personalenheten tillsammans med förvaltningens huvudskyddsombud tagit fram ett gemensamt dokument. I början på året tog man också fram en lathund som stöd till förvaltningens chefer vid medarbetares bortgång.

I förvaltningens olika samverkansgrupper har arbetsskadeanmälningar regelbundet följts upp. Detta är angeläget för att arbeta förebyggande och förhindra förekomsten av fler incidenter, till exempel arbetsskadeanmälningar på grund av hot- och våldssituationer. Under hösten har förvaltningen anordnat utbildning i stadens nya incidentrapporteringsystem IA. Utbildningen har i första hand vänt sig till chefer, gruppleddare och skyddsombud.

Sjukfrånvaro

Nämnden når inte årsmålet om en sjukfrånvaro på 5,5 procent. Av förvaltningens totala sjukfrånvaro på 5,9 % utgör korttidssjukfrånvaron 1,73 % och långtidssjukfrånvaron 4,16 %. Sjukfrånvaron sjönk successivt under året, men ökade något från och med mitten av hösten. Sjukfrånvaron för 2016 är dock något lägre än 2015 då sjukfrånvaron uppgick till 6,3 %.

Personalenheten har fortsatt att ta fram sjukfrånvaro till alla verksamheter varje månad så att chefer lättare kan följa upp och analysera sjukfrånvaron och utifrån det vidta åtgärder.

Personalenheten genomförde en av de två inplanerade utbildningar i stadens rehabiliteringsprocess för nya chefer. En utbildning genomfördes i maj men den i september ställdes in på grund av för få anmälda. Den fördjupade utbildningen i stadens rehabiliteringsprocess genomfördes aldrig.

Förvaltningens strukturerade och regelbundna rehabiliteringsmöten med företagshälsovården har fortsatt under hela året, mötena möjliggör att på ett tidigt stadium fastställa handlingsplaner för att sjukskrivna medarbetare ska kunna återgå i arbete.

Generellt uppmuntrar förvaltningens chefer sina medarbetare till en aktiv friskvård och, där så är möjligt, utnyttja en timmes friskvård per vecka på arbetstid. Friskvård påverkar både den enskildes hälsa på ett positivt sätt men också den fysiska och psykosociala arbetsmiljön.

Samverkan

Förvaltningens ambition med att anordna en utbildning för förvaltningens chefer och medarbetare i syfte att betona intentionerna med stadens samverkansavtal genomfördes aldrig på grund av hög arbetsbelastning.

Introduktion för nyanställda

Som ett komplement till arbetsplatsernas lokala introduktion för nyanställda anordnar förvaltningen två gånger per år en övergripande introduktion. På grund av att det under året anställdes många nya medarbetare anordnades det tre introduktionstillfällen under året. Introduktionen innehåller bland annat information om hur staden och socialförvaltningen är organiserade, vad det innebär att arbeta i en politisk styrd organisation samt presentation av arbetsgivaren Stockholms stad. Introduktionen har genomförts i april, september och i oktober.

Rekrytering

Under hösten har staden infört ett nytt rekryteringsverktyg, Jobba i stan. Det nya stödet har bättre koppling till kompetensbaserad rekrytering, har färre steg då en annons ska skapas och det är enklare för jobbsökande att skicka in sin ansökan. Personalenheten har under hösten anordnat och genomfört ett antal utbildningar för chefer i det nya rekryteringsverktyget.

Diskrimineringsärende

Förvaltningen har inte haft något diskrimineringsärende under året.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har under året startat nya verksamheter, både asyl- och PUT-boenden för ensamkommande barn och ungdomar och rekryterat ett flertal chefer och medarbetare. På grund av ändrade förutsättningar för mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar har förvaltningen under året påbörjat ett förändringsarbete som innebär avveckling av verksamheter och minskning av antalet anställda. T ex har Farsta asylboende avvecklats, samtliga tillsvidareanställda medarbetare har omplacerats inom förvaltningen.

Förvaltningen har under hösten startat nya verksamheter för nyanlända vuxna och familjer med uppehållstillstånd, framförallt har boendeassistenter anställts. I takt med att verksamheten utvecklas finns ett fortsatt rekryteringsbehov.

Verksamheten Intro Stockholm har under året rekryterat ett stort antal medarbetare inom yrkesgrupperna socialsekreterare, samhällsväglare och soft-handläggare, även här finns fortsatt rekryteringsbehov.

Förvaltningen har anlitat serviceförvaltningens HR-service till samtliga ovanstående rekryteringar.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Cheferna ska uppmärksamma tidiga signaler på ohälsa och frånvaro och vidta åtgärder.	2016-01-01	2016-12-31	
	Analys Sjukfrånvaron följs upp i samtal med medarbetare som har hög kort- eller långtidssjukfrånvaro eller som visar signaler på ohälsa. Utgångspunkten för samtalet är blanketten "Plan för åtgärder på arbetsplatsen".			
	En årlig handlingsplan för det systematiska arbetsmiljöarbetet ska tas fram i samarbete mellan chef, medarbetare och skyddsombud.	2016-01-01	2016-12-31	
	Analys Verksamheterna har tagit fram handlingsplaner för det systematiska arbetsmiljöarbetet som dels följs upp på respektive arbetsplats samt dels i förvaltningens olika samverkansgrupper.			
	Frågor om respekt, bemötande och delaktighet för personer med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar ska regelbundet tas upp på arbetsplatsträffar (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 3)	2016-01-01	2016-12-31	
	Individuella utvecklingsplaner ska upprättas / revideras i samband med medarbetarsamtalen.	2016-01-01	2016-12-31	
	Analys Individuella utvecklingsplaner tas fram i samband med utvecklingssamtalen, de upprättas dock inte alltid skriftligen.			
	Nämndens jämställdhets- och mångfaldsplan samt riktlinjer om kränkande behandling ska gås igenom vid en arbetsplatsträff.	2016-01-01	2016-12-31	

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Planen gås igenom årligen vid förvaltningens arbetsplatsträffar och i samband vid den förvaltningsövergripande introduktionen för nyanställda.				
	Se över hur socialnämnden bättre kan leva upp till att medarbetarna ska spegla befolkningssammansättningen i Stockholm beträffande faktorer som kön och etnicitet.	2016-01-01	2016-12-31	
	Säkerställ icke-diskriminering vid rekrytering. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 5).	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Förvaltningens verksamheter arbetar utifrån kompetensbaserad rekrytering vilket innebär att rekryterande chef utgår från en fastställd kravprofil. Därutöver beaktar cheferna bestämmelserna i diskrimineringslagstiftningen.				
	Säkerställa att förvaltningens medarbetare med funktionsnedsättning har tillgång till stadens it-miljö (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning mål 5)	2016-01-01	2016-12-31	
Analys IT-enheten har under året genomfört ett arbete med målet att synskadade medarbetare ska kunna använda stadens datorer på samma villkor som övriga medarbetare. Arbetet har resulterat i att en anpassad datalösning med talstöd kan erbjudas till behövande. Resultatet av projektet har nu överlämnats till SLK:s enhet Digital utveckling för fortsatt samordning av stadens arbete. Under 2016 har applikationen TÖG reviderats ur ett funktionshinderperspektiv. Leverantören Funka, som är expert på enkelhet och tillgänglighet till IT-stöd, har gått igenom applikationen för att se om det är utvecklat så funktionshindrade kan använda det. Resultatet blev att flera ändringar behöver införas i systemet. Dessa ändringar är ännu inte införda.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom det arbete som bedrivs i nämndens verksamheter där respekten för mänskliga rättigheter utgör en grund för arbetet. Förvaltningens arbete med mänskliga rättigheter utgår från de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Kommunstyrelsen ska skyndsamt genomföra en översyn i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden samt Stockholms stadshus AB i syfte att säkerställa en ändamålsenlig organisation, process, resursfördelning samt uppföljning för flyktigmottagandet.	2016-01-01	2016-12-31	
	 Socialnämnden ska se över riktlinjer, arbetssätt och processer för att förbättra hanteringen av ärenden som rör fastställande av faderskap och föräldraskap med syfte att människor inte ska bemötas olika utifrån familjekonstellation, sexuell läggning och könsidentitet/könsuttryck	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Frågor om HBTQ och föräldraskap har löpande lyfts i nätverket för biträdande enhetschefer inom familjerätt och en utbildning				

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	för samtliga som arbetar inom familjerätten har genomförts. En uppdatering av riktlinjerna för faderskap (lag till föräldraskap) har gjorts. Alla familjerättsriktlinjer kommer att ses över under våren 2017 och slås ihop till en gemensam riktlinje. Faderskapsriktlinjerna kommer att ingå i den riktlinjen och hanteras därmed inte separat.			

Nämndmål:

Nämnden beaktar mänskliga rättigheter i alla verksamheter

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Strategiskt arbete

Nämnden arbetar långsiktigt med insatser för att beakta mänskliga rättigheter.

Driftsverksamhet

Stockholmare som har kontakt med nämndens verksamheter är nöjda med insatser och bemötande.

Förvaltningens verksamhet

Förvaltningen har ett integrerat arbetssätt kring mänskliga rättigheter, och en del av det arbete som bedrivs redovisas bland annat under nämndmålen ”Jämställdhetsperspektivet är integrerat i förvaltningens verksamheter”, ”Barnkonventionen genomsyrar nämndens verksamheter” och ”Stockholmare med funktionsnedsättning har tillgång till och kan på lika villkor delta i samhället”.

Förvaltningen samarbetar löpande med SLK:s kansli för mänskliga rättigheter, bland annat har avstämningar gjorts med barn- och funktionshindersombudsmännen.

I sitt främjande arbete ser förvaltningen till att på stadsövergripande nivå lyfta frågor kring mänskliga rättigheter i riktlinjer, nätverk och utbildningar. Frågor om HBTQ och föräldraskap har löpande lyfts i nätverket för biträdande enhetschefer inom familjerätt och en utbildning för samtliga som arbetar inom familjerätten har genomförts.

För att skapa en gemensam grund, underlätta för nyanställda och säkerställa rättsäkerhet och likställighet har förvaltningen under året, tillsammans med den arbetsgrupp med representanter från familjerätten som tillsattes hösten 2015, tagit fram ett förslag till ett gemensamt sätt att utreda vårdnad, boende och umgänge. Barnperspektiv och mänskliga rättigheter har ingått i arbetet.

Arbetet med att revidera stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är slutfört och förslaget till nytt program behandlades i socialnämnden i augusti 2016.

Även inom driftsverksamheterna arbetar förvaltningen främjande med fokus på frågor som rör jämställdhet, mångfald och HBTQ-kompetens. Flera verksamheter har deltagit, och deltar, i olika utbildningar om HBTQ-frågor. Kansliet för mänskliga rättigheter erbjuder utbildning för

stadens verksamheter under 2017 och intresset för att delta är stort i förvaltningens enheter. På olika sätt tar förvaltningen del av kurser och seminarier som erbjuds av stadens Kansli för mänskliga rättigheter samt på interna utbildnings- och medarbetardagar.

Enheten för ensamkommande barn och ungdomar har regelbundet samtalskaféer, temakvällar och temamånader. Jämställdhet har fått en temamånad med många aktiviteter kring genus, HBTQ-frågor, sex och samlevnad samt respektfullt förhållningssätt.

För att förebygga diskriminering i den egna verksamheten ser förvaltningen till att ha underlag för analys av förekomsten av diskriminering dels genom medarbetarenkäter, dels genom brukarenkäter. Åtgärder vidtas vid behov.

Förvaltningens arbete med mänskliga rättigheter sträcker sig även utanför stadens ansvarsområde. EU-teamet inom *Stockholm stads socialjour* samverkar med sociala myndigheter i Rumänien i ärenden som rör dels minderåriga, dels sjuka personer. Samarbetet har bland annat resulterat i att sjuka personer som rest hem har mötts upp av sociala myndigheter i hemlandet samt att minderåriga som lämnats kvar i hemlandet när föräldrarna vistats i Stockholm har utretts av socialtjänst i Rumänien.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Uppfylls helt

Arbete med barnens rätt präglar socialtjänstens arbete. I såväl det stadsövergripande strategiska arbetet som inom nämndens egna verksamheter strävar nämnden efter att lyfta fram barnperspektivet.

Nämndmål:

Barnkonventionen genomsyrar nämndens verksamheter

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämnden medverkar till att lyfta barnperspektivet i staden. Barnets rätt enligt barnkonventionen ska präglar hela socialtjänsten.

Strategiskt arbete

Ett stärkt barnperspektiv inom socialtjänsten innebär även att barnets situation bör uppmärksammas när vuxna ansöker om stöd. Förvaltningen ska verka för att barnperspektivet beaktas hos personer med funktionsnedsättning som har barn under 18 år, bland annat genom de frågor som förvaltningen fört in i utrednings- och fördjupningsfrågorna tillhörande de gemensamma utredningsmallarna enligt DUR. Socialtjänstinspektörerna har under året gjort en granskning avseende barn till föräldrar i missbruk och sett att barnperspektivet bör tydliggöras i ärendena.

Samarbete med barnombudsmannen pågår bland annat kring att utveckla barnperspektivet i samband med utarbetande och revidering av riktlinjer. I utlysningen av medel till lokala utvecklingsprojekt och studiebesök 2017 var prioriterade teman funktionsnedsättning och att förstärka barn- och föräldraperspektivet inom socialtjänstens alla verksamhetsområden.

Under våren gjorde förvaltningen utbildningsfilmer om att hålla samtal med barn. Utbildningar för socialsekreterare har genomförts under hösten, där barnkonventionen var en röd tråd.

Förvaltningen har fortsatt samarbetet med stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och exploateringskontoret rörande barnkonsekvensanalyser och hur en projekterad exploatering kan påverka barn och unga och har även deltagit i Stockholm stads barnombudsmans arbete med ett program för barns rättigheter och inflytande i staden.

Projektet barnperspektiv inom ekonomiskt bistånd har avslutats i april 2016. Stödmaterial i form av mallar och checklistor har sammanställts och spridits för att underlätta arbetet för socialsekreterare med att synliggöra barns situation och behov inom handläggningen av ekonomiskt bistånd. Under hösten har socialförvaltningen sammankallat en arbetsgrupp som arbetat fram ett material för att kunna hålla workshops om barnperspektiv och barnkonsekvensanalyser på sina arbetsplatser.

I familjecentralsuppdraget använder stadsdelsprojekten ett självreflektionsinstrument som ger stöd i arbetet med att tillförsäkra sig att verksamheten genomsyras av samma värdegrund som barnkonventionen.

Förvaltningen har verkat för att barnperspektivet beaktas hos personer med funktionsnedsättning som har barn under 18 år genom att anordna en utbildning i barnperspektiv för handläggare och chefer. Utbildningen ingår fr.o.m. våren 2017 i introduktionsutbildningen för alla nya handläggare.

Den inventering av socialpsykiatrins målgrupp som gjordes under 2013 visar att andelen personer med barn har ökat. Barn som anhöriga är därför ett prioriterat område i handlingsplanen för utvecklingen av socialpsykiatri. Av den anledningen hölls en temadag om barn som anhöriga till personer med psykiska funktionsnedsättningar den 2 december. I temadagen deltog både handläggare, boendestödjare, personal på sysselsättningar och personliga ombud. Syftet med dagen var bland annat att höja kunskapsnivån om konsekvenser av att vara anhörig och barn till en person med psykisk funktionsnedsättning. Temadagen syftade också till att öka medvetenheten om vikten av internt samarbete inom socialtjänsten och externt samarbete med den landstingsfinansierade psykiatri samt att öka kunskapen om när en orosanmälan bör göras.

Driftsverksamhet

Verksamheternas utgångspunkt är att alla barn har samma rättigheter och lika värde, att barnens bästa ska beaktas vid alla beslut, att alla barn har rätt till liv och utveckling, att alla barn har rätt att säga sin mening och få den beaktad.

Förvaltningen har checklistor för att säkra att barnperspektivet beaktats i tjänsteutlåtanden. Inom Boende- och behandlingsenheten tar verksamheterna fasta på att underlätta kontakt och umgänge mellan klienten och hans/hennes barn. Enheten för hemlösa har utvecklat rutiner för

att vid månatliga ärendegenomgångar uppmärksamma ärenden där klienten har barn och hur barnperspektivet säkras.

Flera verksamheter har under året uppdaterat sina kunskaper i barnkonventionen med hjälp av Stockholms stads barnombudsman.

Socialjouren upprättar en egen akt för samtliga barn som upplevt våld och som innehåller en tydlig risk- och skyddsbedömning samt beskrivning av barnens situation och önskemål.

Enheten för hemlösa arbetar man bland annat med kontroller i utredningar, och utdrag ur Infotorg, för att säkerställa att man inte missar minderåriga barn till klienter. En checklista används vid ärendegenomgångar för att inkludera fokus på barnens situation.

Klienter som har försörjningsstöd informeras om möjligheten att ansöka om bistånd till kostnad för umgänge med barnet, för att möjliggöra för barnet att kunna umgås med även den förälder som inte har den faktiska vårdnaden.

Familjerådgivningen har stödgrupper för barn till föräldrar som separerat/ska separera. Både barnen och deras föräldrar var mycket nöjda med grupperna. Barnen har fått möjlighet att få träffa andra barn i samma situation och att uttrycka sig om sina känslor. Barnen har skattat att de har vågat prata och säga vad de tycker i gruppen och att de andra i gruppen har lyssnat.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Socialförvaltningen bidrar till att höja medvetenheten och kunskaperna om våld i nära relationer inom stadens verksamheter. Förvaltningen tillhandahåller skyddade boenden och medverkar till stöd till våldsutsatta personer i rättsprocessen. Ideella organisationer inom området får stöd. Förvaltningen bedömer att målen har uppnåtts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	31 st					tas fram av nämnden	2016
Analys Siffran avser ärenden kända inom enheten för hemlösa.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Kommunstyrelsen ska, i samråd med socialnämnden, utreda om arbetet mot våld i nära relation ska ha ett särskilt anslag inom ramen för individ- och familjeomsorgen	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Förvaltningen har bistått kommunstyrelsen i arbetet med att utreda om området våld i nära relationer ska ha ett eget anslag inom ramen för individ- och familjeomsorgen (IoF), ett arbete som fortfarande pågår.				

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Socialnämnden ska utreda hur stadens insatser mot människohandel kan stärkas och hur arbetet bör organiseras	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Personer som utsatts för våld i nära relationer lever ett liv utan våld

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Strategiskt arbete

Socialtjänsten arbetar för att våldutsatta i nära relationer och deras barn ska känna sig trygga med de insatser staden erbjuder. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Driftsverksamhet

Personer som utsatts för hot och våld i nära relationer får skydd och stöd i den akuta situationen och stöd till ett liv utan våld.

Strategiskt arbete

Under 2016 har ett förslag till program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck tagits fram och beslutats i socialnämnden. Utredningen om huvudmannaskap för Relationsvårdscentrum Sydost samt behovet av en stadsövergripande verksamhet för våldsutövare har avslutats och det utökade utredningsuppdrag som den resulterade i har påbörjats. Arbetet med revideringen av riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer fortgår. Ett initialt möte kring en digital tjänst för att hitta lediga platser i skyddat boende har genomförts, i syfte att undersöka de ideella skyddade boendenas inställning till en sådan tjänst.

Förvaltningen har bistått kommunstyrelsen i arbetet med att utreda om området våld i nära relationer ska ha ett eget anslag inom ramen för individ- och familjeomsorgen (IoF), ett arbete som fortfarande pågår. I arbetet med att utveckla verksamhetssystemet för att kunna ta ut statistik om våld i nära relationer har ett uppehåll gjorts, i avvaktan att Socialstyrelsen lanserar ett webbformulär för systematisk uppföljning. Detta eftersom det har varit en utmaning att hitta en lämplig lösning i Paraplysystemet.

Utbildningar har hållits i bland annat motiverande samtal (MI), dokumentation och mobilsäkerhet, för handläggare och i vissa fall utförare inom området. En planering av en introduktionsutbildning för nya handläggare är påbörjad, liksom implementering av programmet och en kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningen ska uppmärksamma att barn och vuxna med funktionsnedsättning kan vara särskilt utsatta för våld i nära relationer. Verksamhetsområdet funktionsnedsättning har ett pågående arbete gällande hur frågor om utsatthet för våld och missbruk ska ställas till aktuella brukare samt hur svaren på dessa frågor utifrån gällande lagar och föreskrifter bör hanteras.

Kvinnojourer

Ett av nämndens uppdrag i budgeten för 2016 var att utarbeta långsiktiga och stabila förutsättningar för kvinnojourer, tjejjourer, skyddade boenden och mansmottagningar. Under 2017 kommer arbete att inledas för att teckna ett idéburet offentligt partnerskapsavtal inom området.

IT-säkerhet på skyddade boenden

Eftersom det går att spåra boende på skyddade boenden via dator och mobiltelefon behöver berörda verksamheter veta hur man skyddar sig mot detta. IT-enheten har genomfört en förstudie, tagit fram en manual och genomfört två utbildningar inom IT-säkerhet. Utbildningen har nu spridit sig så även stadsdelsförvaltningarna och kranskommuner har fått möjlighet till samma utbildning.

Driftsverksamhet

Socialjouren

Under året har 68 kvinnor och två män bedömts ha behov av skyddat boende. Detta är en ökning av antalet personer som bedömts ha behov av skyddat boende sedan förra året då siffran var 40 personer. Det finns elva avvikelserapporter under året där totalt 9 kvinnor och 2 män inte har kunnat beredas plats på skyddat boende utan istället placerats på hotell eller annat boende.

Skyddat boende

Kriscentrum för kvinnor och barn, KC, har 18 lägenheter för kvinnor med eller utan barn som varit utsatta för våld i nära relation. KC tar också emot transkvinnor som varit utsatta för våld i nära relation. KC är bemannat dygnet runt. Skolbarn bereds via Utbildningsförvaltningen möjlighet till viss skolundervisning på KC. Boendetiden under året som gått är i genomsnitt två månader. Under året har 137 kvinnor och 133 barn skrivits in. Beläggningen har uppgått till 93 %. Kvinnor utan barn bor i genomsnitt en månad, kvinnor med barn i genomsnitt två månader. Under året har KC lyft frågan om dokumentation kring barnen, till stadens jurister, Socialstyrelsen och IVO. Ingen dokumentation sker idag kring barnen, då det är mamman som är placerad, inte barnen. Ur ett barnperspektiv är det viktigt att barnen senare i livet har tillgång till sin historia och dokumentation, om de skulle önska.

Fortfarande är det få män, som har kontakt med förvaltningens olika verksamheter, som är i behov av skyddat boende. På Krutons skyddade boende för yngre personer som utsatts för hedersrelaterat våld eller förtryck finns möjlighet att få plats i skyddslägenhet. För äldre män används andra typer av boendelösningar i akuta situationer. En enkät skickades under våren till stadsdelsförvaltningarna för att kartlägga behovet av skyddade boenden för män. De flesta uppger att de har olika lösningar för detta, antingen genom egna skyddade lägenheter eller med organisationer eller privatdrivna boenden. Ett fåtal uppgav att de tycker att det finns behov av skyddat boende men totalt är antalet män få. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog med stadsdelsförvaltningarna, genom olika nätverk, om behovet av skyddat boende för män.

Relationsvårdscentrum, RVC, får ärenden från polisens brottsoffersamordnare och utredare som arbetar med brott i nära relationer. RVC har likt fler andra verksamheter under året

påverkats av polisens omorganisation. Under året har RVC tagit emot 247 nya ärenden varav 5 män. Antalet avslutade ärenden är 108, varav 2 män. Sedan augusti 2016 är RVC samlokalisera med polisen i Sollentuna och närheten till utredare kommer sannolikt generera fler ärenden. Svarsfrekvensen på brukarenkäterna har varit låg och i många fall uteblir klienterna från avslutande samtalet av olika skäl. Olika vägar för att öka svarsfrekvensen undersöks.

Samtalsmottagningen erbjuder stödjande och bearbetande samtal till personer som utsätts för våld i nära relationer inklusive hedersrelaterat våld. Samtalsmottagningen erbjuder också, i samarbete med Alla Kvinnors hus och RFSU, stöd till personer som utsätts för sexuella övergrepp oavsett om övergreppen har begåtts av en person i nära relationer eller inte. Majoriteten av dem som söker stöd är kvinnor som utsätts för våld av sin partner.

Under året har 186 personer, varav 2 män, sökt mottagningen. Kvinnor har i genomsnitt sju samtal och män elva. Majoriteten av alla som besvarat brukarenkäten är nöjda med stödet de fått under kontakten med Samtalsmottagningen. Samtliga besökare uppger att de efter kontakten med mottagningen är rustade för ett liv utan våld.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel inskrivna i skyddat boende som upplever att de är rustade att kunna skydda sig själva vid utflyttning/avslutad kontakt (Enheten för behandling, stöd och skydd).	85 %			91 %	100 %		2016
Analys Totalt har 125 kvinnor flyttat ut från Kriscentrum under året. Av dessa har cirka 25 % svarat på ett antal frågor, som tillsammans ska avspejla hur väl de är <i>rustade för ett liv utan våld</i> efter sin boendetid på Kriscentrum. Det finns flera anledningar till att få kvinnor svarar på Kriscentrums enkät vid utflytt. Kvinnor som flyttar ut efter kort boendetid får inte alltid enkäten, eller vill inte svara. Under året arbetade verksamheten delvis om enkätfrågorna för att få en mer heltäckande bild, och rutinerna för detta sitter inte riktigt än. Drygt 80 % av kvinnorna som besvarat enkäten uppger att de fått stöd i att börja leva ett liv utan våld och att de vet vart de ska vända sig om de vill ha ytterligare stöd och hjälp efter utflytten. Drygt 90 % anser att de fått det stöd de önskat av Kriscentrum och en lika stor andel har svarat ja på frågan om de fått strategier för att förhålla sig till sin partner/f.d. partner, familj/slakt vid fortsatt hotbild. Även socialsekreterare svarar i låg utsträckning på verksamhetens enkät. Att följa upp klientresultatet är viktigt och det är en prioriterad fråga för 2017 och Kriscentrum söker hela tiden nya former för utvärdering och återkoppling på sina insatser. Kriscentrum har ett nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna efter det att kvinnorna flyttat ut och bristen på bostäder har stor betydelse för möjligheten att rusta sig och sina barn för ett liv utan våld.							
 Andel kvinnor med stöd- och skyddsbehov som beretts skyddat boende (Stockholms stad socialjour).	89 %			85 %	100 %		VB 2016
Analys Totalt har 68 kvinnor bedömts ha behov av skyddat boende. Det finns nio avvikelserapporter från perioden där det inte gått att placera på skyddat boende på grund av platsbrist när det gäller kvinnorna. Personerna har istället placerats på hotell eller andra boenden. En utredning görs alltid för att se om boendet kan ge erforderligt skydd. I samtliga fall där kvinnor ej kunnat beredas plats på skyddat boende har behovet av skydd tillgodosetts genom den alternativa placeringen.							
 Andel män med stöd- och skyddsbehov som beretts skyddat boende (Stockholms stads socialjour).	0 %			100 %	100 %		VB 2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys Totalt har 2 män under året bedömts ha behov av skyddat boende. Avvikelse rapporter är skrivna då det inte gått att placera på skyddat boende då det inte finns ett specifikt skyddat boende för män. Männen har istället placerats på hotell eller andra boenden som bedömts uppfylla behovet av skydd.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Inrätta en mottagning och ett skyddat boende för våldsutsatta män.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Det är få män, som har kontakt med förvaltningens olika verksamheter, som är i behov av skyddat boende. För yngre män som utsatts för hedersrelaterat våld eller förtryck finns möjlighet att få plats i skyddslägenhet. För äldre män används andra typer av boendelösningar i akuta situationer, exempelvis har männen istället placerats på hotell eller andra boenden som bedömts uppfylla behovet av skydd. Ett av förvaltningens egna boenden har möjlighet att ta emot vuxna män i behov av skydd. En enkät skickades under våren till stadsdelarna för att kartlägga behovet av skyddade boenden för män. Ett fåtal uppgav att de tycker att det finns behov av skyddat boende men totalt är antalet män få. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog med stadsdelsförvaltningarna, genom olika nätverk, om behovet av skyddat boende för män.				
	Tillsammans med kvinnojourerna utarbeta rutiner för stöd till jourer som tvingas byta lokaler.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Under 2017 kommer ett arbete inledas för att teckna ett idéburet offentligt partnerskapsavtal rörande kvinnojourer och frågan kring lokalbyte kommer tas med i det sammanhanget.				
	Tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda var huvudmannaskapet bör ligga för relationsvårdscentrum-sydost (RVCS).	2016-01-01	2016-12-31	
	Utveckla fler insatser till våldsutövare.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att ansvara för stadsövergripande frågor inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning, erbjuda korttidsvistelse enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och att öka tillgängligheten till verksamheten via internet. Nämnden gör bedömningen att målen kommer att nås.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Kommunstyrelsen ska i samarbete med Socialnämnden genomföra en pilotstudie för att undersöka möjligheterna att använda Pict -O-Stat som metod för ökad brukardelaktighet och inflytande för personer inom stadens LSS-verksamheter	2016-01-01	2016-12-31	
	Socialnämnden ska utreda frågan om fler boendelalternativ inom LSS. En central del i detta är att se över ersättningssystemet	2016-01-01	2016-12-31	
	Äldrenämnden och socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna göra en översyn av behovet av äldreboende för personer som bor i gruppboende enligt LSS	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

E-tjänster i socialtjänsten utgår från brukarnas behov

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

E-tjänster och information på nätet ska vara tillgängliga för alla.

Strategiskt arbete

Socialförvaltningen driver en teknisk utveckling av e-tjänster och modernisering av socialtjänsten. Som en del i detta deltar förvaltningen i det länsövergripande arbetet som pågår hos Kommunerna i Stockholms län (KSL) gällande e-hälsa.

Genom projektmedel från Europeiska Socialfonden (ESF) för det treåriga projektet DigIT ska personal inom äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning erbjudas kompetensutveckling. Socialförvaltningen deltar i styrgruppen för projektet.

Förvaltningen har under 2016 genomfört en förstudie i två delar som syftade till att utreda hur befintlig e-tjänst *Ansökan om stöd och service* (ASoS) kan utvecklas ur ett tillgänglighets- och delaktighetsperspektiv för brukare inom funktionsnedsättning, socialpsykiatri och äldreomsorg.

Socialförvaltningen och äldreförvaltningens planerade förstudie gällande att utreda möjligheter att implementera Socialstyrelsens modell IBIC ”Individens behov i centrum” (IBIC) har inte genomförts. Detta med anledning av att arbetet har inkluderats i stadens översyn av Sociala system.

Socialnämnden har beviljats medel hos stadsledningskontorets enhet för digital förnyelse för att utveckla en applikation som möjliggör uthämtning av statistik från kartläggningsinstrumentet Initial bedömning (IB-app). Statistiken möjliggör ökad kunskap om målgruppen inom ekonomiskt bistånd. Under året har styrgrupp och arbetsgrupp bildats och projektplaneringen påbörjats.

I budgeten för 2016 fick socialnämnden i uppdrag att se över informationsmaterial och ansökningsblanketten inom ekonomiskt bistånd i syfte att göra det lättare för sökande att förstå villkoren och kunna lämna korrekta uppgifter. En arbetsgrupp har sammankallats för att påbörja detta arbete, samt se över möjligheterna om en e-tjänst för ansökan om ekonomiskt bistånd.

Socialrådgivning på nätet

Socialrådgivningen på nätet har under 2016 tagit emot och svarat på 1 691 frågor via chattfunktionen och 560 frågor via mail. Av de som uppgett könstillhörighet är det 1 020 kvinnor och 595 män som vänt sig till socialrådgivningen. Från och med den 1:a september ingår socialrådgivning på nätet i enhetens rådgivande verksamhetsdel där även medborgarkontoret för hemlösa ingår. Syftet är att kunna lägga fokus på och vidareutveckla det rådgivande arbetet.

Under 2016 återupptogs kontakten med länets kommuner som tidigare visat intresse för att ingå i chatten och rådgivningen på nätet. Vid årsskiftet hade 12 kommuner angett intresse och

utvecklingen fortsätter under 2017.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel frågor inkomna på chatt som kunnat besvaras (Stockholms stad socialjour).	100 %			100 %	100 %		VB 2016

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Effektivare kommunikation mellan verksamheter och personer som har en omfattande psykisk och kognitiv problematik, program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 2.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Stockholmare med funktionsnedsättning har tillgång till och kan på lika villkor delta i samhället

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Strategiskt arbete

Alla stockholmare, oavsett funktionsförmåga, ska ha rätt till full delaktighet och kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Socialtjänsten arbetar för att personer med funktionsnedsättning ska få insatser som bygger på en evidensbaserad praktik. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Driftsverksamhet

Brukare är nöjda med de insatser de fått enligt LSS. Nämndens utbud av insatser överensstämmer med efterfrågan.

Strategiskt arbete

Stödet till personer med funktionsnedsättning ska ha hög kvalitet och vara likvärdigt i staden. Målgruppen omfattar personer med olika fysiska och psykiska funktionsnedsättningar.

Funktionsnedsättning

Den 1 juli infördes ett valfrihetssystem enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV) för insatsen Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Stadens egna verksamheter med korttidstillsyn samt entreprenader ingår i valfrihetssystemet utan upphandling. Socialförvaltningen har genom upphandling enligt LOV godkänt och slutit avtal med nio utförare i enskild regi sedan valfrihetssystemet infördes. Ersättningssystemet har kompletterats och Bedömnings- och förmedlingsgruppen har bedömt behovsnivåer. För att kunna hantera beställningar digitalt har justeringar gjorts i stadens dokumentationssystem Paraplyet och samtliga utförare i egen regi

och de upphandlade har anslutits till ParaSoL. Information och utbildning har getts till handläggare och utförare av korttidstillsyn. Anvisningar för resursmätningar och den enskildes val har uppdaterats och omfattar nu även insatsen korttidstillsyn. Information om verksamheter inom valfrihetssystemet publiceras löpande på Hitta och jämför service på stadens hemsida.

I samarbete med kommunstyrelsen har förvaltningen arbetat fram ett förslag om förändringar gällande ersättningssystemet för boendestöd som innebär att ersättningen inom valfrihetssystemet omfattar kvällar och helger. Förslaget har beslutats i samband med kommunfullmäktiges budget för 2017 och börjar gälla vid halvårsskiftet.

Förvaltningen har deltagit i äldreförvaltningens översyn av ersättnings- och tidsregistreringssystemet inom hemtjänsten samt i uppdraget att utreda ett eventuellt införande av rambeslut. Förvaltningen har följt äldreförvaltningens utredning om stopp för nya objekts- och anhöriganställningar inom hemtjänsten.

Förändring avseende assistansersättning

Försäkringskassan övergick den 1 oktober 2016 till efterskottsbetalning och digital utförrapportering av assistansersättning. Förvaltningen har sett över behovet av justeringar i riktlinjerna avseende efterskottsbetalning och utbetalningsrutiner för personlig assistans. Detta kommer att justeras i samband med riktlinjeöversynen under 2017. Förvaltningen har också undersökt vilka verksamhetstöd som assistansanordnare i egen regi skulle kunna använda för att rapportera digitalt till Försäkringskassan.

Äldre personer i gruppboende

Ett av uppdragen i budget 2016 var att göra en översyn av behovet av boende för äldre personer som bor på gruppboende enligt LSS och om det finns behov av vård- och omsorgsboende för målgruppen. Äldre personer som bor i gruppboende enligt LSS har rätt till fortsatt insats och kvarboendepincipen gäller. Att ersätta gruppboende enligt LSS med ett äldreboende enligt SoL kan ske utifrån den enskildes önskemål och behov men kan inte göras generellt. Befintliga gruppboendestäder och de som byggs framöver behöver därför ta hänsyn till de särskilda behov som kan finnas bland äldre i målgruppen, exempelvis ökat behov av kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser, förändrat behov av hjälpmedel eller övrigt stöd av personal. Från stadsdelsförvaltningarna och verksamheterna lyfts behov av ökad kompetens och även resurser då de boende med stigande ålder i större utsträckning vistas hemma i sitt boende efter att ha slutat sin dagliga verksamhet. Detta kommer att utredas i fortsatta arbetet kring äldre boende på gruppboende enligt LSS och deras behov av äldreomsorg.

Samverkan

Förvaltningen samarbetar med arbetsmarknadsförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och med andra myndigheter för att personer som ansöker om daglig verksamhet, eller som vill komma vidare till praktik, arbete eller studier, ska få ett ändamålsenligt och samordnat stöd. Ett nätverk har under hösten avvecklats för att istället ersättas av de lokala grupper som ingår i strukturen för FINSAM. Förvaltningen har följt arbetet med effektutvärderingen av arbetsrehabiliterande insatser samt utformningen av FINSAM. Förvaltningen har arrangerat en föreläsning på temat arbete och funktionsnedsättning.

Programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättningar ska utvecklas, och förvaltningen ingår i en arbetsgrupp som leds av funktionshinderombudsmannen.

Förvaltningen samarbetar med idrottsförvaltningen angående behovet av ledsagning till fritidsaktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning och personer som bor i gruppboende. En föreläsning har arrangerats tillsammans.

Under året har förvaltningen deltagit i kommunstyrelsens arbete med att identifiera nödvändiga steg i processen för att tydliggöra yrkestitulering, kompetensprofil och utbildningsvägar för elevassistenter och anställda inom LSS-området.

En informationsfolder för personer med demenssjukdom, deras anhöriga och stadens handläggare utformas i samråd med landstingets minnesmottagningar, äldreboendet och Svenskt demenscentrum. Arbetet påbörjades under 2016 och avslutas under 2017.

Gruppen för bedömning och förmedling (BoF)

Gruppen förmedlar bostad med särskild service enligt LSS samt grupp- och stödboende enligt SoL och bedömer ersättningsnivåer i vissa LSS-insatser. Utöver det har gruppen viss myndighetsutövning.

Förmedling av bostäder

- Under året har 74 lägenheter ledigförklarats för personer tillhörande LSS personkrets 1 och en lägenhet till personkrets 2. Antalet förmedlade lägenheter har minskat med 8 % jämfört med år 2015. De flesta bostäderna har förmedlats på första eller andra försöket.
- Under året har tre gruppboenden i kommunal regi med 17 lägenheter tillkommit samt två serviceboenden med 19 lägenheter, vilket är färre jämfört med förra året. För närvarande finns 318 intresseanmälningar för gruppboende och 171 för serviceboende, vilket innebär ungefär samma antal som år 2015.
- Inom socialpsykiatri har 38 lägenheter förmedlats, 17 lägenheter har accepterats vid första försöket. Rökfria lägenheter har visat sig svåra att förmedla.
- Från år 2015 har betänketiden för brukaren utökats från tre till fem arbetsdagar. Det har möjliggjort för brukaren att besöka den lediga lägenheten innan man tackat ja eller nej.
- Det finns 71 intresseanmälningar för bostad med särskild service (gruppboende), SoL, vilket är en ökning jämfört med förra året och året innan.
- 44 intresseanmälningar finns för stödboende, ungefär som tidigare. Ingen gruppboende eller stödboende har tillkommit.

Genomförandegruppens uppdrag är att främja utbyggnaden av bostäder enligt SoL och LSS för personer med funktionsnedsättning. Ordförandeskapet har flyttats till socialförvaltningen sedan årsskiftet. Gruppen har haft sex möten och bland annat arbetat med att få till en effektivare struktur för det fortsatta arbetet. Planeringslistan för stadens utbyggnad av bostäder har uppdaterats med uppgifter från stadsdelsnämnderna. Checklistan vid planering av gruppboende för boende enligt LSS har förnyats.

Gruppen för förmedling och bedömning har besökt och följt upp insatserna för 57 av 57 brukare i landet där gruppen ansvarar för myndighetsutövning. Brukarna har tidigare erbjudits individuell plan enligt LSS och samtliga genomförandeplaner har uppdaterats.

Majoriteten av beställarenheterna inom funktionshinder i stadsdelsförvaltningarna har fått besök av gruppen för att få information om ersättningsnivåer och förmedling. Vissa

stadsdelsförvaltningar tackar nej till detta erbjudande av olika anledningar men de flesta är positiva, särskilt som det finns många nya handläggare som både behöver upplysningar och möjlighet att ställa frågor.

Under året har bedömning av ersättningsnivåer för insatsen korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS 9§7 tillkommit.

Forum Carpe

Forum Carpe bidrar till kompetensutveckling i länet inom verksamhetsområdet stöd till personer med funktionsnedsättning. Forum Carpes verksamhetsidé är att samordna aktiviteter för att synliggöra funktionshinderområdet, genomföra kompetensutveckling samt sprida goda exempel. Målgrupp och användare av forumet är anställda på alla nivåer hos såväl kommunala som privata utförare samt myndighetsutövning i länets samtliga kommuner.

Under året har 3 770 deltagare (samma person kan ha deltagit flera gånger) deltagit i Forum Carpes kompetensutvecklingsinsatser. 33 % kom från verksamheter inom Stockholms stad (här ingår kommunala såväl som privata), totalt 1 222 deltagare varav 271 anställda inom enskilt driven regi. Deltagandet från verksamheter inom Stockholms stad har ökat under året, föregående år var deltagandet 29 %.

Satsningen på en Evidensbaserad praktik (EBP) inom området stöd till personer med funktionsnedsättningar har fortsatt under verksamhetsområdet. Ett uppdrag som Forum Carpe fått via Kommunförbundet Stockholms län med finansiering från SKL.

Prioriterade områden i satsningen är förstärkt delaktighet och inflytande för barn och unga med funktionsnedsättning, förstärkt brukarmedverkan samt att initiera, genomföra och utveckla systematisk uppföljning. Satsningen sammanställs i en slutrapport.

Socialpsykiatri

Förvaltningen har fortsatt planeringen kring de statsbidrag som staden erhållit för utveckling av socialpsykiatri (PRIO-medel). En rad aktiviteter kopplade till regeringens PRIO-satsning och till stadens handlingsplan för utveckling av socialpsykiatri har pågått. Bland annat har följande aktiviteter genomförts:

- För att uppfylla målen i stadens handlingsplan för utveckling av socialpsykiatri har förvaltningen fördelat 14,3 mnkr av PRIO-medlen för 2015 till stadsdelsnämnderna och socialnämndens enhet för hemlösa enligt stadens fördelningsnyckel.
- Interesse- och brukarorganisationer kunde under slutet av 2015 ansöka om PRIO-medel för att arbeta med brukarinflytande och delaktighet riktat mot stadens verksamheter inom socialpsykiatri. Flera brukarorganisationer samordnade sina ansökningar för att utveckla arbetet med "peer support". Peer support innebär att personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa får utbildning för att sedan kunna arbeta i stadens verksamheter med brukarinflytande, verksamhetsutveckling och ett personligt stöd till enskilda individer.
- I maj sammanställdes en årsrapport för 2015 om personligt ombuds verksamhet. Ett syfte med rapporten är att ta tillvara personligt ombuds kunskaper om systemfel och samverkansproblem.
- Stockholm var värd för storstadsnätverket för socialpsykiatri den 21-22 oktober. Under storstadsnätverket deltog 60 representanter från socialpsykiatri och

brukarorganisationer i Stockholm, Göteborg och Malmö. Syftet med nätverket är att utbyta erfarenheter som kan bidra till att utveckla verksamhetsområdet. Under storstadsnätverket belystes ämnen såsom statens nya satsning på psykisk ohälsa, barn som anhöriga och samlarsyndrom.

- För att stötta unga vuxna med varaktig psykisk funktionsnedsättning att få arbete eller delta i studier startade ALFA projektet Unga ut under 2016. Syftet med projektet är att undersöka gruppens behov av nya eller andra arbetssätt och samverkansformer. Ett utvecklingsområde som har identifierats i projektet är att det saknas uppsökande insatser riktade mot unga vuxna som behöver psykiatrisk behandling och stöd från socialtjänsten. Kring dessa personer behöver samverkan stärkas över myndighetsgränserna.
- Ytterligare en del i projektet Unga ut syftar till att sprida IPS-metoden i stadens sysselsättningsverksamheter. Att sprida användandet av IPS är ett led i stadens strategi för att fler personer med psykisk funktionsnedsättning ska få stöd att hitta, få och behålla ett arbete. Fyra av Alfes medarbetare har genomfört en handledarutbildning i IPS-metoden i syfte att sprida metoden.

ALFA

ALFA arbetar för att fler personer i socialpsykiatrin målgrupp ska kunna finna, få och behålla ett arbete eller studieplats. Arbetet görs med den evidensbaserade metoden Individual Placement and support, (IPS). IPS-metoden rekommenderas i socialstyrelsens riktlinjer för psykosociala insatser vid schizofreni eller schizofreniliknande tillstånd. ALFA har under året gett individuell vägledning till 130 personer om sysselsättning, studier och arbete och IPS-stöd till 100 personer. ALFA:s mål har varit att 30 % av IPS-deltagarna ska få ett lönearbete, vilket har uppnåtts.

Driftsverksamhet

Boende- och behandlingsenheten

Projektet Smartare möten erhöll under hösten S:t Julianpriset. I projektet har digital teknik använts som kognitivt stöd för att öka självständigheten och underlätta vardagen för personer med psykiska funktionsnedsättningar och beroendeproblematik. Stödboendet Bandhagshemmet har i projektet samarbetat med KTH, Funka och RSMH, med finansiering från Post- och Telestyrelsen. Bandhagshemmet är ett gott exempel för övriga verksamheter i staden som har personer med psykiska, kognitiva eller intellektuella funktionsnedsättningar som målgrupp. Enheten har sökt medel på stadens avdelning för digital utveckling, för att under 2017 fortsätta och utveckla projektet.

LSS-hälsan

LSS-hälsan arbetar med hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive rehabilitering och habilitering samt förskrivning av vissa hjälpmedel i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS. LSS-hälsan omfattar för närvarande av 21 sjuksköterskor, sex arbetsterapeuter och fyra sjukgymnaster, men antalet arbetsterapeuter och sjukgymnaster kommer på sikt att öka till åtta.

LSS-hälsan har många samverkanspartners och det är av stor vikt för kvaliteten i insatserna

till verksamhetens patienter att det föreligger goda möjligheter till samverkan på alla nivåer. Under året har därför mycket fokus legat på att utveckla och upprätthålla gott samarbete med berörda parter.

Under 2016 har LSS-hälsan även haft fokus på att utveckla verksamhetens dokumentation.

Under året har information om LSS-hälsan utvecklats och uppdaterats på såväl intranätet som på stadens hemsida. En informationsbroschyr har tagits fram för spridning till såväl personal som brukare och anhöriga.

LSS-kollo

Sommarens kolloverksamheter har i huvudsak avlöppt väl med hög beläggning. Alla åtta gårdar i egen regi och de sju som bedrivs på entreprenad har haft väl fungerande verksamheter som har uppskattats av såväl deltagande flickor/kvinnor och pojkar/män som anhöriga. Brukarenkäten har en svarsfrekvens på knappt 53 %. Av de som svarade var 99 % nöjda eller Mycket nöjda. Till nästa år bidrar förhoppningsvis förändrade rutiner, som beskrivs utförligare i verksamhetsplanen för 2017, till att svarsfrekvensen går upp och ger en tydligare bild av uppfattningen om verksamheterna.

En kolloperiod blev inställd på grund av för få antal sökande. Den inställda kolloperioden var på en gård för flickor och pojkar mellan 7 och 15 år med lindrig till måttlig utvecklingsstörning. Söktrycket till platser för äldre deltagare är fortsatt högt och inför 2016 ökades antalet platser för åldersgruppen 16-21 år samt från 22 år och uppåt och minskades för barn i åldrarna 7-15 år. Trots denna justering var antalet platser för den yngre målgruppen för stort.

Under året har totalt 600 personer varit på LSS-kollo, 213 flickor/kvinnor och 387 pojkar/män. De verksamheter som har större andel pojkar/män än flickor/kvinnor är främst de med målgruppen autismspektrumstörning av den typ som tidigare kallades aspergers syndrom. Detta stämmer överens med könsfördelningen bland de barn och ungdomar som diagnostiseras med autismspektrumstörning av denna typ.

Korttidshem

Korttidshemmen utför på uppdrag av Stockholms stad insatsen korttidsvistelse utanför det egna hemmet för vuxna och unga från 12 år. Samtliga stödanhövare har alla någon form av funktionsnedsättning, rörelsehinder, utvecklingsstörning, autism, epilepsi etcetera. Alla gäster har en kontaktperson i personalgruppen som är huvudansvarig för att genomförande och omvårdnadsplaner uppdateras. Kontaktpersonen är också den som har den huvudsakliga kontakten med hemmet och skolan/daglig verksamhet. Under året 2016 har totalt 52 personer totalt vistats i någon av verksamheterna. Antalet deltagare är tämligen konstant de senaste åren.

Drömmen deltog i stadens Kvalitetsutmärkelse men nådde tyvärr inte hela vägen fram.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel deltagare som uppger att de är nöjda med aktiviteterna (LSS-enheten, LSS-kollo).	99 %	99 %	99 %		95 %		2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen stödandvändare som vistas på korttidshemmen som är trygga och nöjda med vår verksamhet (LSS-enheten, Korttidshemmen).	92 %	95 %	89 %	88 %	95 %		VB 2016
Analys Årsmålet är högt satt, men 92 % är ett gott resultat som är en förbättring jämfört med 2015. Det är generellt en svårighet att mäta stödandvändarnas uppfattningar och upplevelser av verksamheten och dess insatser då många har svårigheter att kommunicera.							

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Revidera programunderlag för bostäder med särskild service (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 6)	2016-01-01	2016-12-31	
	Skytta tydligt. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1).	2016-01-01	2016-12-31	
	Säkerställa tillgängligheten samt åtgärda brister i nämndens samtliga verksamheter utifrån "enkelt avhjälpna hinder" (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1)	2016-01-01	2016-12-31	
	Tillsammans med äldre- och omsorgsnämnden utreda behovet av vård- och omsorgsboende för personer som bor i gruppbostad enligt LSS.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att medverka till att klienter och brukare i nämndens och stadsdelsförvaltningarnas verksamheter har inflytande över insatserna.

Nämndmål:

Vuxna och barn i nämndens verksamheter har möjlighet till inflytande och delaktighet.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Vuxna och barn ges möjlighet att påverka insatsernas utformning och genomförande.

Strategiskt arbete

Funktionsnedsättning

Socialförvaltningen har i samråd med kommunstyrelsen bjudit in utförare av bostad med särskild service för vuxna enligt LSS (gruppbofasta) i stadens egen regi, att medverka i en pilotstudie för en brukarenkät. Åtta gruppbofasta från tre stadsdelsförvaltningar anmälde intresse att medverka i pilotstudien. Den brukarenkät som användes distribuerades via Sveriges kommuner och landsting och genomfördes med stöd av det digitala enkätverktyget Pict-O-Stat, samt två frågeassistenter per gruppbofastad. Svarsfrekvensen blev 77%, vilket kan jämföras med 57% för stadens brukarenkät gruppbofastad 2016. Resultatet kommer att kunna jämföras med andra kommuner som medverkat. Förvaltningen har fortsatt samarbete med kommunstyrelsen om utveckling av brukarenkäter.

Förvaltningen har under hösten genomfört och utvärderat två träffar inom den nya formen av branschråd, det vill säga informations-och dialogforum, för utförare inom området för funktionsnedsättning. Förvaltningen planerar för träffar till våren.

Ett eventuellt införande i länets kommuner av rätt till bilanpassning enligt lagen om mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst har skjutits på framtiden. Kommunerna i Stockholms län (KSL) har under perioden beslutat att bordlägga frågan om mobilitetsstöd under 2016. Bakgrunden till beslutet är remissen "Framtida inriktning för färdtjänsten" som alla kommuner i länet har fått för att besvara, socialnämnden behandlade förvaltningens tjänsteutlåtande i augustinämnden. Arbetsgruppen, som förvaltningen ingår i, beräknas åter sammankallas under våren 2017.

Socialpsykiatri

Under 2015 fördelades projektmedel till socialpsykiatriska utförare inom sysselsättning och boenden. Projektmedlen syftade till att öka brukarinflytande och delaktighet. I oktober 2016 hölls en konferens där företrädare för projekten presenterade sina resultat i syfte att sprida projektresultaten i stadens verksamheter.

ALFA har under hösten utbildat nio medarbetare från stadens träfflokaler och sysselsättningar i att hålla studiecirkeln *Din egen makt*. Syftet med studiecirkeln är att stärka brukarinflytande i stadens verksamheter.

Barns delaktighet

Under året har en satsning gjorts kring arbetet med barns delaktighet, för att systematiskt och strukturerat göra barn delaktiga och inhämta deras synpunkter som grund för verksamhetsutveckling. Utbildningsfilmer om utredande barnsamtal har tagits fram och publicerats på stockholm.se samt uppmärksammats av SKL i deras webbsändning i december. Utbildningar i barnsamtal har genomförts och ett samarbete med brukarorganisationen Maskrosbarn inleddes i somras. Maskrosbarn har varit ett uppskattat inslag på introduktionsutbildningen för socialsekreterare som startade efter sommaren och de har även gjort ett arbete på stadsdelsförvaltningarna och socialjouren under hösten där de på uppdrag av socialförvaltningen har inrett totalt 14 samtalsrum utifrån hur barn och unga önskar att rummen ska se ut när de kommer till socialtjänsten.

Förvaltningen projektleder en förstudie, om ett digitalt kommunikationsstöd för barn och unga med funktionsnedsättning i utrednings- och uppföljningssamtal med handläggare. Första

delen, en behovsanalys, är genomförd och den andra delen pågår.

Driftsverksamhet

Nämndens verksamheter arbetar på olika sätt med delaktighet och brukarinflytande. I genomförandeplaner diskuteras insatserna i så kallade trepartssamtal, där brukare/klient, placerande socialsekreterare och aktuell verksamhet tillsammans kommer överens om insatsernas innehåll och utformande. Enheten för hemlösa genomförde under hösten en brukarrevision, som kommer redovisas under 2017.

Husmöten, temakväll, olika aktiviteter kring bemötande, arbetssättet "Ung delaktighet" med ensamkommande barn och unga är olika sätt att ta tillvara brukarnas och klienternas synpunkter och önskemål. Många verksamheter använder sig av bedömningsinstrument som ger omedelbar respons på insatserna.

Boende- och behandlingsenheten har under året arbetat med att vidareutveckla formerna för genomförande av brukarenkäter. Enkäterna syftar till att utvärdera verksamhetens olika delar utifrån ett brukarperspektiv. En intern grupp har arbetat vidare med det underlag som togs fram.

Barnahus har förhållandevis liten direkt kontakt med brukare och verksamheten arbetar i hög grad med samordning och kunskapsspridning till stadsdelsförvaltningarna. En enkät till vuxna medföljare till barn om bemötande och kvalitet visar att i stort sett alla är nöjda med information och stöd.

Projektet Smarta möten, inom Boende- och behandlingsenheten, har för flera av deltagarna inneburit livsavgörande förändringar där digitala hjälpmedel och tekniken har gjort det lättare att komma upp på morgonen, få en strukturerad vardag och därmed kunna delta i praktik, andra aktiviteter och rent av anställning i ett fall. Där har insatserna utformats helt i enlighet med brukarnas egna önskemål och förslag till insatser för att lösa problem för egen del.

Pilotstudien i projektet visar potentiella förbättringar för brukare/klienter i form av:

- Ökad förmåga att återgå till studier eller arbete
- Ökad autonomi och ökat självförtroende
- Ökad förmåga att planera och verkställa
- Ökad förmåga att komma i tid
- Ökad förmåga att delta i rehabiliterande eller vårdande processer

Under förutsättning att stadens avdelning för digital utveckling beslutar så, fortsätter projektet och utvecklingen mot ökad delaktighet och självständighet under 2017.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Samtliga verksamheter ska redovisa om brukarna tycker att de haft möjlighet till inflytande och delaktighet när det gäller insatsernas utformning och genomförande.	2016-01-01	2017-06-30	
	Säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan ta del av nämndens informationsmaterial (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 2)	2016-01-01	2016-12-31	

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Webben är tillgänglighetsanpassad och erbjuder uppläsning av sidorna, i stadens wordmallar finns tillgänglighetsanpassning vilket underlättar för uppläsning för personer med synedsättning, taltidningen <i>På tal om Stockholm</i> som informerar om stadens politiska beslut ges ut och den grafiska profilen är framtagen tillsammans med Funka.nu för att fungera för personer med funktionsnedsättning, gäller t.ex. radlängder, typsnitt, färger, pictogram.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

● Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att följa planen för upphandling. Nämnden upphandlar på uppdrag av kommunfullmäktige verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) och genomför stadsövergripande upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) på uppdrag av stadsdelsnämnderna.

Nämndmål:

Nämnden beaktar social och ekologisk hållbarhet, tillgänglighet och kvalitet i sina upphandlingar

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämnden ställer sociala och miljömässiga krav i sina upphandlingar. Den offentligt finansierade verksamheten bedrivs med hög kvalitet och på ett långsiktigt hållbart sätt.

Förvaltningens verksamhet

Socialnämnden har ett stort åtagande avseende upphandlingar i konkurrens av socialnämndens verksamheter, på uppdrag av stadsdelsnämnderna samt på uppdrag av kommunfullmäktige.

Nämnden har under 2016 följt aktivitetsplanen för upphandling. Upphandlingen av entreprenad drift av Mandelgården och Söderbo avbröts dock eftersom inga anbud uppfyllde upphandlingskraven och verksamheterna drivs sedan i maj i egen regi.

Utöver plan har följande upphandlingar ägt rum:

- Upphandling av boendeplatser för ensamkommande barn och unga med olika kategorier har genomförts. Upphandlingen resulterade i ett abonnemangsavtal med ett HVB-hem med 45 platser.
- Upphandling av HVB-hem för ensamkommande har startats upp och avbrutits. Anledningen till att den avbröts var de justerade ersättningarna kommunerna kommer erhålla från 1 juli 2017 samt att färre ensamkommande anländer till landet och därmed staden.
- Upphandling av stödboende för ensamkommande har påbörjats och kommer att

avslutas under 2017.

Upphandlingar enligt lag om valfrihetssystem har genomförts vid fyra tillfällen under året.

St at u s	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Ställa adekvata tillgänglighetskrav vid upphandling av varor och tjänster (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1)	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Frågan kring tillgänglighetskrav finns med i upphandlingarna. Leverantörer som lämnar anbud ska ange huruvida deras lokaler är tillgängliga för funktionshindrade.				

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

	december 2015				december 2016		
Riktvärde 100,0%	Budget	Utfall	Förbrukn		Budget	Utfall	Förbrukn
Taxor och avgifter	-44,9	-45,4	101,0%		-49,3	-49,8	100,9%
Hysesintäkter	-30,0	-23,4	78,2%		-26,1	-25,3	97,0%
Bidrag, ersättningar	-186,4	-222,0	119,1%		-359,3	-313,7	87,3%
Försäljning	-248,4	-189,7	76,4%		-256,1	-235,5	91,9%
Övriga externa intäkter	-5,7	-20,1	349,9%		-7,2	-7,9	110,2%
Summa intäkter	-515,4	-500,6	97,1%		-698,0	-632,1	90,6%
Personalkostnader	523,7	482,6	92,2%		665,4	683,3	102,7%
Lokalkostnader	128,7	123,8	96,2%		138,0	172,5	125,0%
Ekonomiskt bistånd	42,4	43,7	103,2%		106,0	57,9	54,6%
Entreprenad, köp av verks, konsulter	279,0	205,4	73,6%		295,4	266,0	90,1%
Övriga kostnader	354,4	316,4	89,3%		473,5	376,3	79,5%
Summa kostnader	1 328,2	1 171,9	88,2%		1 678,3	1 556,0	92,7%
Netto	812,8	671,3	82,6%		980,3	923,9	94,2%

Nämndens nettoutfall, exklusive förvaltningsinterna köp, för 2016 är 923,9 mnkr. I jämförelse med budget, inklusive återredovisning och avsättning till resultatfonden, innebär detta ett överskott mot budget på 16,1 mnkr efter återredovisning av 39,6 mnkr avseende ej förbrukade medel för nyanlända.

Nämndens kostnadsutveckling präglas av utbyggnaden av boenden för ensamkommande barn

samt det nytillkomna ansvaret för det initiala mottagandet av nyanlända.

I nämndens budget ingår 117,8 mnkr för olika insatser för nyanlända. Eftersom mottagandet blivit något lägre än planerat, samt att det skett senare under året, har inte alla medel förbrukats. Framför allt är det kostnaderna för försörjningsstöd som inte uppgår till budgeterad nivå. Även ersättningen till SHIS för bostadssocialt stöd för nyanlända underskrider budget framför allt på grund av förseningar i uppförande av modulhus.

Intäkter

Nämndens intäkter har ökat med 48,2 mnkr jämfört med föregående år. Den största ökningen på 122,2 mnkr beror på utbyggnad av platser för ensamkommande barn under 2015 och 2016. Även försäljning av verksamhet har ökat med 31,6 mnkr vilket beror på fler platser vid olika boenden. I bokslutet för 2015 ingick 93 mnkr avseende statsbidrag för ankomstboenden för ensamkommande, vilket förklarar att ökningen av intäkter sammantaget inte blir större.

Kostnader

Kostnader för försörjningsstöd ökar med 8,1 mnkr vilket beror på ökat mottagande av nyanlända.

Kostnaderna för köp av verksamhet har ökat med 32,1 mnkr. Detta beror dels på 29,2 mnkr nytillkommande kostnader för bostadssocialt stöd vid SHIS för nyanlända samt minskade kostnader för placeringar vid enheten för hemlösa med 7,0 mnkr

Lokalkostnaderna har ökat med 11,0 mnkr vilket beror på utbyggnad av boenden för ensamkommande barn.

Personalkostnaderna har ökat med 120,5 mnkr vilket beror på utbyggnad av boenden för ensamkommande barn samt på helårseffekt av LSS-hälsan som startade hösten 2015.

Utfall och kommentar per verksamhetsområde

Verksamhetsområde	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse	Justering	Justerad avvikelse
Barn och ungdom	71,9	62,4	95,9	-33,5		-33,5
Verksamh för personer med funktionsnedsättning	111,4	147,7	142,0	5,7		5,7
Hemlöshet och missbruk	259,2	298,6	261,9	36,7	-6,8	29,9
Jour- och rådgivande verksamhet	57,4	140,2	105,5	34,7	-32,8	1,9
Insatser mot våld i nära relationer	13,6	18,3	12,5	5,8		5,8
Strategi och utveckling	67,6	86,8	82,7	4,0		4,0
Övrig verksamhet	9,1	11,0	17,9	-6,9		-6,9
Ledning och administration	58,4	40,7	43,4	-2,7		-2,7
Stöd till utomstående organisationer	136,4	135,9	133,1	2,7		2,7
Omstrukturering	16,4	38,8	29,5	9,3		9,3
Nämnden totalt	801,5	980,3	924,6	55,7	-39,6	16,1

Barn och ungdom -33,5 mnkr

Under året har omställnings- och avvecklingskostnader för tillfälliga verksamheter som startade hösten 2015 uppgått till drygt 13 mnkr. Dessa kostnader har kunnat täckas genom periodiserade intäkter från föregående år samt ett visst överskott från årets verksamhet.

Under året har nämnden haft 14,3 mnkr i avvecklings- och restkostnader för de ankomstboenden som drevs hösten 2015. På grund av osäkerhet om dessa kostnader ersätts av Migrationsverket har ingen intäkt för detta beräknats i bokslutet.

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning + 5,7 mnkr

LSS-hälsan som hanterar hemsjukvårdsinsatser som överförts från landstinget har under året varit i ett uppbyggnadsskede och visar därför ett överskott på 9,6 mnkr.

I samband med kommunaliseringen av omsorgerna fick socialnämnden ansvar för dem som vid den tiden var placerade utanför Stockholms län. Kostnaderna för dessa har ökat med 1,7 mnkr beroende på ökat omsorgsbehov.

Hemlöshet och missbruk +29,9 mnkr

Överskottet beror på 4 mnkr som reserverats för nyanlända inte behövts användas. Vidare fanns i budget reserverade medel för att starta ett nytt akutboende för hemlösa vilket, på grund av byggtekniska skäl, försenats.

Enheten för hemlösa har under året haft en gynnsam utveckling vad gäller vårdkostnader samt haft en del tillfälliga vakanser, vilket leder till att enheten visar ett överskott på 19,4 mnkr. Överskottet beror bland annat på att vissa ärenden överförts till stadsdelsförvaltningarna. Vidare har enheten fortsatt översynen av samtliga placeringar för att hitta rätt placering baserat på individens behov och den evidens som finns kring olika insatser. Detta har bland annat lett till att flera placeringar kunnat avslutas och ersättas med försök- och träningslägenheter.

Boende- och behandlingsenheten har överlag fortsatt god beläggning inom sina olika verksamheter och visar ett överskott på drygt 4,5 mnkr.

Jour och rådgivande verksamheter +1,9 mnkr

Överskottet beror till största del på att kostnaderna vid Intro Stockholm som handlägger det initiala mottagandet av nyanlända inte ökat i förväntad takt. Orsaken är dels att antalet mottagna nyanlända inte helt uppgick till förväntad nivå, dels att mottagandet skedde senare under året än planerat. Dessa båda faktorer innebär främst att kostnader för försörjningsstöd minskat mot plan. Sammantaget visar verksamheten ett överskott på 39,6 mnkr vilket föreslås återredovisas till kommunstyrelsen.

Insatser mot våld i nära relationer +5,8 mnkr

Överskottet beror till största del på att Kriscentrum för kvinnor samt Kruton sålt fler platser till andra kommuner än budgeterat.

Strategi och utveckling +4,0 mnkr

Verksamhetsområdet som omfattar stora delar av förvaltningens enheter för nämndens övergripande styrning och utveckling av stadens socialtjänst, bedöms lämna ett överskott. Inom området återfinns flera av de särskilda satsningar som kommunfullmäktige angav i budgeten. Redovisning av dessa återfinns senare under särskild rubrik.

Övrig verksamhet -6,9 mnkr

Underskottet härrör främst från de tillfälliga boenden för nyanlända som startats under hösten. Kostnaderna täcks av överskott inom andra områden.

Stöd till ideella föreningar +2,7 mnkr

Verksamhetsområdet som avser nämndens traditionella verksamhets- och projektbidrag till föreningar som kompletterar socialtjänstens utbud visar ett överskott på 2,7 mnkr. Överskottet täcker det underskott som finns för insatser till utsatta EU-medborgare som återfinns under rubriken hemlöshet och missbruk.

Administration och ledning -2,7 mnkr

I samband med start av flera nya verksamheter har dels initiala IT-kostnader ökat, men även löpande driftskostnader för kommunikation, vilket gör att IT-kostnaderna överstiger budget. Vidare har förvaltningen låtit genomföra vissa upprustningar av verksamhetslokaler samt vidtagit säkerhetshöjande åtgärder vilket medfört ökade kostnader. Kostnaderna täcks av medel för oförutsedda utgifter.

Omstrukturering + 9,3 mnkr

Omstrukturering avser medel reserverade för oförutsedda kostnader och har inte fullt ut behövts användas under året.

Särskilda satsningar*Stöd till utsatta EU-medborgare 10,3 mnkr*

Av de medel som tillförts socialnämnden avser 8,8 mnkr utökning som beviljades av KS under 2015. Dessa medel används för projektledning och övergripande kostnader 2 mnkr, utökning av sommarnatt 3,5 mnkr, förstärkning av socialjouren 1,3 mnkr samt evakueringslokal vid kalla nätter och avhysningar 2 mnkr. Resterande 1,5 mnkr används för ökade kostnader för befintlig sommar- och vinternatt. Totalt uppgick kostnaderna till 23,5 mnkr.

Förstärkt arbete mot missbruk och hemlöshet 8 mnkr

Satsningen inom området används främst för att säkerställa verksamheten vid Enheten för hemlösa, eftersom denna inte omfattas av stadens fördelningsnycklar för socialtjänsten. Enheten har förstärkts med 5,8 mnkr.

Under 2016 har verksamheten inom Bostad Först förändrats och utvecklats. En ökning av antal ärenden, förbättrad kompetens hos boendestödarna samt utveckling av mer evidensbaserade metoder innebär kostnadsökningar på ca 1,5 mnkr

Vidare har en befattning som socialt ansvarig samordnare (SAS) inrättats för att stärka och säkra arbetet med kvalitet i verksamheten.

Stärkt socialjour och rekrytering av jour- och familjehem 5 mnkr

Socialjouren har förstärkts med fyra befattningar för att klara hanteringen av fler ensamkommande flyktingbarn. Resursteamerna har förstärkts för att utöka kapaciteten i utredningar av nya jour- och familjehem.

Specialistteam, socionomkonsulter 5 mnkr

Teamet har bemannats med fem utredare under året. De avsatta medlen används för att täcka kostnader för icke debiterbar tid. Detta innebär att stadsdelsförvaltningarna endast betalar faktisk lönekostnad för de timmar som utnyttjas, vilket därmed motsvarar kostnader för att ha gjort en egen anställning. På grund av rekryteringssvårigheter samt på mycket hög utnyttjandegrad av befintliga specialister har inte samtliga medel använts..

Ökat stöd samverkan skola och socialtjänst 3 mnkr samt ökat stöd till SkolFam-arbete 3 mnkr

Under året har 98 % av de 13 mnkr som är budgeterade för samverkansprojekt skola och socialtjänst fördelats till åtta stadsdelsförvaltningar. Antalet skolor som deltar har utökats till 20 och därmed nås fler elever. Skolfam har utökats med två team under året.

Ökat stöd till kvinno- och tjejjourer 5 mnkr

Under året har hittills 1,8 mnkr utbetalats i form av generell förstärkning till sju tjej- och kvinnojourer. Ytterligare 1,3 mnkr har fördelats till fyra organisationer som projektbidrag. Ca 0,7 mnkr reserverades för bidrag till en organisation men deras ansökan kom in för sent och behandlas därför först 2017, inga fler ansökningar har inkommit.

Resultatenheter

Nämnden har en resultatenhet, Tillståndsenheten. Enheten visar för året ett överskott på 1,4 mnkr. Eftersom enheten på grund av tidigare års överskott i det närmaste har nått gränsen för hur mycket som kan avsättas i resultatfonden enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning överförs endast 0,1 mnkr till fonden.

Befintliga medel i resultatfonden kommer till stora delar att användas under 2017 i samband med förnyad upphandling av verksamhetssystem.

Investeringar

Nämnden har under året haft investeringsutgifter på 3,4 mnkr. Dessa har uteslutande används för möbler och inventarier i olika verksamheter.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Nämnden har inte sålt några anläggningstillgångar.

Ombudgeteringar

Nämnden begär inga ombudgeteringar till 2017.

Medel för lokaländamål

Nämnden har inte beviljats särskilda medel för lokaländamål.

Analys av balansräkning

Nämndens tillgångar uppgår till 405,2 mnkr varav 286,7 avser fordringar på staten för

boenden för ensamkommande barn. Ökningen på 135,7 mnkr från föregående år beror uteslutande på fler platser för ensamkommande barn.

Nämndens skulder, exklusive eget kapital, uppgår till 887,2 mnkr vilket är en ökning med 613,3 jämfört med föregående år. Ökningen beror på att nämnden ansvarar för återsökning av statsbidrag för ensamkommande barn även för stadsdelsförvaltningarna. Nämnden har därmed en skuld till stadsdelsförvaltningarna i avvaktan på att samtliga medel utbetalats från Migrationsverket.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål

Enheterna redovisar ett fåtal klagomål som lett till förändringar av verksamheten. Synpunkter kring mat och rutiner på förvaltningens boenden för olika målgrupper kommer regelbundet in till medarbetare. Synpunkterna rör ofta maten som serveras, möjligheten att ta emot vänner på boendet samt rutiner om tider då man ska vara hemma etc. De flesta klagomålen och synpunkterna hanteras och avhjälpas direkt i verksamheterna. Alla brukare som vill framföra klagomål eller synpunkter erbjuds en klagomålsblankett alternativt får information om möjligheten att använda e-tjänsten "Tyck till". De flesta nöjer sig dock med att medarbetarna bemöter dem i situationen och åtgärdar anledningen till klagomålen.

Det kommer också synpunkter från brukare om att verksamheten "är bra", "bra personal" och att "bemötandet är gott" och att de i övrigt är nöjda.

Lex Sarah

Under 2016 har sammanlagt 30 rapporter om missförhållanden enligt lex Sarah inkommit till Socialtjänstavdelningen. Av dessa har sju rapporter avskrivits innan utredning inletts då händelserna ej bedömts utgöra missförhållanden inom ramen för lex Sarah. Tio utredningar har efter utredning avskrivits eftersom att händelserna inte bedömts utgöra missförhållanden enligt lex Sarah. Tre utredningar pågår. Tre allvarliga missförhållanden har anmälts vidare till IVO, Inspektionen för vård och omsorg, för ytterligare utredning. Dessa avser missförhållanden vad gäller hantering av läkemedel, uppföljning av sårskador samt hantering av ett dödsfall.

Antalet inkomna lex Sarah-rapporter har ökat i förhållande till 2015, en ökning som till stor del förklaras i ökad medvetenhet kring rapportering av missförhållanden.